

TWEEËNTWINTIGSTE HOOFDSTUK

EXODUS 21:1-37

De Leer van de Naastenliefde

9112. Wat het geweten is, zal nu worden gezegd; het geweten wordt gevormd bij de mens uit zijn godsdienstige overtuiging, volgens de opneming ervan binnenin hem.

9113. Het geweten bij de mens van de Kerk wordt gevormd door de waarheden van het geloof of uit de leer van het Woord, volgens de opneming ervan in het hart; want wanneer de mens de waarheden van het geloof weet en die begrijpt op zijn eigen wijze en die daarna ook wil en dan doet, dan wordt het geweten bij hem gevormd.

De opneming in het hart is in de wil, want het is de wil van de mens die het hart wordt genoemd.

9114. Vandaar komt het, dat degenen die een geweten hebben, vanuit hun hart de dingen spreken die zij spreken en vanuit het hart de dingen doen die zij doen.

Zij hebben ook een onverdeeld gemoed, want volgens dat waarvan zij geloven dat het waar en goed is, doen zij en eveneens volgens datgene wat zij verstaan.

Vandaar kan er een volmaakter geweten zijn bij hen, die in de waarheden van het geloof zijn verlicht meer dan anderen en die in een heldere doorvatting zijn meer dan anderen, dan bij hen die minder verlicht zijn en die in een duistere doorvatting zijn.

9115. Diegenen hebben een geweten, die een nieuwe wil hebben aangenomen uit de Heer; die wil zelf is het geweten; daarom is handelen tegen het geweten, is handelen tegen de wil.

En omdat het goede van de naastenliefde de nieuwe wil maakt, maakt ook het goede van de naastenliefde het geweten.

9116. Omdat het geweten, zoals eerder in nr. 9113 is gezegd, wordt gevormd door de waarheden van het geloof, zoals ook de nieuwe wil en de naastenliefde, komt het vandaar eveneens, dat handelen tegen de waarheden van het geloof is handelen tegen het geweten.

9117. Omdat het geloof en de naastenliefde, die uit de Heer zijn, het geestelijk leven van de mens maken, is het vandaar eveneens, dat handelen tegen het geweten is handelen tegen dat leven.

9118. Omdat nu handelen tegen het geweten is handelen tegen de nieuwe wil, tegen de naastenliefde en tegen de waarheden van het geloof, en dus tegen het leven dat de mens heeft uit de Heer, blijkt het vandaar, dat de mens in de kalmte van de vrede en in de innerlijke gezegendheid is, wanneer hij handelt volgens het geweten; en dat hij in een staat van opwinding is en eveneens in pijn, wanneer hij daartegen handelt; deze pijn is het die gewetensknaging wordt genoemd.

9119. De mens heeft een geweten van hetgeen goed is en een geweten van het gerechte; het geweten van het goede is het geweten van de innerlijke mens en het geweten van het gerechte is het geweten van de uiterlijke mens.

Het geweten van het goede is handelen volgens de geboden van het geloof vanuit de innerlijke aandoening; maar het geweten van het gerechte is handelen volgens de burgerlijke en zedelijke wetten vanuit een uiterlijke aandoening.

Zij die een geweten van het goede hebben, hebben eveneens een geweten van het gerechte; maar zij die alleen een geweten van het gerechte hebben, zijn in het vermogen van het geweten van het goede op te nemen en ook nemen zij het op wanneer zij zijn onderricht.

9120. Laten voorbeelden toelichten wat het geweten is: indien iemand eigendommen van een ander bij zich heeft, zonder dat de ander het weet en dus zonder vrees voor de wet, voor het verlies van eer of goede naam, en daarmee winst kan maken; indien hij die toch teruggeeft aan de ander, omdat het niet zijn eigendommen zijn, dan heeft deze mens een geweten; want hij doet het goede ter wille van het goede en het gerechte ter wille van het gerechte.

Nog een voorbeeld: indien iemand tot een hoge positie kan komen, maar ziet dat een ander, die ook daarnaar dingt, voor het vaderland nuttiger is, zo heeft deze, indien hij aan de ander de plaats afstaat ter wille van het goede voor het vaderland, een geweten; evenzo in de overige gevallen.

1921. Hieruit kan men opmaken hoedanig zij zijn die geen geweten hebben; zij worden gekend uit het tegengestelde.

Degenen van hen die ter wille van onverschillig welk gewin bewerken dat het ongerechte als het gerechte verschijnt en dat het boze als het goede verschijnt en omgekeerd, die hebben geen geweten.

Degenen van hen die weten dat het ongerecht en boos is wanneer zij zo doen en het toch doen, weten niet wat het geweten is; en indien zij worden onderricht wat het is, willen zij het niet weten.

Zodanig zijn zij die ter wille van zich en van de wereld alle dingen doen.

9122. Zij die het geweten niet hebben opgenomen in de wereld, kunnen geen geweten opnemen in het andere leven; dus kunnen zij niet gezaligd worden, omdat zij geen vlak hebben, waarin het kan invloeien en waardoor de hemel kan werken, dat wil zeggen, door de hemel de Heer en hen kan leiden tot Zich; want het geweten is het vlak en het opnamevat van de invloeiing van de hemel; daarom worden zulke mensen in het andere leven vergezelschaft met hen die zich en de wereld boven alle dingen liefhebben; en dezen zijn in de hel.

EXODUS 22:1-30

- 1. Indien in de doorgraving een dief zal gegrepen zijn en hij sterft; voor hem geen bloedschuld.*
- 2. Indien de zon zal opgegaan zijn over hem, de bloedschuld voor hem; al vergoedende zal hij vergoeden; indien hij niets heeft en hij zal verkocht worden voor zijn diefstal.*
- 3. Indien al vindende zal gevonden worden in zijn hand de diefstal, van de os tot aan de ezel, tot aan een stuk kleinvee, levende, hij zal het dubbel vergoeden.*
- 4. Wanneer een man een veld of een wijngaard tot woestheid zal gesteld hebben en zijn lastdier zal ingelaten hebben en dit in het veld van een ander tot woestheid zal gesteld hebben, van het beste van zijn veld en van het beste van zijn wijngaard, zal hij vergoeden.*

5. Wanneer zal uitgaan zijn een vuur en het zal gegrepen hebben de doornen en verteerd wordt een korenhoop of het staande gewas, of het veld, al vergoedende zal vergoeden hij die heeft aangestoken het aangestokene.
6. Wanneer een man zijn genoot zilver of vaten te bewaren zal gegeven hebben en het zal door diefstal zijn weggenomen uit het huis van de man, indien de dief gegrepen wordt, hij zal het dubbel vergoeden.
7. Indien de dief niet gegrepen wordt, zo zal de heer van dat huis worden gebracht tot God, of hij niet zijn hand zal gelegd hebben aan het bezit van zijn genoot.
8. Over elk geval van overtreding, over een os, over een ezel, over een stuk kleinvee, over een kleed, over al het verlorene, waarvan hij zal gezegd hebben dat het van hem is, dat; tot aan God zal het woord van die beiden komen, wie God zullen veroordeeld hebben, hij zal het dubbele aan zijn genoot vergoeden.
9. Wanneer een man aan zijn genoot zal gegeven hebben een ezel, of een os of een stuk kleinvee en alle beest, om te bewaren en het sterft of het wordt gebroken of gevangen heengeleid, terwijl niemand het ziet.
10. De eed van Jehovah zal tussen die beiden zijn, of hij niet zijn hand zal gelegd hebben aan het bezit van zijn genoot en de heer ervan het zal genomen hebben en hij zal niet vergoeden.
11. En indien het al stelende door diefstal van hem zal weggenomen zijn, hij zal het de heer ervan vergoeden.
12. Indien het al verscheurende zal verscheurd zijn, zo zal hij een getuige voor hetzelfde meebrengen, het verscheurde zal hij niet vergoeden.
13. Wanneer een man van zijn genoot ter leen zal gevraagd hebben en het wordt gebroken of sterft, de heer ervan er niet bij is geweest, al vergoedende zal hij vergoeden.
14. Indien de heer ervan erbij is geweest, zal hij niet vergoeden; indien een huurling hij, zo zal hij komen in zijn loon.
15. En wanneer een man een maagd zal verleid hebben, die niet is ondertrouwd en met haar zal gelegen hebben, al bruidsschat gevende zal hij haar bruidsschat geven zich tot een vrouw.
16. Indien al weigerende haar vader zal geweigerd hebben om haar aan hem te geven, zo zal hij zilver uitwegen volgens de bruidsschat der maagden.
17. Een toveres zult gij niet laten leven.
18. Al wie met een beest ligt, al stervende zal hij sterven.
19. Wie de goden slachtoffert, zal verwenst worden; behalve aan Jehovah alleen.
20. En de vreemdeling zult gij niet verdrukken en niet onderdrukken, omdat gij vreemdelingen zijt geweest in het land van Egypte.
21. Een weduwe en wees zult gij niet verdrukken.
22. Indien gij hem al verdrukkende zult verdrukt hebben, dat indien hij al roepende tot Mij zal geroepen hebben, al horende zal Ik zijn geroep horen.
23. En Mijn toorn zal ontsteken en Ik zal ulieden met het zwaard doden; en uw vrouwen zullen weduwen worden en uw zonen wezen.
24. Indien gij zilver zult geleend hebben aan Mijn volk, het behoeftige met u, zo zult gij hetzelfde niet zijn zoals een woekeraar; niet zult gij op hetzelfde woeker leggen.
25. Indien gij al onderpand nemende het kleed van uw genoot te pand zult genomen hebben, tot aan het ondergaan van de zon zult gij het hem wedergeven.
26. Omdat het is zijn bedekking alleen, dat is zijn kleed voor zijn huid, waarin hij slaapt; en het zal zijn, wanneer hij tot Mij zal geroepen hebben en Ik zal horen, omdat Ik barmhartig ben.
27. God zult gij niet vervloeken en de vorst in uw volk zult gij niet verfoeien.

28. *De eerstelingen van uw koren en de eerstelingen van uw wijn, zult gij niet achterhouden; de eerstgeborene van uw zonen zult gij Mij geven.*
29. *Aldus zult gij doen met uw os, met uw kudde van kleinvee, zeven dagen zal het met zijn moeder zijn, op de achtste dag zult gij dat Mij geven.*
30. *En mannen der heiligheid zult gij Mij zijn; en het vlees in het veld gescheurd zult gij niet eten, de hond zult gij het voorwerpen.*

INHOUD

9123. Er wordt in de innerlijke zin in dit hoofdstuk gehandeld over de schaden die op verschillende wijze zijn toegebracht aan het ware van het geloof en het goede van de naastenliefde en over de verbetering en het herstel ervan; en ook over de te verlenen hulp, indien zij worden uitgeblust.

Daarna wordt gehandeld over het onderricht in de waarheden van het geloof en tenslotte over de staat van het leven van de mens wanneer hij in het goede van de naastenliefde is.

DE INNERLIJKE ZIN

9124. vers 1-3. *Indien in de doorgraving een dief zal gegrepen zijn en hij sterft; voor hem geen bloedschuld. Indien de zon zal opgegaan zijn over hem, de bloedschuld voor hem; al vergoedende zal hij vergoeden; indien hij niets heeft en hij zal verkocht worden voor zijn diefstal. Indien al vindende zal gevonden worden in zijn hand de diefstal, van de os tot aan de ezel, tot aan een stuk kleinvee, levende, hij zal het dubbel vergoeden.*

Indien in de doorgraving een dief zal gegrepen zijn, betekent indien het niet verschijnt dat het goede of het ware wordt weggenomen; en geslagen en hij sterft, betekent indien het dan schade wordt aangedaan totdat het wordt uitgeblust; voor hem geen bloedschuld, betekent niet schuldig aan het aangedane geweld; indien de zon zal opgegaan zijn over hem, betekent indien hij dat helder uit het innerlijke zal hebben gezien; de bloedschuld voor hem, betekent schuldig zijn; al vergoedende zal hij vergoeden, betekent de verbetering en het herstel van het weggenomen ware en goede; indien hij niets heeft, betekent indien er niet iets over is; zal hij verkocht worden voor zijn diefstal, betekent de vervreemding; indien al vindende zal gevonden zijn in zijn hand de diefstal, betekent indien uit het ware en het goede iets over is waardoor het kan worden hersteld; van de os tot aan de ezel, betekent indien uit het uiterlijk goede of ware; tot aan een stuk kleinvee, betekent indien uit het innerlijk ware en goede; levende, betekent waarin het geestelijk leven is; hij zal het dubbel vergoeden, betekent het herstel ten volle.

9125. Indien in de doorgraving een dief zal gegrepen zijn; dat dit betekent indien het niet verschijnt dat het goede of het ware wordt weggenomen, staat vast uit de betekenis van de doorgraving, namelijk de volvoering van het boze in het verborgene; en wanneer het van een dief wordt gezegd, dan is het de wegneming van het goede of het ware door het valse vanuit het boze zodat het niet verschijnt, waarover hierna; en uit de betekenis van de dief, namelijk hij die het goede en het ware wegneemt, nrs. 5135, 8906, 9018, 9020; en in de abstracte zin, het weggenomen ware of goede.

In de abstracte zin wordt gezegd, omdat de engelen, die in de innerlijke zin van het Woord zijn, los van personen denken, nrs. 5225, 5287, 5434, 8343, 8985, 9007; het Woord heeft ook in die zin dingen tot object, zonder een bepaling tot personen en tot plaatsen.

Dat de doorgraving de volvoering van het boze in het verborgene is en wanneer het van een dief wordt gezegd, de wegneming van het goede of het ware door het valse vanuit het boze zodat het niet verschijnt, blijkt hieruit, dat hier onderscheid wordt gemaakt tussen een diefstal die plaatsvindt door doorgraving en tussen een diefstal die plaatsvindt wanneer de zon is opgegaan, waarover in het volgende vers.

Dat de doorgraving deze betekenis heeft, staat ook vast uit plaatsen in het Woord waar het wordt gezegd, zoals bij Jeremia: *‘Ook zijn in uw slippers gevonden het bloed van de zielen der arme onschuldigen, niet in doorgraving heb Ik die gevonden, maar op alle die’*, (Jeremia 2:34); daar wordt gehandeld over de vuile liefden en de boosheden daaruit, voor niet door een navorsing in het verborgene en daarom wordt er gezegd op alle die, dat wil zeggen, dat zij overal verschijnen.

Bij Ezechiël: *‘Hij bracht mij binnen tot de deur van de voorhof, waar ik zag, en zie, een gat in de wand; Hij zei tot mij: Kom, doorgraaf de wand; ik doorgroef dus de wand, toen, zie, daar was een deur’*, (Ezechiël 8:7,8); daar wordt gehandeld over de gruwelen van het huis Israëls, die zij in het verborgene deden; de wand doorgraven is binnentreden in het verborgene en zien wat zij doen.

Bij Amos: *‘Indien zij doorgroeven in de hel, Mijn hand zal ze van daar halen; en al klommen zij in de hemel, Ik zal ze van daar neerwerpen’*, (Amos 9:2); doorgraven in de hel is zich daar verbergen, dus in de valsheden vanuit het boze, want de hel is het valse vanuit het boze, omdat dat daar regeert; de valsheden daar worden duisternis genoemd, waarbinnen zij zich voor het licht van de hemel verbergen, want het licht van de hemel, dat het Goddelijk Ware uit de Heer is, ontvluchten zij.

Bij Job: *‘Het oog van de echtbreker neemt de schemering waar, al zeggende: Niet zal mij zien het oog en een sluier der aangezichten legt hij op; hij doorgraaft in de duisternis de huizen, overdag tekenen zij zich af, niet erkennen zij het licht; desgelijks is de morgen voor hen de schaduw des doods, omdat zij erkennen de verschrikkingen van de schaduw des doods’*, (Job 24:15-17); hier klaarblijkelijk de huizen doorgraven voor de goede dingen van een ander in het verborgene wegrukken; er wordt immers gezegd dat hij doorgraaft in de duisternis de huizen, dat hij de schemering waarneemt, opdat geen oog hem ziet, dat hij een sluier der aangezichten oplegt, het licht niet erkent en verder dat de morgen voor hen de schaduw des doods is.

Dat het huis doorgraven is het goede van een ander in het verborgene wegnemen, ontleent de oorsprong aan de uitbeeldingen in het andere leven; wanneer daar de engelen een gesprek hebben over het valse dat het goede in het verborgene vernietigt, wordt dit beneden, waar deze gesprekken zich aan het gezicht vertonen, uitgebeeld door de doorgraving van een wand en omgekeerd wordt, wanneer de engelen een gesprek hebben over het ware dat op het goede toetreedt en zich daarmee verbindt, wordt dat uitgebeeld door een geopende deur, waardoor ingang is.

Vandaar komt het, dat de Heer, Die volgens de uitbeeldingen in de hemel en volgens de overeenstemmingen heeft gesproken, omdat Hij uit het Goddelijke sprak, bij Johannes zegt: *‘Voorwaar, voorwaar, zeg Ik ulieden: Die niet binnengaat door de deur in de stal der schapen, maar van elders inklimt, deze is een dief en een rover; die echter binnengaat door de deur, is de herder der schapen’*, (Johannes 10:1,2); en bij Lukas: *‘Weet dit, dat indien de heer des huizes geweten had in welke ure de dief zou komen, hij zeker zou gewaakt hebben en zou zijn huis niet hebben laten doorgraven’*, (Lukas 12:39); de dief is hier eveneens hij die door valsheden de goedheden van het geloof vernietigt; het huis doorgraven is dit in het verborgene doen, omdat dit plaatsvindt als de heer des huizes niet waakt.

Vandaar komt het eveneens, dat komen zoals een dief, is onbekend komen, omdat hij niet komt door de deur, maar van elders, bij Johannes: *‘Indien gij niet zult gewaakt hebben, zo zal Ik over u komen zoals een dief en gij zult niet bekennen op wat ure Ik over u zal komen’*, (Openbaring 3:3); en bij dezelfde: *‘Zie, Ik kom zoals een dief; gezegend hij die waakt’*, (Openbaring 16:15); komen zoals een dief, is heimelijk en onverwacht binnenkomen; dat het van de Heer zo gezegd wordt, komt omdat daaronder wordt verstaan dat bij de mens de deur is gesloten door het valse van het boze.

9126. En geslagen en hij sterft; dat dit betekent indien het dan schade wordt aangedaan totdat het wordt uitgeblust, staat vast uit de betekenis van geslagen worden, wanneer het wordt gezegd van het ware en het goede, namelijk gekwetst of schade aangedaan worden, zoals in de nrs. 9034, 9058; en uit de betekenis van sterven, dus uitgeblust worden.

Dat het ware en het goede hier worden verstaan, komt omdat met de dief of de diefstal datgene wordt aangeduid wat is weggenomen, dus het goede en het ware, zoals eveneens in het volgende: *‘Indien al vindende zal gevonden zijn in zijn hand de diefstal, van de os tot aan de ezel, tot aan het stuk kleinvee, levende’*, vers 3; de os, de ezel en het stuk kleinvee betekenen de uiterlijke en de innerlijke goedheden en waarheden en zij worden diefstal genoemd, omdat zij in de hand van de dief zijn; evenzo *‘zilver en vaten’*, vers 6, die ook de innerlijke en uiterlijke waarheden zijn.

Met de dief wordt hetzelfde aangeduid als met de diefstal, omdat de dief in de innerlijke zin los van de persoon de diefstal is, dat wil zeggen, het weggenomen ware en goede; zie nr. 9125.

9127. Voor hem geen bloeden of bloedschuld; dat dit betekent niet schuldig aan het aangedane geweld, staat vast uit de betekenis van het bloed, namelijk in de hoogste zin het Goddelijk Ware voortgaande vanuit het Goddelijk Goede van de Heer en in de innerlijke zin daar het Ware van het Goede, waarover de nrs. 4735, 6978, 6378, 7317, 7326, 7846, 7850, 7877; en daarom wordt met bloed vergieten aangeduid, het Goddelijk Ware of het Ware van het Goede en eveneens het Goede zelf, geweld aandoen; want wie het ware geweld aandoet, die doet eveneens het goede geweld aan, aangezien het ware zo is verbonden met het goede, dat het ene van het andere is; daarom, indien het ene geweld wordt aangedaan, ook het andere geweld wordt aangedaan; hieruit blijkt dat voor hem geen bloedschuld, wordt aangeduid niet schuldig zijn aan het geweld dat het ware en goede is aangedaan.

Degene die ten aanzien van de innerlijke zin van het Woord niets kent, weet niet anders dan dat met bloeden in het Woord bloeden worden aangeduid en dat met bloed vergieten slechts wordt aangeduid de mens doden.

Maar in de innerlijke zin wordt niet gehandeld over het leven van het lichaam, maar over het leven van de ziel van de mens, dat wil zeggen, over zijn geestelijk leven, dat hij zal leven tot in het eeuwige; dit leven wordt in het Woord in de zin van de letter beschreven met zulke dingen die van het leven van het lichaam zijn, namelijk met het vlees en het bloed; en omdat het leven van de geestelijke mens ontstaat en blijft bestaan door het goede dat van de naastenliefde is en door het ware dat van het geloof is, wordt daarom het goede van de naastenliefde verstaan onder het vlees en het ware van het geloof onder het bloed in de innerlijke zin van het Woord; en in een nog innerlijker zin het goede dat van de liefde tot de Heer is onder het vlees, en het goede van de liefde jegens de naaste onder het bloed; in de hoogste zin, waarin alleen wordt gehandeld over de Heer, is het Vlees het Goddelijk Goede van de Heer, dus de Heer Zelf ten aanzien van het Goddelijk Goede en is het Bloed het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, dus de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware. Deze dingen worden verstaan onder het Vlees en het Bloed in de hemel, wanneer de mens het Woord leest; eender wanneer de mens tot het Heilig Avondmaal gaat, maar daar is het Brood

het Vlees en is het Bloed de Wijn, aangezien met het Brood het volstrekt eendere wordt aangeduid als met het Vlees en met de Wijn het volstrekt eendere als met het Bloed.

Maar zij die zinlijk zijn, zoals de meeste mensen in de wereld heden ten dage, vatten dit niet; laten zij dus in hun geloof blijven, als zij slechts geloven, dat in het Heilig Avondmaal en in het Woord het Heilige is, omdat het uit het Goddelijke is.

Gegeven dat zij niet weten dat dit zo is, mogen degenen die toch over enige innerlijke doorvatting beschikken, dat wil zeggen, die boven het zinlijke kunnen denken, het overwegen of er bloed onder bloed en vlees onder vlees wordt verstaan, bij Ezechiël: *‘Zoon des mensen, zo zei de Heer Jehovih, zeg tot alle vogel van de hemel, tot alle wilde dier van het veld: Vergadert u en komt, vergadert u van rondom over Mijn slachtoffer, dat Ik voor u slachtoffer, een groot slachtoffer op de bergen van Israël, opdat gij vlees eet en bloed drinkt, het vlees der sterken zult gij eten en het bloed van de vorsten der aarde en gij zult drinken het bloed tot dronkenschap toe, van Mijn slachtoffer dat Ik zal slachtofferen voor u; gij zult verzadigd worden aan Mijn tafel, met paard en wagen en met de sterke en met alle man des krijgs; zo zal Ik Mijn heerlijkheid geven onder de natiën’*, (Ezechiël 39:17-21).

Verder bij Johannes in de Openbaring: *‘Ik zag een engel staande in de Zon, die riep met een grote stem, zeggende tot al de vogels vliegende in het midden van de hemel: Vergadert u tot het avondmaal van de grote God, opdat gij eet de vlezten van de koningen en de vlezten van de oversten over duizend en de vlezten van de sterken en de vlezten van de paarden en van degenen die daarop zitten en de vlezten van alle vrijen en dienstknechten, kleinen en groten’*, (Openbaring 19:17,18).

Dat in deze plaatsen vlees niet het vlees is dat wordt verstaan en bloed niet het bloed, blijkt duidelijk; evenzo nu met het Vlees en het Bloed van de Heer, bij Johannes: *‘Het Brood dat Ik zal geven, is Mijn Vlees; voorwaar, voorwaar, Ik zeg ulieden: Tenzij gij zult gegeten hebben het Vlees van de Zoon des Mensen en zult gedronken hebben Zijn Bloed; zo zult gij niet het leven in ulieden hebben; die Mijn Vlees eet en Mijn Bloed drinkt, die heeft het eeuwige leven; en Ik zal hem wederopwekken ten uiterste dage, want Mijn Vlees is waarlijk spijs en Mijn Bloed is waarlijk drank; die Mijn Vlees eet en Mijn Bloed drinkt, die blijft in Mij en Ik in hem. Dit is het Brood dat uit de hemel is neergedaald’*, (Johannes 6:50-58).

Dat het Vlees van de Heer het Goddelijk Goede van Zijn Goddelijke Liefde is en het Bloed het Goddelijk Ware voortgaande vanuit Zijn Goddelijk Goede, kan hieruit vaststaan, dat zij het zijn die het geestelijk leven van de mens voeden; vandaar ook wordt er gezegd: Mijn Vlees is waarlijk spijs en Mijn Bloed is waarlijk drank; en eveneens: Dit is het Brood dat uit de hemel is neergedaald; en omdat de mens door de liefde en het geloof wordt verbonden met de Heer, wordt er daarom ook gezegd: Die Mijn Vlees eet en Mijn Bloed drinkt, die blijft in Mij en Ik in hem.

Maar zoals eerder is gezegd, alleen diegenen vatten dit woord, die boven het zinlijke van het lichaam kunnen denken; vooral zij die in het geloof en in de liefde tot de Heer zijn; want dezen worden door de Heer opgeheven uit het leven van het zinlijke van het lichaam naar het leven van hun geest, dus uit het licht van de wereld in het licht van de hemel, in welk licht de stoffelijke dingen, die zijn in het denken vanuit het lichaam, verdwijnen.

Wie dus weet, dat met het Bloed het Goddelijk Ware uit de Heer wordt verstaan, kan eveneens weten, dat met bloed vergieten in het Woord niet wordt aangeduid een mens doden of van het leven van het lichaam beroven, maar hem doden of beroven van het leven van zijn ziel, dat wil zeggen, zijn geestelijk leven vernietigen, dat is uit het geloof in en de liefde tot de Heer.

Dat het bloed, wanneer een onwettig verloren bloed wordt verstaan, het Goddelijk Ware is, vernietigd door valsheden vanuit het boze, blijkt uit de volgende plaatsen; bij Jesaja: *‘Wanneer de Heer zal afgewassen hebben de drek der dochters van Zion en de bloeden van*

Jeruzalem zal afgespoeld hebben uit hun midden, door de geest van het gericht en door de geest van de uitzuivering, (Jesaja 4:4).

Bij dezelfde: *'Uw handen zijn bevekt met bloed en uw vingers met ongerechtigheid; hun voeten lopen tot het boze en zij haasten om onschuldig bloed te vergieten; hun gedachten zijn gedachten van de ongerechtigheid'*, (Jesaja 59:3,7).

Bij Jeremia: *'Ook zijn in uw slippers gevonden het bloed van de zielen van de onschuldige armen'*, (Jeremia 2:34).

Bij dezelfde: *'Vanwege de zonden van de profeten, de ongerechtigheden van de priesters die in het midden van Jeruzalem het bloed van de rechtvaardigen hebben vergoten; zij hebben als blinden in de straten gedwaald, zij waren bevekt met bloed; de dingen die zij niet konden, raakten zij met de bekleedselen aan'*, (Klaagliederen 4:13,14).

Bij Ezechiël: *'Ik ging aan u voorbij en Ik zag u vertreden in uw bloeden; en Ik zei: In uw bloeden leef; Ik waste u met wateren en Ik spoelde uw bloeden van over u af en zalfde u met olie'*, (Ezechiël 16:6,9).

Bij dezelfde: *'Gij zoon des mensen, zult gij twisten met de stad der bloeden; maak haar bekend al haar gruwelen; door uw bloed dat gij hebt vergoten, zijt gij schuldig geworden en door de afgoden, die gij hebt gemaakt, zijt gij bevekt; zie, de vorsten van Israël, eenieder naar zijn arm, zijn in u geweest en hebben bloed vergoten; mannen der belasting zijn in u geweest om bloed te vergieten en tot de bergen hebben zij gegeten in u'*, (Ezechiël 22:2-4,6,9).

Bij Joël: *'Ik zal wondertekenen geven in de hemel en op aarde, bloed en vuur en een zuil van rook; de zon zal verkeerd worden tot donkerheid en de maan tot bloed, voordat de grote en verschrikkelijke dag komt'*, (Joël 2:30,31).

Bij Johannes: *'De zon werd zwart zoals een haren zak en de ganse maan werd zoals bloed'*, (Openbaring 6:12).

Bij dezelfde: *'De tweede engel heeft gebazuind en als het ware een grote berg van vuur brandende werd in de zee geworpen en het derde deel van de zee is bloed geworden'*, (Openbaring 8:8).

Bij dezelfde: *'De tweede engel goot zijn fiool uit in de zee en zij werd bloed zoals van een dode, waarvandaan alle levende ziel is gestorven in de zee.'*

De derde engel goot zijn fiool uit in de rivieren en in de bronnen van de wateren en het werd bloed', (Openbaring 16:3,4).

In deze plaatsen wordt onder het bloed niet verstaan het bloed van het lichamelijke leven van de mens dat werd vergoten, maar het bloed van het geestelijk leven, dat het Goddelijk Ware is, dat geweld is aangedaan door het valse vanuit het boze; eender wordt onder het bloed verstaan bij Mattheüs: *'Op u kome het rechtvaardige bloed vergoten op de aarde, van het bloed des gerechten Abels af, tot op het bloed van Zacharia, die gij hebt gedood tussen de tempel en het altaar'*, (Mattheüs 23:35), waarmee wordt aangeduid dat de waarheden van het Woord door de Joden verkracht waren geweest vanaf de eerste tijd tot aan de tegenwoordige toe, zodat zij niets van het innerlijk en hemels ware wilden erkennen; daarom erkenden zij ook niet de Heer; dat zij Zijn Bloed hebben vergoten, betekende de volledige verwerping van het Goddelijk Ware; de Heer was immers het Goddelijk Ware Zelf, dat is het Woord is Vlees geworden, (Johannes 1:1,14).

De volledige verwerping van het Goddelijk Ware dat uit de Heer is en dat de Heer was, wordt hieronder verstaan bij Mattheüs: *'Pilatus waste zijn handen vóór het volk, zeggende: Ik ben onschuldig aan het Bloed van deze Gerechte, gijlieden moogt zien; en antwoordende het ganse volk: Zijn Bloed over ons en over onze kinderen'*, (Mattheüs 27:24,25); daarom wordt dit zo beschreven bij Johannes: *'Een van de krijgsknechten doorstak met een speer Zijn zijde en terstond ging Bloed en Water uit; die het heeft gezien, die heeft het getuigd en de getuigenis is waar en hij weet dat hij ware dingen zegt, opdat gijlieden moogt getuigen'*,

(Johannes 19:34,35); dat ook Water uitging, komt omdat met het Water het uiterlijk Goddelijk Ware wordt aangeduid, zodanig als het Woord in de letter is; dat water het ware is, zie de nrs. 2702, 3058,3424, 4976, 5668, 8568.

Hieruit blijkt ook, wat er wordt aangeduid met gezuiverd worden door het Bloed van de Heer, namelijk dat het is door de opneming van het Ware van het geloof uit Hem, nrs. 7918, 9088. Dit blijkt eveneens uit deze dingen bij Johannes in de Openbaring: *‘Zij hebben de draak overwonnen door het Bloed van het Lam en door het Woord van Zijn getuigenis’*, (Openbaring 12:11); door het Bloed van het Lam is door het Goddelijk Ware dat uit de Heer is, dat ook het Woord van de getuigenis is, het Bloed van het Lam is het onschuldig bloed, want het Lam is de onschuld, nrs. 3994, 3519, 7840; het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer in de hemel heeft de onschuld in het binnenste van zich, want geen anderen dan zij die in onschuld zijn, worden erdoor aangedaan, nrs. 2526, 2780, 3111, 3183, 3495, 3994, 4797, 6013, 6107, 6765, 7836, 7840, 7902, 7877.

9128. Indien de zon zal opgegaan zijn over hem; dat dit betekent indien hij dat helder vanuit het innerlijke zal hebben gezien, namelijk de diefstal die plaatsvindt, staat vast uit het opgaan van de zon, dus gezien worden in het licht, dus helder, hier dat het goede en het ware wordt weggenomen, wat met de diefstal wordt aangeduid, nr. 9125; dat indien zal opgegaan zijn de zon, dat betekent, komt omdat met de dief gegrepen in de doorgraving, waarover in het vorige vers, de wegneming van het goede en het ware in het verborgene wordt aangeduid, dus wanneer het niet wordt gezien, nr. 9125; dat gezegd wordt gezien worden vanuit het innerlijke, komt omdat het zodanig door de innerlijke mens wordt gezien.

Omdat het van belang is, zal het gezegd worden hoe het is gesteld met het gezicht vanuit het innerlijke; de mens ziet bij zich of het goed dan wel boos is, en dus of het waar ofwel vals is, wat hij denkt en wil en vandaar wat hij spreekt en doet; dit kan geenszins plaatsvinden, tenzij de mens ziet vanuit zijn innerlijke; gezien worden uit het innerlijke, is vanuit het gezicht van de innerlijke mens in de uiterlijke; het is hiermee gesteld zoals met het gezicht van het oog; het oog kan niet de dingen zien die in zich zijn, maar die buiten het oog zijn; vandaar nu komt het, dat de mens het goede en het boze ziet die in hem zijn; toch ziet de ene mens dit beter dan de andere; en sommigen zien dat in het geheel niet; degenen die dat zien, zijn degenen die het leven van het geloof en van de naastenliefde hebben aangenomen uit de Heer, want dit leven is het innerlijke leven of het leven van de innerlijke mens; zij kunnen, omdat zij vanuit het geloof in het ware zijn en vanuit de naastenliefde in het goede, de boze en de valse dingen zien die bij hen zijn; want vanuit het goede kan het boze worden gezien en uit het ware het valse, maar niet omgekeerd.

De oorzaak hiervan is, dat het goede en het ware in de hemel is en in het licht ervan; daaruit blijkt dat zij die in het boze en daaruit in het valse zijn, het goede en het ware niet kunnen zien en zelfs niet het boze en het valse die bij henzelf zijn; en dus kunnen dezen ook niet zien vanuit het innerlijke.

Maar men moet weten, dat zien uit het innerlijke is zien uit de Heer; want het is met het gezicht gesteld, zoals met elke bestaande zaak, namelijk dat niets bestaat uit zichzelf, maar uit iets dat eerder of hoger is dan het zelf is, dus tenslotte uit de Eerste en de Hoogste; de Eerste en de Hoogste is de Heer; wie dit verstaat kan ook vatten, dat het al van het leven van de mens is uit de Heer; en dat, omdat de naastenliefde en het geloof het eigenlijke leven zelf van de mens maakt, het al van de naastenliefde en het al van het geloof uit de Heer is.

Degene die meer dan anderen beschikt over de gave van denken en doorvatten, kan daarvandaan eveneens zien, dat de Heer alle en de afzonderlijke dingen ziet, tot op de meest afzonderlijke dingen toe die bij de mens zijn.

Maar het boze en het valse bestaan niet uit iets dat hoger is dan zichzelf, maar uit iets dat lager is; dus bestaan ze niet uit de Heer, maar uit de wereld; de Heer immers is boven en de wereld

is beneden; daarom is de innerlijke mens bij hen die in het boze zijn, van boven gesloten en van beneden geopend; vandaar komt het dat zij alle dingen omgekeerd zien, de wereld als alles en de hemel als niets; zij verschijnen dan ook voor de engelen omgekeerd, met de voeten omhoog en het hoofd naar omlaag; zodanig zijn allen in de hel.

9129. De bloeden voor hem; dat dit betekent schuldig zijn, staat vast uit de betekenis van het bloed, dus het geweld, dat het goede en het ware is aangedaan; dus schuldig zijn aan dat geweld, nr. 9127.

9130. Al vergoedende zal hij, vergoeden; dat dit de verbetering en het herstel van het weggenomen ware en goede betekent, staat vast uit de betekenis van vergoeden, namelijk de verbetering en het herstel, nrs. 9087, 9097.

9131. Indien hij niets heeft; dat dit betekent indien er niet iets over is, namelijk van het weggenomen goede en ware, staat vast uit de betekenis van hij heeft niets, namelijk de dief, te weten dat het betekent dat er niet iets over is van het weggenomen ware en goede; dat de diefstal het weggenomen ware en goede is, zie nr. 9125; en dat hetzelfde met de dief als met de diefstal wordt aangeduid, nrs. 9125, 9126.

9132. Zal hij verkocht worden voor zijn diefstal; dat dit de vervreemding betekent, staat vast uit de betekenis van verkocht worden, dus vervreemden, nrs. 4752, 4758, 5886, hier van het weggenomen goede en ware, waarvan niets over is, nr. 9131; en uit de betekenis van de diefstal, dus de verbetering en het herstel door een ander goede of ware in de plaats van dat wat was weggenomen, dat met vergoeden wordt aangeduid, nr. 9130; de dief werd immers verkocht opdat de diefstal vergoed zou worden.

Met de tekst in dit vers is het als volgt gesteld: Wie ziet dat het goede of het ware, dat bij hem is, door het valse vanuit het boze wordt weggenomen, is schuldig aan het geweld dat die is aangedaan, want dat vindt bewust plaats; dat wat immers met vol bewustzijn plaatsvindt, gaat van de wil en tegelijkertijd van het verstand uit, dus van de gehele mens, want de mens is mens krachtens het ene en het andere; en dat wat plaatsvindt krachtens het ene en het andere, vindt plaats uit het valse dat vanuit het boze is: uit het valse omdat het uit het verstand is en uit het boze omdat het uit de wil is; vandaar heeft de mens schuld.

Dat de mens datgene wordt toegeëigend wat uit zijn verstand en tegelijk uit zijn wil komt, zie de nrs. 9009, 9069, 9071; en dat de mens schuldig wordt, indien hij niet door het verstandelijke het boze van de wil onderdrukt, wanneer hij dat ziet, nr. 9075.

9133. Indien al vindende zal gevonden zijn in zijn hand de diefstal; dat dit betekent indien uit het ware en het goede iets over is waardoor het kan worden hersteld, staat vast uit de betekenis van al vindende gevonden worden, wanneer er wordt gehandeld over het weggenomen goede of ware, dat wordt aangeduid met de diefstal, dus over zijn; uit de betekenis van in zijn hand, dus in de macht; dat de hand de macht is, zie de nrs. 878, 3387, 4931-4937, 5327, 5328, 5544, 6947, 7011, 7189, 7518, 7673, 8050, 8153, 8281; dat in zijn hand eveneens is wat bij hem is, zal men verderop zien; en uit de betekenis van de diefstal, dus het weggenomen goede of ware, nr. 9125; daaruit blijkt, dat indien al vindende zal gevonden zijn in zijn hand de diefstal is.

Indien er iets uit het goede en het ware over is; dat het ook is waardoor het kan worden hersteld, komt omdat er over het herstel van het weggenomen goede en ware in dit vers wordt gehandeld.

Maar hiermee is het als volgt gesteld: wanneer de algemene aandoening van het goede blijft, dan is er altijd iets over waardoor enig weggenomen bijzonder goede kan worden hersteld;

van het algemene goede immers hangen de bijzondere goedheden en waarheden af, zie de nrs. 920, 104, 1316, 4269, 4325, 4329, 4345, 4383, 5208, 6115, 7131.

Dat in zijn hand, is, wat ook maar bij hem, komt omdat met de hand de macht wordt aangeduid en wat ook maar van iemands macht is, dat is bij hem; vandaar ook wordt met de hand, vooral met de rechterhand, hijzelf aangeduid.

Hieruit kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met zitten aan de rechterhand van de Vader, waar over de Heer wordt gehandeld, dus alles zijn bij de Vader, dus Hijzelf zijn; wat hetzelfde is als in de Vader zijn en de Vader in Hem en dat al Zijn dingen van de Vader zijn en alle dingen van de Vader de Zijne, dit leert de Heer bij, (Johannes 14:8-11; 17:10,11).

9134. Van de os tot aan de ezel; dat dit betekent uit het uiterlijk goede of ware, staat vast uit de betekenis van de os, namelijk het goede van het natuurlijke, nrs. 2180, 2566, 2781, 2830, 5913, 8937; en uit de betekenis van de ezel, namelijk het ware van het natuurlijke, nrs. 2781, 5492, 5741; het goede van het natuurlijke is het uiterlijk goede en het ware van het natuurlijke is het uiterlijk ware.

9135. Tot aan een stuk kleinvee; dat dit betekent indien uit het innerlijk ware en goede, staat vast uit de betekenis van het stuk kleinvee, namelijk het geestelijk ware en goede, dus het innerlijk ware en goede, nrs. 6016, 6045, 6049.

In het Woord wordt nu eens gezegd kudden van kleinvee, dan weer stukken van kleinvee en in de innerlijke zin worden met de kudden van kleinvee aangeduid de innerlijke goedheden en de waarheden daaruit; maar met de stukken kleinvee worden aangeduid de innerlijke waarheden en de goedheden daaruit; maar men kan het verschil daartussen niet weten, indien men niet weet hoe het is gesteld met de beide staten van de mens: de eerdere en de latere, wanneer hij wordt wederverwekt.

De eerdere staat is er, wanneer hij wordt geleid door de waarheden van het geloof tot het goede van de naastenliefde; de latere staat is er wanneer hij in het goede van de naastenliefde is en daaruit in de waarheden van het geloof; door de eerdere staat wordt de mens binnengeleid in de Kerk, opdat hij een Kerk kan worden en wanneer hij Kerk geworden is, dan is hij in de latere staat.

De goedheden en de waarheden bij hem in de latere staat worden aangeduid met kudden van kleinvee, maar de waarheden en goedheden bij hem in de eerdere staat worden aangeduid met stukken kleinvee.

Vandaar komt het, dat hier de waarheden in de eerste plaats worden genoemd en het goede in de tweede.

Over die beide staten bij de mens die wordt wederverwekt of wat hetzelfde is, de mens die Kerk wordt, zie de nrs. 7623, 7992, 8505, 8506, 8510, 8512, 8516, 8643, 8648, 8658, 8685, 8690, 8701, 8772, 8995, 9088, 9089.

Uiterlijke goedheden en waarheden worden die dingen genoemd die in de uiterlijke of natuurlijke mens zijn en innerlijke worden die genoemd die in de innerlijke of geestelijke mens zijn.

Dat deze innerlijk zijn en de andere uiterlijk, komt omdat de innerlijke mens wijs is uit de hemel, maar de uiterlijke uit de wereld; de hemel immers is binnenin de mens en de wereld buiten hem.

Van de os tot aan de ezel, tot aan een stuk kleinvee, wordt gezegd, opdat al het uiterlijk goede en ware en al het innerlijk ware en goede wordt aangeduid; het goede gaat ook voort tot het ware in de uiterlijke mens en van het ware tot het goede in de innerlijke, volgens de Goddelijke Orde in de hemel.

9136. Levende; dat dit betekent waarin het geestelijk leven is, staat vast uit de betekenis van het leven, namelijk het geestelijk leven, dat het leven van het geloof en van de naastenliefde is, nrs. 5407, 5890; vandaar zijn de levenden degenen in wie het geestelijk leven is.

9137. Hij zal het dubbel vergoeden; dat dit betekent het herstel ten volle, staat vast uit de betekenis van dubbel, dus het volle, nr. 9103; en uit de betekenis van vergoeden, dus het herstel, nr. 9087.

9138. vers 4,5. *Wanneer een man een veld of een wijngaard tot woestheid zal gesteld hebben en zijn lastdier zal ingelaten hebben en in het veld van een ander tot woestheid zal gesteld hebben, van het beste van zijn veld en van het beste van zijn wijngaard, zal hij vergoeden. Wanneer zal uitgegaan zijn een vuur en het zal gegrepen hebben de doornen en verteerd wordt een hoop graan of het staande gewas, of een veld, al vergoedende zal vergoeden hij die heeft aangestoken het aangestokene.*

Wanneer een man een veld of een wijngaard tot woestheid zal gesteld hebben, betekent het goede en het ware van de Kerk door de begeerten; en zijn lastdier zal ingelaten hebben, betekent indien hij vanuit slechts weinig bewustzijn dit doet; en in het veld van een ander tot woestheid zal gesteld hebben, betekent de vertering van de samenhangende goedheden; van het beste van zijn veld en van het van zijn wijngaard zal hij vergoeden, betekent het herstel uit de ongerepte goede en ware dingen; wanneer zal uitgegaan zijn een vuur, betekent uit de aandoening van het boze van de toorn; en zal gegrepen hebben de doornen, betekent die zich begeeft in de valsheden; en verteerd wordt een hoop graan, betekent de schade aan de opgenomen goede en ware dingen van het geloof; of het staande gewas of een veld, betekent ook aan de waarheden en de goedheden van het geloof tijdens het ontvangen ervan; al vergoedende zal vergoeden hij die heeft aangestoken het aangestokene, betekent het herstel van de dingen die zijn weggenomen door de toorn uit de aandoening van het boze.

9139. Wanneer een man een veld of een wijngaard tot woestheid zal gesteld hebben; dat dit de beroving van het goede en het ware van de Kerk door de begeerten betekent, staat vast uit de betekenis van tot woestheid stellen, namelijk beroven door begeerten, nr. 9141; uit de betekenis van het veld, namelijk de Kerk ten aanzien van het goede, nrs. 2791, 3766, 4982, 7502, dus het goede van de Kerk; en uit de betekenis van de wijngaard, namelijk de Kerk ten aanzien van het ware, dus het ware van de Kerk.

Dat het veld de Kerk is ten aanzien van het goede, komt omdat de dingen die van het veld zijn, zoals tarwe en gerst, de innerlijke en de uiterlijke goedheden van de Kerk betekenen, nrs. 3941, 7602, 7605; en dat de wijngaard de Kerk is ten aanzien van het ware, komt omdat de wijn, die van de wijngaard is, het ware van het goede betekent, nrs. 1071, 6377.

Dat het veld en de wijngaard dit betekenen, ontleent de oorsprong aan de uitbeeldingen in de geestelijke wereld; want voor de geesten verschijnen velden vol tarwe en gerst, wanneer de engelen, die in een hogere hemel zijn, een gesprek hebben over een gezelschap dat in het goede is; en er verschijnen wijngaarden vol druiven, met wijnpersbakken daar, wanneer de engelen een gesprek hebben over een gezelschap dat in het ware van het goede is.

Die uitbeeldingen zijn niet daarvandaan dat zulke dingen op aarde zijn, maar vanwege de overeenstemmingen, namelijk dat tarwe en gerst of het brood daaruit, het lichaam voeden, zoals het goede van de liefde en van de naastenliefde de ziel voedt en de wijn eender als drank.

Vandaar komt het dat het goede van de liefde en de waarheden van het geloof in het Woord spijzen en dranken worden genoemd; zij zijn ook in die zin hemelse spijzen en dranken, nrs. 56-58, 680, 681, 1973, 1974, 4459, 4792, 5147, 5293, 5576, 5579, 5915, 8562.

Dat de wijngaard de Kerk is ten aanzien van het goede en het ware van het geloof, die de geestelijke Kerk wordt genoemd, staat vast uit de plaatsen in het Woord waar dit wordt genoemd, zoals bij Jeremia: ‘Vele herders hebben Mijn wijngaard verdorven, zij hebben Mijn veld vertreden; zij hebben het veld van het verlangen tot een woestijn der verlatenheid gebracht; hij heeft de wijngaard tot verlatenheid gesteld’, (Jeremia 12:10,11), waar de wijngaard en het veld klaarblijkelijk staan voor de Kerk; en omdat de Kerk de Kerk is krachtens het ware en het goede van het geloof en van de naastenliefde, is het duidelijk dat de wijngaard daar de Kerk is ten aanzien van het ware en het veld ten aanzien van het goede.

Bij Jesaja: ‘*Jehovah komt ten gerichte met de ouderen van Zijn volk en de vorsten ervan; gij hebt de wijngaard aangestoken*’, (Jesaja 3:14); hier eveneens de wijngaard klaarblijkelijk voor de Kerk ten aanzien van het goede en het ware van het geloof; de ouderen immers, met wie Jehovah in het gericht zal komen, zijn de goedheden van de Kerk, nrs. 6524, 6525 en de vorsten zijn haar waarheden, nr. 5044.

Bij dezelfde: ‘*Ik zal mijn Beminde een lied van mijn vriend zingen van Zijn wijngaard; een wijngaard had Mijn Beminde in de hoorn van de zoon der olie, die Hij omheinde en beplante met een edele wijnstok*’, (Jesaja 5:1,2); hier over de Heer, Die de Beminde en de Vriend is; de wijngaard is Zijn geestelijke Kerk, de edele wijnstok is het goede van het geloof van die Kerk, de hoorn van de zoon der olie is het goede van het geloof van die Kerk uit het goede van de liefde.

Wie niets weet over de innerlijke zin van het Woord, kan geenszins weten, wat de wijngaard in de hoorn van de zoon der olie betekent, in die worden schuilt niettemin zo’n verborgenheid, dat zij niet met woorden kan worden uitgedrukt; daarmee wordt beschreven de volle verbinding van het geestelijk rijk van de Heer met Zijn hemels rijk, dat wil zeggen, de verbinding van de tweede hemel met de derde, dus de verbinding van het goede van het geloof in de Heer, dat is van het geestelijk rijk, met het goede van de liefde tot de Heer, dat is van het hemels rijk; de wijngaard is het geestelijk rijk; in de hoorn is in de macht, dus daarin; de zoon der olie is het uiterlijk goede van de liefde van het hemels rijk; het hemels rijk, dat de binnenste hemel van de Heer is, wordt de olijfbom of de olijfgaarde genoemd, omdat de olie het goede van de hemelse liefde is, nrs. 886, 4582, 4638.

Men moet weten dat het rijk van de Heer op aarde de Kerk is.

Dat er twee rijken zijn: het hemels rijk en het geestelijk rijk en dat het geestelijk rijk de tweede hemel uitmaakt en het hemels rijk de derde hemel, zie de nrs. 3887, 4138, 4279, 4286; over de verbinding ervan, nr. 6435.

Bij dezelfde: ‘*Te dien dage een wijngaard van onvermengde wijn; antwoord dien, Ik, Jehovah, ben behoedende die; alle ogenblikken zal Ik die besproeien*’, (Jesaja 27:2,3); de wijngaard van onvermengde wijn staat voor de geestelijke Kerk.

Bij Amos: ‘*In alle wijngaarden zal rouwklage zijn; Ik zal door u heengaan; wee hun die de dag van Jehovah verlangen; wat zal ulieden de dag van Jehovah zijn; die is er een van duisternis en niet van licht*’, (Amos 5:17,18); daar over de laatste tijd van de Kerk, wanneer er niet langer het goede en het ware van het geloof is; welke tijd de dag van Jehovah is, een van duisternis en niet van licht; vandaar wordt er gezegd: in alle wijngaarden zal rouwklage zijn.

Bij Johannes in de Openbaring: ‘*De engel zond zijn sikkel tot de aarde en hij wijnoogste de wijnstok van de aarde en wierp in de grote wijnpersbak van de toorn van God*’, (Openbaring 14:18,19); de wijnstok van de aarde wijnoogsten, is het ware en het goede van de Kerk verteren, de aarde is hier de Kerk.

Hieruit kan vaststaan, vanwaar het komt, dat de Heer zo vaak het koninkrijk der hemelen heeft vergeleken met een wijngaard, zoals bij (Mattheüs 20:1; 21:28,29,33-41; Markus 12:1-13); en vanwaar het komt dat de Heer Zich een Wijnstok heeft genoemd, bij Johannes: ‘*Gelijk als de rank niet vrucht kan dragen van zichzelf, zo zij niet in de wijnstok gebleven zal*

zijn, aldus ook gij niet, zo gij in Mij niet zult gebleven zijn; Ik ben de Wijnstok, gij de ranken; zonder Mij kunt gij niet wat ook doen, (Johannes 15:1) e.v.

De Wijnstok is het geloof in de Heer, dus de Heer ten aanzien van het geloof, want de Heer is het geloof omdat het geloof uit Hem is; het geloof immers is niet het geloof dan alleen dat wat uit Hem is, vandaar komt het ook dat de wijnstok het geloof is dat in Hem is.

9140. En zijn lastdier zal ingelaten hebben; dat dit betekent indien hij uit slechts weinig bewustzijn dit doet, staat vast uit de betekenis van het lastdier, namelijk de wellust of de honger van het lichaam; dat het slechts weinig bewustzijn is, komt omdat de mens, wanneer hij daarin is, slechts weinig de rede raadpleegt en zich dan maar weinig bewust is. Alle dieren van welk geslacht en soort zij ook zijn, betekenen aandoeningen: de zachtaardige en nuttige dieren de goede aandoeningen en de wreedaardige en onnutte de boze aandoeningen, nrs. 45, 46, 142, 143, 714-719, 1823, 2180, 2781, 3218, 3519, 5198, 7523, 7872, 9090.

Wanneer een dier een lastdier wordt genoemd, betekent het de louter lichamelijke aandoeningen, die in zich slechts weinig van rede hebben, want hoe meer de mens uit het lichaam handelt, des te minder handelt hij vanuit de rede, het lichaam immers is in de wereld, dus verwijderd van de hemel, waar de echte rede is.

Het lastdier wordt ook in de oorspronkelijke taal genoemd naar het brute en het domme, dus vanwege slechts weinig bewustzijn, zoals bij (Jesaja 19:11; Psalm 49:11; Psalm 73:22; Jeremia 51:17) en elders.

9141. En het veld van een ander tot woestheid zal gesteld hebben; dat dit de vertering van de samenhangende goede dingen betekent, staat vast uit de betekenis van tot woestheid stellen, namelijk beroven door begeerten, dus verteren, waarover hierna; en uit de betekenis van in het veld van een ander, dus de samenhangende goedheden; het veld immers is de Kerk en de dingen die in het veld zijn, zijn de goedheden, nr. 9139, dus zijn de dingen in iemand anders veld, de verwante dingen die samenhangen; want de goedheden bij de mens gedragen zich zoals de geslachten op aarde en vandaar zijn er die in verschillende verwantschap en samenhang zijn, nr. 9079; de dingen die niet in hetzelfde huis zijn of in dezelfde familie die tezamen is, maar toch aanverwant, zijn die welke worden verstaan onder zijn in iemand anders veld.

Dat tot woestheid stellen beroven door de begeerten is en zo verteren, komt omdat met het woord, waarmee in de oorspronkelijke taal tot woestheid stellen wordt uitgedrukt, eigenlijk wordt aangeduid aansteken en verbranden, vandaar eveneens kaal grazen en verteren; en omdat daarvandaan de afleiding van dat woord is, wordt hier met tot woestheid stellen aangeduid de vertering die plaatsvindt door de begeerten; de begeerten immers bij de mens zijn vuren die verteren; er is immers bij de mens een vuur van het leven en een licht van het leven; het vuur van het leven is zijn liefde en het licht van het leven is zijn geloof; de liefde van het goede, dat wil zeggen, de liefde tot de Heer en de liefde jegens de naaste, maken het vuur van het leven bij de goede mens en bij de engel van de hemel en de liefde van het ware en het geloof van het ware maken het licht van het leven bij hen.

Maar de liefde van het boze, dat wil zeggen, de eigenliefde en de liefde van de wereld, maken het vuur van het leven bij de boze mens en bij de geesten van de hel en de liefde van het valse en het geloof van het valse maken het schijnsel van het leven bij hen; maar de liefde van het boze wordt in het Woord een verbranding van vuur genoemd, omdat het de dingen verbrandt en verteert die van de liefde van het goede en het ware zijn; dat de verbranding dat vuur is, zie de nrs. 1297, 1861, 5215, 9055.

Dat de vertering door de begeerten met dat woord in de oorspronkelijke taal wordt aangeduid, blijkt uit de volgende plaatsen, bij Jesaja: *Jehovah zal ten gerichte komen met de ouderen*

van Zijn volk en de vorsten ervan; gijlieden hebt de wijngaard verteerd [aangestoken]’, (Jesaja 3:14).

Bij dezelfde: *‘De adem van Jehovah, zoals een rivier van zwavel, verteert hem [steekt hem aan]’*, (Jesaja 30:33); de rivier van zwavel zijn de valsheden vanuit de boosheden van de eigenliefde en de liefde van de wereld, nr. 2446.

Bij Ezechiël: *‘De bewoners van de steden van Israël zullen uitgaan en zij zullen aansteken en verbranden de wapenen en schild en rondas, met de boog en met de pijlen en met de stok van de hand en met de spies; zij zullen daarmee een vuur aansteken zeven jaren, zodat zij geen brandhout uit het veld zullen aandragen en uit de wouden houwen’*, (Ezechiël 39:9,10); dus wordt de vertering en de verlating van het goede en het ware door de begeerten beschreven; maar wie zal dit zien, indien hij niet weet wat er wordt aangeduid met de bewoners van de steden van Israël en ook met de wapenen, het schild, de rondas, de boog met de pijlen, met de stok van de hand en de spies, met zeven jaren en met het brandhout uit het veld en de wouden?

Dat de bewoners de goedheden zijn, zie de nrs. 2268, 2451, 2463, 2712; dat de steden de waarheden zijn en vandaar de leerstellingen vanuit het Woord, nrs. 2268, 2449, 2943, 3216, 4492; dat Israël de Kerk is, nrs. 4286, 6426, 6637, vandaar zijn de bewoners van de steden van Israël de goedheden van de leerstellingen van de Kerk en in de tegengestelde zin die dingen verkeerd in boosheden en valsheden.

Dat het schild, de rondas, de pijlen die van de boog zijn, de waarheden van de leer uit het Woord zijn, waardoor er bescherming tegen de valsheden vanuit het boze is, nrs. 2686, 2709, 6421; dat de stok van de hand de macht van het ware vanuit het goede is, nrs. 4876, 7026; de spies eender, maar de innerlijke macht; dat zeven jaren de volle staat is, dus ten volle, nrs. 6508, 8976, dus is vuur aansteken zeven jaren, ten volle verteren door de begeerten; het brandhout uit het veld zijn de innerlijke goedheden van de Kerk, nrs. 3720, 8354 en dat het veld de Kerk is, nrs. 2971, 3766, 7502, 7571; en het brandhout uit de wouden zijn de uiterlijke goedheden, nrs. 3220, 9011.

Wanneer men deze dingen weet, dan kan men ook weten dat met die profetieën wordt beschreven de vertering van alle dingen die van de Kerk zijn door de begeerten, totdat er niets van het goede en het ware van de innerlijke en de uiterlijke Kerk over is, wat daarmee wordt aangeduid dat zij een vuur zullen aansteken zeven jaren, zodat zij geen brandhout uit het veld zullen aandragen, noch houwen uit de wouden.

Met hetzelfde woord wordt ook de vertering van het goede en het ware van de Kerk beschreven bij Maleachi: *‘Ziet, de dag is komende, brandende zoals een oven, waarop allen die onbeschaamd zondigen en alle werker der boosheid, een stoppel zullen zijn; en de komende dag zal hen verteren [aansteken], zei Jehovah Zebaoth, Die hun niet zal laten wortel of tak’*, (Maleachi 4:1); de komende dag is de laatste tijd van de Kerk, wanneer de liefden van zich en van de wereld zullen regeren en zullen verteren alle waarheden en goedheden van de Kerk, totdat er niets over is van het innerlijke van de mens en in zijn uiterlijke; welke dingen daarmee worden aangeduid dat Hij hun niet zal laten wortel of tak; de wortel van het goede en het ware is in het innerlijke van de mens en de tak is in het uiterlijke; daaruit blijkt nu, dat met tot woestheid stellen de vertering door de begeerten wordt aangeduid; eender elders in het Woord.

9142. Van het beste van zijn veld en van het beste van zijn wijngaard zal hij vergoeden; dat dit betekent het herstel uit de nog ongerepte goede en ware dingen, staat vast uit de betekenis van het veld, namelijk het goede van de Kerk en uit de betekenis van de wijngaard, namelijk het ware van de Kerk, nr. 9139; het beste wordt datgene genoemd wat na de vertering nog ongerept is; en uit de betekenis van vergoeden, dus het herstel, nr. 9087.

9143. Wanneer zal uitgegaan zijn een vuur; dat dit betekent uit de aandoening van het boze de toorn, staat vast uit de betekenis van het vuur, dus de liefde, hier de liefde van het boze en de aandoening ervan, nr. 9141; de aandoening van het boze wordt gezegd, omdat onder de aandoening het continue van de liefde wordt verstaan.

Dat het vuur uit de aandoening van het boze de toorn is, komt omdat de toorn daaruit is, want wanneer datgene wordt aangevallen wat de mens liefheeft, barst een vuur los en brandt als het ware; vandaar komt het, dat de toorn in het Woord met een vuur wordt beschreven en daarvan wordt gezegd dat het brandt; zoals bij David: *'Rook klom op van Zijn neus en vuur van Zijn mond, kolen brandden uit Hem'*, (Psalm 18:9).

Bij dezelfde: *'Kust de Zoon, opdat Hij niet toorne, omdat Zijn toorn weldra zal branden'*, (Psalm 2:12).

Bij Jesaja: *'Wie zal ons blijven bij een verterend vuur; wie zal ons blijven bij de haarden der eeuwigheid'*, (Jesaja 33:14).

Bij dezelfde: *'Hij heeft over hem uitgestort de ontsteking van Zijn toorn; deze heeft hem in vlam gezet rondom; ook heeft hij niet erkend; Hij heeft hem aangestoken; toch heeft hij niet ter harte genomen'*, (Jesaja 42:25).

Bij dezelfde: *'Zie, Jehovah zal in het vuur komen en zoals een wervelwind Zijn wagens, om te vergelden in de ontsteking van Zijn toorn en Zijn schelding in vlammen van het vuur'*, (Jesaja 66:15).

Bij Mozes: *'Ik zag om en klom van de berg af, toen de berg brandende was van vuur; ik vreesde vanwege de toorn en de ontsteking, waarmee Jehovah vertoornd was tegen ons'*, (Deuteronomium 9:15,19); in deze en in verscheidene andere plaatsen wordt de toorn beschreven met een vuur; de toorn wordt toegekend aan Jehovah, dat wil zeggen, aan de Heer, maar deze is bij de mens, nrs. 5798, 6997, 8282, 8483; dat de Heer is verschenen op de berg Sinai aan het Israëlitische volk volgens die hoedanigheid, dus in vuur, rook en donkerheid, zie nr. 6832.

Maar men moet weten, dat de toorn een vuur is dat losbarst vanuit de aandoening van het boze, de ijver echter een vuur dat losbarst uit de aandoening van het goede, nrs. 4164, 4444, 8598; daarom wordt de ijver ook beschreven met een vuur, bij Mozes: *'Jehovah uw God is een verterend vuur een ijverig God'*, (Deuteronomium 4:24); en bij Zefanja: *'Ik zal over hen uitstorten alle ontsteking van Mijn toorn, aangezien in het vuur van Mijn ijver zal verteerd worden het ganse land'*, (Zefanja 3:8).

Dat de ijver van Jehovah de liefde en de barmhartigheid is, en dat zij toorn wordt genoemd, omdat zij verschijnt aan de bozen, wanneer zij op de straf van hun boze toesnellen, zoals toorn, nr. 8875.

9144. En het zal gegrepen hebben de doornen; dat dit betekent die zich begeeft in valsheden, staat vast uit de betekenis van grijpen, wanneer het wordt gezegd van de toorn die uit de aandoening van het boze is, dus zich begeven in en dan ontsteken; en uit de betekenis van de doornen, namelijk de valsheden, waarover hierna.

Er zal eerst iets worden gezegd hoe het hiermee is gesteld; de liefden bij de mens zijn de vuren van zijn leven, nr. 9055; de liefden van het boze, namelijk die van zich en van de wereld, zijn verterende vuren, zij verteren immers de goedheden en de waarheden die van het leven zelf zijn; die vuren maken het leven van de wil van de mens en het licht uit die vuren maakt het leven van zijn verstand; zolang de vuren van het boze opgesloten worden gehouden in de wil, is het verstand in het licht en vandaar in de gewaarwording van het goede en het ware, maar wanneer die vuren hun licht uitgieten in het verstand, dan wordt het eerdere licht verstrooid en wordt de mens verduisterd ten aanzien van de gewaarwording van het goede en het ware; en dit des te meer naar de mate van de liefde van zich en van de wereld, welke die

vuren zijn, in omvang toenemen en tenslotte dusdanig dat zij al het ware en met het ware het goede verstikken en uitblussen.

Wanneer die liefden worden bestreden, dan barst het vuur vanuit de wil in het verstandelijke los en vat daar vlam; het is deze vlam die de toorn wordt genoemd; vandaar komt het, dat van de mens wordt gezegd dat hij ontsteekt, ontbrandt en ontvlamt, wanneer hij toornt; deze vlam valt de waarheden en de goedheden aan, die in het verstandelijke zijn en ze worden niet slechts verborgen, maar ook verteert; en wat een verborgenheid is, wanneer dat boze vuur uit de wil in het verstandelijke losbarst, dan wordt het verstandelijke boven gesloten en beneden geopend, dat wil zeggen, het wordt gesloten waar het tot de hemel schouwt en geopend waar het tot de hel schouwt; vandaar komt het, dat dan de boosheden en de valsheden invloeien, die vlam vatten, wanneer de boze mens in toorn ontbrandt.

Het is hiermee eender gesteld als met de vezel in het lichaam; indien deze met de punt van een naald wordt aangeraakt, trekt zij zich direct samen en sluit zich en weert dus zo af, opdat de kwetsing niet verder gaat en het leven in de beginselen bestookt; het valse verschijnt ook, wanneer het zich zichtbaar vertoont, als iets stekeligs.

De staat van de boze mens, wanneer hij toornt, gedraagt zich ook eender zoals rook, die, wanneer vuur daarbij wordt gehouden, vlam vat, want het valse van het boze in het verstandelijke is zoals rook en de toorn is zoals de vlam van de ontstoken rook; zij stemmen ook overeen; vandaar komt het dat de rook het valse is en de vlam ervan de toorn is in het Woord; zoals bij David: *'Rook krom op van Zijn neus en een vuur van Zijn mond; kolen brandden in Hem'*, (Psalm 18:9); en bij Jesaja: *'Zij brandt zoals vuur, de boosheid, doornbos en distelstruik verteert zij en zij ontsteekt het struweel van het woud; en zij verheffen zich met de verheffing van de rook, in de ontsteking van Jehovah Zebaoth'*, (Jesaja 9:17,18).

De rook hier is het valse vanuit de ontsteking waarvan de toorn is; dat de rook het valse is, zie nr. 1861.

Hieruit blijkt nu, wat er in de innerlijke zin wordt aangeduid met: wanneer zal uitgegaan zijn een vuur en het zal gegrepen hebben de doornen, zodat verteerd wordt een hoop of het staande gewas, namelijk indien de aandoening van het boze losbarst in de toorn en zich begeeft in de valsheden van de begeerten en de waarheden en goedheden van het geloof verteert.

Wie dit in overweging neemt, kan zien, dat er de een of andere oorzaak voor deze wet is, die innerlijk schuilt en niet verschijnt, want de wet ten aanzien van het vuur dat de doornen grijpt en vandaar een hoop koren of het staande gewas verteert, is nergens gegeven, omdat iets zodanigs uiterst zelden voorkomt; maar dat het vuur van de boosheid en van de toorn de valsheden van de begeerten aangrijpt en ontsteekt en zo de waarheden en de goedheden verteert die van de Kerk zijn, komt elke dag voor.

Dat de doornen de valsheden van de begeerten zijn, staat vast uit de volgende plaatsen bij Jesaja: *'Op het land van Mijn volk klimt de doorn en de distel op'*, (Jesaja 32:13); het land is de Kerk, de doorn en de distel zijn de valsheden en de boosheden daaruit.

Bij dezelfde: *'Uw geest, het vuur zal u verteren, aldus zullen de volken verbrand zijn tot kalk, afgehouwene doornen die door het vuur worden ontstoken'*, (Jesaja 33:11,12); de doornen die door het vuur worden ontstoken voor de valsheden die vlam vatten en de waarheden en de goedheden verteren.

Bij Ezechiël: *'Het huis Israëls zal niet langer hebben de stekende distel en de weedoende doorn'*, (Ezechiël 28:24), de stekende distel voor het valse van de begeerten van de zelfliefd, de doorn voor het valse van de begeerten van de liefde van de wereld.

Bij Hosea: *'Uw moeder heeft gehoereerd; deswege ben Ik betuinende uw weg met doornen; en zij zal haar paden niet vinden'*, (Hosea 2:5,6); de wegen en de paden voor de waarheden; en de doornen voor de valsheden in de plaats ervan.

Bij dezelfde: *‘Verdorven zullen worden de hoogten van Aven, Israëls zonde, distel en doorn zal op hunlieder altaren klimmen’*, (Hosea 10:8), distel en doorn voor het boze en valse verwoestende de goedheden en de waarheden van de eredienst.

Bij David: *‘Zij hadden mij omgeven zoals bijen, zij doven uit zoals een doornenvuur’*, (Psalm 118:12), het doornenvuur voor de begeerten van het boze.

Bij Mattheüs: *‘Aan hun vruchten zult gij hen kennen, leest men ook van doornen druiven, of van distels vijgen’*, (Mattheüs 7:16); van doornen druiven lezen voor uit de valsheden van de begeerten de goedheden van het geloof en van de naastenliefde lezen; dat de druiven die goede dingen zijn, zie de nrs. 1071, 5117, 6378.

Bij Markus: *‘Ander zaad viel tussen de doornen, maar de doornen klommen op en verstikten dat, zodat het geen vrucht gaf. Zij die tussen de doornen worden gezaaid, zijn zij die het Woord horen, maar de zorgen voor deze wereld en het bedrog van de rijkdommen en omtrent de overige dingen de begeerten, binnenkomende, verstikken het Woord, zodat het onvruchtbaar wordt’*, (Markus 4:7,18,19); daar wordt het ontvouwd wat gezaaid worden tussen de doornen is, dus wat de doornen zijn; dezelfde dingen worden aangeduid met zaaien tussen de doornen en doornen maaien bij Jeremia: *‘Aldus zei Jehovah tot de man van Juda en tot Jeruzalem: Braakt ulieden een braakland en zaait niet tussen de doornen’*, (Jeremia 4:3); *‘Zij hebben tarwe gezaaid en doornen gemaaid’*, (Jeremia 12:13).

De valsheden van de begeerten, die met de doornen worden aangeduid, zijn de valsheden die de dingen van de wereld bevestigen en de wellusten ervan zijn; want deze valsheden, meer dan andere, vatten vlam en blaken, omdat zij zijn vanuit de begeerten in het lichaam, die worden gevoeld; daarom sluiten zij ook de innerlijke mens, zodat hij in niets ten aanzien dat wat van het heil van de ziel en van het eeuwige leven is, wijs is.

Dat ‘een uit doornen gevlochten kroon’ die op het hoofd van de Heer werd gezet, toen Hij gekruisigd zou worden en toen Hij werd begroet als de Koning der Joden en Hij zei: Zie, de Mens, (Johannes 19:2,3,5), beeldde uit hoedanig het Goddelijk Woord toen was in de Joodse Kerk, namelijk verstikt ten gevolge van de valsheden van de begeerten; de Koning der Joden, zoals Hij toen door hen werd begroet, betekende het Goddelijk Ware; dat met de Koning in het Woord het Ware uit het Goddelijke wordt aangeduid, zie de nrs. 1672, 2015, 2069, 3009, 3670, 4575, 4581, 4966, 5044, 6148; en het eendere met de Gezalfde, Die in het Hebreeuwse idioom de Messias is en in het Grieks Christus, nrs. 3004, 3008, 4009, 3732; dat onder Juda in de hoogste zin de Heer wordt verstaan ten aanzien van het Goddelijk Goede en in de innerlijke zin ten aanzien van het Woord, en zo ten aanzien van de leer uit het Woord, nr. 3881; en dat de Heer, toen Hij zo’n kroon op het hoofd had, zei: *‘Zie de Mens’*, betekende: Zie het Goddelijk Ware, zodanig als het heden in de Kerk is.

Het Goddelijk Ware immers, voortgaande uit de Heer in de hemel, is de Mens, vandaar is de hemel de Grootste Mens en dit krachtens de invloeiing en krachtens de overeenstemming, wat aan het einde van verschillende hoofdstukken is getoond, zie de nrs. 1871, 1276, 2996, 2998, 3624-3649, 3741-3750, 7396, 8547, 8988; vandaar ook werd de hemelse Kerk van de Heer Mens genoemd, nrs. 478, 479; het was deze Kerk die de Joden uitbeeldden, nrs. 6363, 6364, 8770; daaruit blijkt wat er werd aangeduid met de ‘doornenkroon’ en ook met de begroeting ‘Koning der Joden’ en eveneens met ‘Zie de Mens’; en ook wat met het inschrift op het kruis *‘Jezus de Nazarener, de Koning der Joden’*, (Johannes 19:19,20), namelijk dat het Goddelijk Ware of het Woord in zo’n aanzien stond en dus behandeld was geworden door de Joden, bij wie de Kerk was; dat alle dingen die de Heer overkwam door de Joden, toen Hij gekruisigd werd, de staat van hun Kerk hebben aangeduid ten aanzien van het Goddelijk Ware of het Woord, nr. 9093.

Dat de Heer het Woord was, staat vast bij Johannes: *‘In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en God was het Woord; en het Woord is Vlees geworden en het heeft in*

ons gewoond en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien', (Johannes 1:1,14); het Woord is het Goddelijk Ware.

9145. En verteerd wordt een hoop koren; dat dit betekent de schade aan de opgenomen waarheden en goedheden van het geloof, staat vast uit de betekenis van de hoop, namelijk het opgenomen ware en goede van het geloof; dat de hoop dat is, komt omdat deze het reeds verzamelde gewas is en met het staande gewas wordt aangeduid het ware en het goede van het geloof in de ontvangenis, waarover hierna.

9146. Of het staande gewas of het veld; dat dit betekent het ware en het goede van het geloof in de ontvangenis, staat vast uit de betekenis van het gewas, namelijk het ware van het geloof, waarover hierna; en uit de betekenis van het veld, dus de Kerk ten aanzien van het goede, dus het goede van de Kerk, nr. 9139.

Dat het gewas het ware van het geloof is, komt omdat de dingen die van het gewas zijn, zoals de tarwe en de gerst en daaruit het brood, de goedheden van de Kerk betekenen, nrs. 3941, 7602.

De goedheden van de Kerk, zijn de dingen die van de liefde jegens de naaste en van de liefde tot de Heer zijn; deze goedheden zijn het Zijn en de Ziel van het geloof, want krachtens die is het geloof, het geloof en leeft.

Dat het staande gewas het ware van het geloof in de ontvangenis is, komt omdat het nog niet tot hopen is verzameld, noch ingedragen in de schuren; daarom is het gewas wanneer het staat of nog in het geboren worden is, het ware van het geloof in de ontvangenis.

Het eendere wordt met het staande gewas aangeduid bij Hosea: *'Zij, Israël, hebben een koning gemaakt en niet door Mij; vorsten hebben zij gemaakt en Ik heb het niet gekend; hun zilver en hun goud hebben zij gemaakt tot afgoden; omdat zij wind zaaien, zullen zij een wervelwind oogsten; het staande gewas niet voor hen; het uitspruitsel zal geen meel maken; indien het bij geval zal gemaakt hebben, vreemden zullen het verslinden'*, (Hosea 8:4,7); daar wordt gehandeld over de ware en de goede dingen van het geloof van de Kerk, dat is verstrooid door ijdele en valse dingen.

Dat daarover wordt gehandeld, blijkt uit de reeks van de dingen, maar wat daarvan wordt gezegd, blijkt uit de innerlijke zin; in deze zin immers wordt onder de koning het ware van het geloof van de Kerk in een samenvatting verstaan, nrs. 1672, 2015, 2069, 3009, 3670, 4575, 4581, 4966, 5044, 6148; onder de vorsten de belangrijkste of eerste waarheden, nrs. 1482, 2089, 5044; daaruit blijkt, wat daaronder wordt verstaan dat zij, Israël, een koning hebben gemaakt en niet door Mij, vorsten hebben gemaakt en Ik heb het niet gekend; Israël immers is de Kerk, nrs. 4286, 6426, 6637.

Met het zilver wordt daar het ware van het goede aangeduid en in de tegengestelde zin het valse van het boze, nrs. 1551, 2954, 5658, 6112, 6914, 6917, 8932; met het goud het goede en in de tegengestelde zin het boze, nrs. 113, 1551, 1552, 5658, 6914, 6917, 8932; met de afgoden de eredienst vanuit de valse en boze dingen, nr. 8941; daaruit blijkt wat daarmee wordt aangeduid dat zij met hun zilver en hun goud afgoden hebben gemaakt; met de wind die zij zaaien, worden de zinledige dingen aangeduid; met de wervelwind die zij oogsten, de woeling daardoor in de Kerk; met het staande gewas niet voor hen, het ware van het geloof in de ontvangenis; met het uitspruitsel dat geen meel zal maken, de onvruchtbaarheid; met de vreemden die het zullen verslinden, worden aangeduid de valsheden die het zullen verteren.

9147. Al vergoedende zal vergoeden hij die heeft aangestoken het aangestokene; dat dit betekent het herstel van de dingen, weggenomen door de toorn uit de aandoening van het boze, staat vast uit de betekenis van vergoeden, dus het herstel, nr. 9087; uit de betekenis van het vuur dat uitgaat, namelijk de toorn uit de aandoening van het boze, nr. 9143; vandaar is

aansteken het wegnemen of het verteren door die toorn en het aangestokene is dat wat is weggenomen of is verteerd.

9148. vers 6-14. *Wanneer een man zijn genoot zilver of vaten te bewaren zal gegeven hebben en het zal door diefstal zijn weggenomen uit het huis van de man, indien de dief gegrepen is, hij zal het dubbel vergoeden. Indien de dief niet gegrepen is, zo zal de heer des huizes worden gebracht tot God, of hij niet zijn hand zal gelegd hebben aan het werk van zijn genoot. Over alle woord der overtreding, over een os, over een ezel, over een stuk kleinvee, over een kleed, over al het verlorene, waarvan hij zal gezegd hebben dat het is dit, dat; tot aan God zal het woord van die beiden komen, wie God zullen veroordeeld hebben, hij zal het dubbele aan zijn genoot vergoeden. Wanneer een man aan zijn genoot zal gegeven hebben een ezel, of een os of een stuk kleinvee en alle beest, om te bewaren en het sterft of het wordt gebroken of gevangen heengeleid, terwijl niemand het ziet. De eed van Jehovah zal tussen die beiden zijn, of hij niet zijn hand zal gelegd hebben aan het werk van zijn genoot en de heer ervan het zal genomen hebben en hij zal niet vergoeden. En indien het al stelende door diefstal van hem zal weggenomen zijn, hij zal het die heer vergoeden. Indien het al verscheurende zal verscheurd zijn, zo zal hij een getuige daarvoor brengen, het verscheurde zal hij niet vergoeden. Wanneer een man van zijn genoot ter leen zal gevraagd hebben en het wordt gebroken of sterft, waar die heer niet met bij is, al vergoedende zal hij vergoeden. Indien die heer wel daarbij is, zal hij niet vergoeden; indien hij een huurling is, zo zal hij komen in zijn loon.*

Wanneer een man zijn genoot zilver of vaten te bewaren zal hebben gegeven, betekent de ware dingen vanuit het goede en de overeenstemmende wetenschappen in het geheugen; en het zal door diefstal zijn weggenomen uit het huis van de man, betekent het verlies ervan daaruit; indien de dief gegrepen is, betekent de herinnering; hij zal het dubbel vergoeden, betekent het herstel ten volle; indien de dief niet gegrepen is, betekent indien er aan het weggenomene geen herinnering is, dan zal de heer des huizes tot God worden gebracht, betekent de navorsing, vanuit het goede; of hij niet zijn hand zal gelegd hebben aan het werk van zijn genoot betekent of zij daarin zijn binnengetrepen; over alle woord van de overtreding, betekent welke schade dan ook en welk verlies dan ook, of het nu een os is, of een ezel of een stuk kleinvee, betekent van het uiterlijk en het innerlijk goede en ware; over een kleed, betekent van het zinlijk ware; over al het verlorene, of waarvan hij zal gezegd hebben dat, dit betekent al het twijfelachtige; het is dit, dat tot aan God zal het woord van die beiden komen en degenen die God veroordeelt, betekent de navorsing en de oordeelvelling door het ware; hij zal het dubbele aan zijn genoot vergoeden, betekent de verbetering ten volle; wanneer een man aan zijn genoot zal gegeven hebben een ezel of een os of een stuk kleinvee en alle beest om te bewaren, betekent het uiterlijk en het innerlijk ware en goede en al wat van de aandoening ervan is, in het geheugen; en het sterft of het wordt gebroken, betekent het verlies of de schade; of gevangen heengeleid, betekent de verwijdering; terwijl niemand het ziet, betekent waarvan het gemoed zich niet bewust is; de eed van Jehovah zal tussen die beiden zijn, betekent de navorsing door de waarheden uit het Woord ten aanzien van al die dingen en elk afzonderlijk; of hij niet zijn hand zal gelegd hebben aan het werk van zijn genoot en het weggenomen zal hebben, betekent de verbinding met het goede; en hij zal niet vergoeden, betekent dat er geen schade is; en indien het al stelende door diefstal van hem zal weggenomen zal zijn, betekent indien er verlies is; hij zal dit aan zijn heer vergoeden, betekent het herstel daarvoor; indien het al verscheurende verscheurd zal zijn, betekent indien de schade niet door schuld is; zo zal hij een getuige daarvoor meebrengen, betekent de bevestiging; het verscheurde zal hij niet vergoeden, betekent geen straf; en wanneer een man van zijn genoot ter leen zal gevraagd hebben, betekent het ware en het goede van een andere stam of afstamming; en het wordt gebroken of sterft, betekent de schade daaraan of de

uitblussing; de eigenaar die er niet bij is, betekent indien het goede van dat ware er niet tegelijk is; al vergoedende zal hij vergoeden, betekent het herstel; indien de heer daar wel bij is, zal hij niet vergoeden, betekent dat indien het goede van het ware er tegelijk is, er geen herstel is; indien hij een huurling is, betekent indien ter wille van het goede van het gewin; zo zal hij komen in zijn loon, betekent de onderwerping en de dienstbaarheid.

9149. Wanneer een man zijn genoot zilver of vaten ter bewaring zal gegeven hebben; dat dit de waarheden vanuit het goede en de overeenstemmende wetenschappen in het geheugen betekent, staat vast uit de betekenis van het zilver, namelijk het ware vanuit het goede, waarover de nrs. 1551, 2954, 5658, 6914, 6917, 7999, 8932; uit de betekenis van de vaten, dus de wetenschappen, waarover nr. 3068; dat het de overeenstemmende wetenschappen zijn, komt omdat alle geestelijke waarheden worden weggeborgen in de wetenschappen, als in hun vaten, nr. 3079; en alle wetenschappen stemmen overeen met de waarheden die daarin zijn vervat; en uit de betekenis van om te bewaren, dus in het geheugen; want bewaard worden is in de geestelijke zin, waarin over de ware en de wetenschappelijke dingen wordt gehandeld, in het geheugen gehouden worden, aangezien daarin zulke dingen worden bewaard. De man aan zijn genoot te bewaren geven, is bij zich in het geheugen wegleggen, want dat wat in de zin van de letter wordt gezegd van de een en van de ander, zoals hier de man en zijn genoot, wordt in de innerlijke zin verstaan ten aanzien van één, want twee waarheden en ook een waarheid en het overeenstemmende wetenschappelijke, zijn in de mens de man en de genoot.

9150. En het zal door diefstal zijn weggenomen uit het huis van de man; dat dit het verlies ervan daaruit betekent, staat vast uit de betekenis van de diefstal, dus het wegnemen van zulke dingen die het geestelijk leven van de mens maken, namelijk van de waarheden en de wetenschappen, die met het zilver en de vaten worden aangeduid, nr. 9149; en uit de betekenis van het huis, namelijk waar iets wordt weggeborgen; vandaar komt het, dat het huis verschillende dingen betekent: zoals de Kerk, het goede daar en verder eveneens de mens en tevens het ene en het andere gemoed van hem: het natuurlijke en het redelijke, hier echter het geheugen, omdat daarin als in hun huis de waarheden en de wetenschappen zijn; dat het huis verschillende dingen betekent, zie de nrs. 3128, 3142, 3538, 3652, 3720, 3900, 4973, 4982, 5023, 5640, 6690, 7353, 7848, 7929.

9151. En indien de dief gegrepen zal zijn; dat dit de herinnering betekent, staat vast uit de betekenis van gegrepen worden, wanneer het wordt gezegd van de waarheden en de wetenschappelijke dingen die uit het geheugen zijn weggenomen, dus de herinnering; en uit de betekenis van de dief, dus dat wat is weggenomen; met de dief immers wordt het eendere aangeduid als met de diefstal, nrs. 9125, 9126.

9152. Hij zal het dubbel vergoeden; dat dit het herstel ten volle betekent, staat vast uit de betekenis van vergoeden, namelijk het herstel, nr. 9087; en uit de betekenis van dubbel, dus ten volle, nr. 9103.

Er wordt in dit vers en in het volgende tot aan het 14de toe, in de innerlijke zin gehandeld over het verlies van het ware van het geloof bij de mens, dus over het verlies van het geestelijk leven en over het herstel ervan, want de mens wordt door de waarheden van het geloof binnengeleid tot het goede van de naastenliefde en wordt zo geestelijk; maar deze dingen waarover in wat nu volgt in de innerlijke zin wordt gehandeld, zijn voor het merendeel de mens onbekend;; de oorzaak hiervan is dat men niet weet wat het geestelijk leven is, dus ook niet dat dit leven het innerlijk leven is, dat is onderscheiden van het natuurlijke leven, dat het uiterlijk leven is; ook weet men niet dat het eerstgenoemde leven

aan de mens wordt gegeven van de Heer door de opneming van het ware van het geloof in het goede van de naastenliefde; vandaar komt het, dat de dingen die worden gezegd ten aanzien van het verlies van dat leven en over het herstel ervan, in de donkerte vallen bij de mens, omdat dit valt onder de dingen die niet worden geweten; niettemin vormen zulke dingen de wijsheid van de engelen, zij zijn immers aangepast aan het licht waarin de engelen zijn; daarom, wanneer bij de mens van de Kerk, die in het goede van het geloof is en het Woord leest, zich de engelen aan hem toevoegen en aan de mens worden verlustigd, omdat zij verkwikt worden aan de wijsheid die dan door het Woord tot hen invloeit; daarvandaan is de verbinding van de hemel met de mens, die er niet zou zijn zonder het Woord. Het Woord immers is zodanig, dat er zelfs niet een haaltje of een jota is in de oorspronkelijke taal ervan, die niet de engelen aandoet en hen verbindt met de mens; dat dit zo is, kan ik verzekeren, omdat het is getoond vanuit de hemel.

9153. Indien de dief niet gegrepen is; dat dit betekent indien er aan het weggenomene geen herinnering is, staat vast uit de betekenis van indien de dief gegrepen is, namelijk indien er een herinnering aan het weggenomene is, nr. 9151, hier geen herinnering, omdat er wordt gezegd, indien hij niet gegrepen is.

9154. Zo zal de heer des huizes worden gebracht tot God; dat dit de navorsing vanuit het goede betekent, staat vast uit de betekenis van gebracht worden tot God, namelijk opdat er navorsing zal zijn, nr. 9160; en uit de betekenis van de heer des huizes, namelijk het goede waaruit zij zijn; dat de heer des huizes het goede is, komt omdat er wordt gehandeld over de ware en de wetenschappelijke dingen die uit het geheugen zijn weggenomen, die worden aangeduid met het zilver en de vaten, die ter bewaring zijn gegeven en door diefstal weggenomen, nrs. 9149, 9150.

Omdat die dingen van het goede zijn en in het goede, is daarom de heer des huizes het goede, waarvan zij zijn en waarbij zij zijn.

Het goede wordt een heer genoemd, omdat de waarheden en de wetenschappen van het goede zijn zoals van hun heer en eveneens wordt het goede een huis genoemd, omdat de ware en de wetenschappelijke dingen in het goede zijn als in hun huis, nr. 3652, waar worden ontvouwd de woorden van de Heer bij Mattheüs: *'Die op het dak van het huis is, klimme niet af om iets uit het huis weg te nemen'*, (Mattheüs 24:17).

Hiermee, dat met betrekking tot de ware en de wetenschappelijke dingen die uit het geheugen zijn weggenomen, navorsing moet worden gedaan vanuit het goede, is het als volgt gesteld: het is het goede bij de mens dat alle ware dingen in zich opneemt, want het goede heeft zijn hoedanigheid van de waarheden en voor zoveel als de waarheden het goede in zich hebben en eveneens rondom zich, voor zoveel leven die waarheden.

Het is hiermee gesteld zoals met een vezel of met een vat in een levend dier; voor zoveel als de vezel geest in zich heeft en voor zoveel als het vat bloed in zich heeft, voor zoveel leven zij; eveneens voor zoveel als het bloedvat rondom zich vezels heeft waarin geest is; zo is het ook gesteld met het ware en het goede, het ware zonder het goede is zoals een vezel zonder geest en zoals een ader of slagader zonder bloed; en hoedanig deze dan zijn, kan eenieder begrijpen, namelijk zonder leven, dus zonder nut in het levende dier.

Eender is het gesteld met het geloof zonder de naastenliefde; omdat het goede de hoedanigheid heeft, zoals gezegd, van de ware dingen, heeft het goede ook de vorm ervan, want waar een vorm is daar is de hoedanigheid en waar geen vorm is, daar is ook geen hoedanigheid; het is hiermee ook eender gesteld zoals met de geest en het bloed in het levende dier; de geest ontvangt door de vezels zijn bepalingen, dus de vorm, evenzo het bloed door de vaten.

Daaruit blijkt dat het ware zonder het goede niet het leven heeft en dat het goede zonder het ware niet het hoedanige heeft, dus dat het geloof zonder de naastenliefde niet een levend geloof is; onder het geloof wordt hier het geloof van het ware verstaan en onder de naastenliefde het leven van het goede.

Hieruit kan vaststaan, hoe het moet worden verstaan, dat het weggenomen ware en wetenschappelijke moeten worden nagevorst uit het goede; namelijk dat de mens, wanneer hij in het goede is, dat wil zeggen, in de aandoening van het goede te doen, dan komt in de herinnering van alle waarheden die in het goede zijn binnengekomen; maar dat, wanneer hij van het goede afbuigt, dan de ware dingen verdwijnen, want het is het valse van het boze dat die dingen zoals door diefstal wegneemt; maar de verdwenen waarheden komen weer terug in de herinnering wanneer de mens in de aandoening van het goede of van het ware door het leven terugkeert.

Dat dit zo is, kan eenieder die bespiegelt, door de ondervinding in zichzelf en bij anderen weten.

Daaruit blijkt, wat is, navorsen de waarheden en de wetenschappen uit het geheugen of uit het gemoed van de mens weggenomen vanuit het goede.

9155. Of hij niet zijn hand zal gelegd hebben aan het werk van zijn genoot; dat dit betekent of zij daarin zijn binnengetreden, staat vast uit de betekenis van of hij niet zijn hand zal gelegd hebben, dus of het goede die zal gemaakt hebben door eigen beschikking en macht; en uit de betekenis van aan het werk van de genoot, namelijk het ware en het wetenschappelijke, die zijn weggenomen; het zijn immers het zilver en de vaten die ter bewaring waren gegeven en door diefstal waren weggenomen en die het werk van de genoot worden genoemd.

Dat het zilver en de vaten de waarheden en de wetenschappelijkheden zijn, zie nr. 9149; daaruit blijkt dat met of de heer des huizes niet zijn hand zal gelegd hebben aan het werk van zijn genoot, wordt aangeduid of het goede van zijn beschikking en macht zal gemaakt hebben het ware en het wetenschappelijke, die zijn weggenomen, dus of deze tevoren in het goede zijn binnengetreden, volgens wat in nr. 9154 is getoond; dat de hand de macht is, zie de nrs. 878, 3387, 4931-4937, 5296, 6292, 7188, 7189, 7518, 7673, 8153; dat ‘in de hand’ is, wat bij iemand is en in iemand is.

9156. Over alle woord van de overtreding; dat dit betekent welke schade dan ook en welk verlies dan ook, staat vast uit de betekenis van de overtreding, dus alles wat tegen het ware van het geloof is, dus dat wat kwetst of uitblust en dus welke schade dan ook of welk verlies dan ook ervan.

In het Woord worden de boosheden nu eens zonden genoemd, dan weer ongerechtigheden en ook overtredingen, maar wat in het bijzonder hieronder wordt verstaan, blijkt niet dan alleen uit de innerlijke zin: overtredingen worden die zaken genoemd die tegen de waarheden van het geloof plaatsvinden, ongerechtigheden die dingen die tegen de goedheden van het geloof plaatsvinden en zonden die welke tegen de goedheden van de naastenliefde en van de liefde plaatsvinden.

De beide eerstgenoemde gaan uit van een verdraaid verstand, maar de laatstgenoemde van een slechte wil; zoals bij David: *‘Was mij van mijn ongerechtigheid en van mijn zonde reinig mij; want ik erken mijn overtredingen en mijn zonde is bij voortduur vóór U’*, (Psalm 51:4,5); de ongerechtigheid voor het boze tegen het goede van de naastenliefde en de liefde en de overtreding voor het boze tegen de waarheden van het geloof; omdat deze is het boze dat uitgaat van het verdraaide verstand en zo uit de waarheden van het geloof wordt gekend, wordt er daarom gezegd: Ik erken mijn overtredingen.

Bij dezelfde: *‘Gedenk Uwer barmhartigheden, o Jehovah en Uwer ontfermingen, der zonden mijner knapen jaren en mijner overtredingen uit de slechte wil, en de overtredingen voor de boosheden uit het verdraaide verstand.*

Bij Jesaja: *‘Zie, om de ongerechtigheden zijt gij verkocht en om de overtredingen is uw moeder weggezonden’*, (Jesaja 50:1); de ongerechtigheden voor de boosheden tegen de goede dingen en de overtredingen voor de boosheden tegen de waarheden van het geloof van de Kerk; de moeder is de Kerk, die weggezonden wordt genoemd wanneer zij afwijkt van het geloof.

Bij Micha: *‘Om de overtreding van Jakob dit alles en om de zonde van het huis Israëls; wat is de overtreding van Jakob; is het niet Samaria; het beginsel der zonde deze voor de dochter Zions, omdat in u zijn gevonden de overtredingen van Israël’*, (Micha 1:5,15); hier is het eveneens de zonde dat wat tegen het goede van de naastenliefde is en van de liefde en de overtreding dat wat tegen het ware van het geloof is; Samaria immers is de Kerk van het verdraaide geloof, eveneens Israël hier.

Omdat de overtredingen de boosheden zijn die tegen de waarheden van het geloof zijn, zijn het ook de overschrijdingen en de afvalligheden, die eveneens in de oorspronkelijke taal met hetzelfde woord worden aangeduid, zoals blijkt bij David: *‘Om de veelheid van hun overtredingen drijfhen heen, die tegen U weerspanning zijn’*, (Psalm 5:11); weerspanning wordt gezegd wanneer er afvalligheid en overschrijding is; en bij Jesaja: *‘Zijt gij niet borelingen van de overtreding, een zaad van de leugen; die gloeiend zijt geworden tot de goden onder alle groene boom, die de borelingen slacht in de rivieren’*, (Jesaja 57:4,5); dat de overtreding het boze tegen de waarheden van het geloof is, blijkt duidelijk hieruit.

De borelingen van de overtreding zijn de valsheden die de waarheden van het geloof vernietigen; daarom worden zij eveneens een zaad van de leugen genoemd, de leugen immers is het valse, nr. 8908; en daarom wordt van hen gezegd dat zij gloeiend worden tot de goden onder alle groene boom, waaronder in de innerlijke zin wordt verstaan de eredienst uit valsheden; de goden immers zij die valsheden, nrs. 4402, 4544, 7873, 8867; de groene boom is de waarneming van het valse vanuit een verdraaid verstand, nrs. 2722, 4552; en daarom wordt er eveneens gezegd: gij slacht de borelingen in de rivieren, waaronder wordt verstaan de uitblussing van de waarheden van het geloof ten gevolge van de valsheden; slachten immers is uitblussen; de borelingen of de zonen zijn de waarheden van het geloof, nrs. 489, 491, 533, 1147, 2623, 2813, 3373; en de rivieren zijn de valsheden, nr. 6693.

9157. Over een os, over een ezel, over een stuk kleinvee; dat dit betekent van het uiterlijke en het innerlijk goede en ware, namelijk de schade of het verlies, staat vast uit de betekenis van de os en de ezel, namelijk het uiterlijk goede en ware; en uit de betekenis van het stuk kleinvee, te weten het innerlijk ware en goede, waarover nr. 9135.

9158. Over een kleed; dat dit betekent van het zinlijk ware, staat vast uit de betekenis van het kleed, dus het ware, nrs. 4545, 4763, 5319, 5954, 6914, 6917; in het algemeen is het kleed het uiterlijke of het lagere ware dat de innerlijke of de hogere dingen bedekt, nrs. 297, 2576, 5248, 6918; hier dus het zinlijk ware, want dit is het uiterste of het laagste, nrs. 5081, 5125, 5767, 6564, 6614.

Dat de klederen de waarheden zijn, ontleent de oorsprong aan de uitbeeldingen in het andere leven, de geesten immers en de engelen verschijnen allen met klederen bekleed volgens de waarheden van het geloof bij hen, nrs. 165, 5248, 5954.

9159. Over al het verlorene, waarvan hij zal gezegd hebben dat het dit is; dat dit betekent al het twijfelachtige, staat vast uit de betekenis van al het verlorene, dus al datgene wat schade of verlies heeft geleden; en uit de betekenis van waarvan hij zal gezegd hebben dat het dit is,

dat, dus het twijfelachtige, want dat wat gezegd wordt ‘dit’ of ‘dat’, is; of het al dan niet zo is en wat daarom als onderzoek en oordeelvelling komt.

9160. Tot aan God zal het woord van die beide komen, wie God zullen veroordeeld hebben; dat dit betekent; dat dit betekent de navorsingen en de oordeelvelling door het ware, staat vast uit de betekenis van tot aan God zal het woord komen, dus het onderzoek door het ware, waarover hierna; en uit de betekenis van veroordelen, dus het vellen van het oordeel en de toewijzing van de straf aan degene die overtreden heeft.

Dat tot aan God zal het woord komen, het navorsen door het ware betekent, komt omdat tot God is tot de rechters, die uit het ware over die zaak hadden na te vorsen; daarom wordt er ook gezegd wie God zullen veroordeeld hebben, in het meervoud; God wordt ook in de oorspronkelijke taal El genoemd in het enkelvoud, maar vaker Elohim in het meervoud, uit hoofde hiervan dat het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer in de hemel tussen de engelen veelvuldig verdeeld is, want zoveel engelen als er zijn, zoveel ontvangers van het Goddelijk Ware zijn er, eenieder op zijn wijze, nrs. 3241, 3744-3746, 3986, 4149, 5598, 7236, 7833, 7836; vandaar komt het, dat de engelen goden worden genoemd, nrs. 4295, 4402, 7268, 7873, 8301; en eveneens rechters, omdat dezen niet uit zichzelf, maar uit de Heer hadden te oordelen; zij oordeelden ook uit de wet van Mozes, dus uit het Woord dat uit de Heer is; ook heden ten dage wordt uit de Heer geoordeeld, wanneer er wordt geoordeeld volgens de ware dingen uit het geweten.

De Heer wordt God genoemd in het Woord krachtens het Goddelijk Ware dat uit Hem voortgaat en Jehovah krachtens het Goddelijk Goede, nrs. 4402, 6303, 6905, 7268, 8988; vandaar komt het, dat waar in het Woord wordt gehandeld over het goede, wordt gezegd Jehovah en waar over het ware wordt gehandeld, God, nrs. 2586, 2769, 2807, 2822, 3921, 4402, 7268, 8988; en dat zo God het Ware is, nrs. 4287, 7010, 7268.

Hieruit blijkt nu wat er wordt aangeduid met ‘indien de dief niet gegrepen is, zo zal de heer des huizes worden gebracht tot God’ vers 7; en hier ‘tot aan God zal het woord van die beiden komen, wie God zullen veroordeeld hebben, hij zal vergoeden; verder wat met God in de volgende plaatsen: ‘Aharon zal voor u spreken tot het volk en het zal geschieden, hij zal u tot een mond zijn en gij zult hem tot God zijn’, (Exodus 4:16); dat Mozes het Goddelijk Ware of de Wet is en ‘tot een mond’ de leer daaruit, die Aharon uitbeeldde, zie nr. 7010; en verder, ‘Jehovah zei tot Mozes: Zie, Ik heb u gegeven tot God voor farao en Aharon uw broeder zal uw profeet zijn’, (Exodus 7:1), nr. 7268; en in Samuël: ‘Oudtijds zei in Israël aldus de man wanneer hij ging om God te vragen: Gaat en laat ons heengaan tot de Ziende, want wie heden profeet wordt genoemd, werd oudtijds Ziende genoemd’, (1 Samuël 9:9); ziende en profeet is het Goddelijk Ware en daaruit de leer van het ware en het goede, nrs. 2534, 7269.

9161. Hij zal het dubbele aan zijn genoot vergoeden; dat dit de verbetering ten volle betekent, staat vast uit de betekenis van vergoeden, dus verbeteren, nr. 9097; en uit de betekenis van het dubbele, dus het volle, nr. 9103.

9162. Wanneer een man aan zijn genoot zal gegeven hebben een ezel of een os of een stuk kleinvee, of alle beest om te bewaren; dat dit betekent het uiterlijk en het innerlijk ware en goede en alles wat van de aandoening ervan is, in het geheugen, staat vast uit de betekenis van de ezel, de os, het stuk kleinvee, dus het uiterlijk en het innerlijk ware, nr. 9135; en uit de betekenis van het beest, namelijk de aandoening van het goede en van het ware, nrs. 45, 46, 142, 143, 246, 714-716, 719, 1823, 2179-2781, 3218, 3519, 5198, 7424, 7523, 9090; en uit de betekenis van te bewaren geven, namelijk weggelegd en vastgehouden worden in het geheugen, nr. 9149; dat de man en de genoot niet is de een en de ander, maar twee in één, nr. 9149.

9163. En het sterft of het wordt gebroken; dat dit het verlies of de schade is, staat vast uit de betekenis van sterven, namelijk de uitblussing en het verlies; en uit de betekenis van gebroken worden, namelijk de schade; de breuk en gebroken worden betekent in het Woord de verstrooiing en eveneens de schade; dit ontleent de oorsprong aan de geestelijke wereld, waar alle en de afzonderlijke dingen verbonden zijn volgens de opneming van het Goddelijk Ware uit de Heer, dus volgens de opneming van de orde, die in alle en de afzonderlijke dingen wordt binnengebracht door het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer, nrs. 8700, 8988; vandaar komt het, dat de waarheden bij de mens een verband met elkaar hebben volgens de opneming ervan in het goede; de waarheden die zo zijn samen geschakeld, maken één uit; daarom, worden wanneer zij worden gebroken in het algemeen, de ware dingen met het goede verstrooid en wanneer zij worden gebroken in het bijzonder, dan worden de waarheden die daar zijn, verstrooid; want wanneer zij in een verband zijn, blijft het ene bestaan door het andere, maar wanneer zij worden gebroken, dan treedt het ene van het andere terug; vandaar komt het, dat met gebroken worden in het Woord de verstrooiing wordt aangeduid, zoals ook met verdeeld worden, nr. 9093 en eveneens de schade.

De verstrooiing namelijk wanneer het geheel wordt gebroken en de schade wanneer een deel wordt gebroken; zoals blijkt uit deze plaatsen in het Woord; bij Jesaja: *'Velen onder hen zullen struikelen en vallen en gebroken worden'*, (Jesaja 8:15; 28:13), struikelen voor geërgerd worden en vandaar uit de ware dingen in het valse glijden; vallen en gebroken worden voor verstrooid worden, hier in het algemeen.

Bij Ezechiël: *'Zie, Ik ben tegen farao de koning van Egypte, ik zal zijn armen breken, het sterke en het gebrokene'*, (Ezechiël 30:22); farao de koning van Egypte voor de wetenschappelijke dingen die de waarheden en de goedheden van het geloof verdraaien en vernietigen, nrs. 6651, 6679, 6683, 6692; de armen breken, voor de krachten ervan verstrooien, dus die dingen verstrooien, nr. 4932; het sterke en het gebrokene voor de dingen die geen schade hebben geleden en weerstand bieden en voor die welke schade hebben geleden en geen weerstand bieden.

Bij Lukas: *'Het is geschreven: De Steen die de bouwlieden hebben verworpen, is geworden tot een hoofd van de hoek; eenieder die zal gevallen zijn op die steen, zal gebroken worden en op wie hij zal gevallen zijn, die zal hij vermorzelen'*, (Lukas 20:17,18); de Steen voor de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, nr. 6426; gebroken worden, omdat het wordt gezegd van de waarheden die uit Hem zijn, voor verstrooid worden, dus vernietigd worden en met de waarheden de dingen die van het geestelijk leven zijn, wat plaatsvindt bij hen die de Heer ontkennen en de waarheden verstoten die uit Hem zijn; en dezen zijn het die de Steen verwerpen.

Bij Jeremia: *'Breng over hen de dag van het boze, breek hen met een verdubbelde verbreking'*, (Jeremia 17:18); met een verdubbelde verbreking breken, voor geheel en al vernietigen.

Bij Jesaja: *'Ik schikte mij tot aan de morgenstond, zoals een leeuw, aldus breekt Hij al mijn beenderen; van de dag tot aan de nacht zult Gij mij verteren'*, (Jesaja 38:13).

Bij Jeremia: *'Hij heeft mijn vlees en mijn huid oud gemaakt en Hij heeft mijn beenderen gebroken'*, (Klaagliederen 3:4).

Bij Mozes: *'Gij zult van het vlees van het paaslam niet uit het huis uitdragen en gij zult geen been daarin breken'*, (Exodus 12:46); de beenderen breken is de vernietiging van de ware dingen uit het Goddelijke die de laatste in de orde zijn, waarop de innerlijke waarheden en goedheden steunen en waardoor zij worden geschraagd en wanneer deze worden vernietigd, dan vallen ook de dingen die daarop zijn gebouwd.

De laatste waarheden in de orde zijn de waarheden in de letterlijke zin het Woord, waarin de waarheden in de innerlijke zin zijn en waarop deze steunen zoals de zuilen op hun

voetstukken; dat de beenderen de ware dingen zijn, zie de nrs. 3812, 6592, 8005; hieruit blijkt, wat er is uitgebeeld en aangeduid met die dingen met betrekking tot de Heer bij Johannes: *'Zij kwamen tot Jezus en toen zij zagen dat Hij gestorven was, zo braken zij Zijn benen niet; hetgeen is geschied opdat de Schrift zou vervuld worden: 'Een been zult gij niet breken van Hem'*, (Johannes 19:33,36); de oorzaak hiervan was deze, dat Hij het Goddelijk Ware Zelf was, zowel in het eerste als in het laatste van de orde.

Bij Jesaja: *'Jehovah zal de breuk van Zijn volk verbinden en de wonde van zijn plaag genezen'*, (Jesaja 30:26).

Bij Jeremia: *'De profeet tot de priester toe, eenieder doet de leugen en zij genezen de breuk van Mijn volk door een zaak van geen gewicht'*, (Jeremia 6:13,14).

Bij dezelfde: *'Over de breuk van Mijn volk ben ik gebroken, ik ben zwart geworden'*, (Jeremia 8:21).

Bij David: *'Gij hebt het land doen trillen, Gij hebt het samengebroken, genees zijn breuken'*, (Psalm 60:4).

Bij Zacharia: *'Ik zal een herder opwekken in het land; hij zal de gebrokene niet genezen, de staande zal hij niet ondersteunen'*, (Zacharia 11:16).

Bij Nahum: *'Geen litteken heeft uw breuk, uw plaag is hopeloos'*, (Nahum 3:19).

In deze plaatsen betekent de breuk de schade die aan de waarheden en de goedheden is aangedaan, dus de Kerk; genezen is verbeteren en herstellen.

Het eendere is daarmee aangeduid dat *'de man die een breuk van de voet, of een breuk van de hand heeft, niet zal naderen om het brood Gods te offeren'*, (Leviticus 21:17,19); en daarmee dat *'het gebrokene niet zal geofferd worden aan Jehovah op het altaar'*, (Leviticus 22:22); het gebrokene immers betekent het vernietigde.

De schade wordt ook aangeduid met de reet, zoals bij Jesaja: *'Gij hebt de retten van het huis Davids gezien, dat zij zeer vele zijn'*, (Jesaja 22:9); en bij Amos: *'Te dien dage zal Ik de samengevallen tent van David oprichten en haar retten vertuinen, haar vernietigde dingen zal Ik herstellen en Ik zal u opbouwen naar de dagen der eeuwigheid'*, (Amos 9:11); het huis Davids en de tent Davids voor de Kerk van de Heer, David immers is in het profetische Woord, de Heer, nr. 1888.

9164. Of gevangen heengeleid; dat dit de verwijdering betekent, staat vast uit de betekenis van gevangen heengeleid worden, wanneer het wordt gezegd met betrekking tot het goede en het ware bij de mens, dus de verwijdering; hiermee is het als volgt gesteld: wanneer de mens in het ware vanuit het goede is, dan is het ware dat van het sterkste geloof is, in het midden en van daar af volgen de waarheden op elkaar die van minder geloof zijn en tenslotte de dingen die van een twijfelachtig geloof zijn; in de grenzen rondom die dingen zijn de valsheden, die evenwel niet in een reeks zijn met de waarheden, ook staan die niet rechtop naar de hemel zoals de waarheden van het goede, maar zij zijn omlaag gebogen en beogen de hel voor zoveel als zij van het boze uitgaan; wanneer echter het valse in de plaats van het ware optreedt, dan wordt de orde omgekeerd en gaan de waarheden naar de zijden en vormen daar de omtrekken en de valsheden van het boze nemen het midden in beslag.

Daaruit blijkt, wat onder de verwijdering wordt verstaan, zie ook de nrs. 3436, 6084, 6103; dat zo'n verwijdering met gevangen heengeleid worden wordt aangeduid, komt omdat de valsheden, wanneer die de waarheden gevangen nemen, die op zo'n wijze weggeleiden; zulke dingen worden ook aangeduid met gevangen nemen of gevangen heengeleid worden bij Jeremia: *'De wind zal uw herders weiden en uw liefhebbers zullen in gevangenschap worden heengeleid'*, (Jeremia 48:46,47); de zonen, die zijn weggeleid in gevangenschap, zijn de waarheden en de dochters de goedheden.

Bij Lukas: *'Zij zullen vallen door de mond van het zwaard en zij zullen gevangen worden genomen onder alle natiën en tenslotte zal Jeruzalem vertreden zijn van de natiën'*, (Lukas

21:24); daar wordt gehandeld over de voleinding der eeuw, die de laatste tijd van de Kerk is; vallen door de mond van het zwaard, is vergaan door de valsheden; het zwaard immers is het valse dat strijdt tegen het ware, nrs. 2799, 4499, 6353, 7102, 8294; de natiën, onder welke zij gevangen zullen genomen worden en door welke de Kerk zal vertreden worden, zijn de boosheden waaruit de valsheden zijn, zie de nrs. 1259, 1260, 1849, 1868, 6306; en dat Jeruzalem, dat dan vertreden zal zijn, de Kerk is, nrs. 2117, 3654.

9165. Terwijl niemand ziet; dat dit betekent waarvan het gemoed zich niet bewust is, staat vast uit de betekenis van zien, namelijk verstaan, en dus geloof hebben, nrs. 2325, 2807, 3863, 3869, 4403-4421, 5114, 5400; en omdat het verstand het gezicht van het gemoed is, is vandaar zien dat waarvan het gemoed zich bewust is; hier dat waarvan het gemoed zich niet bewust is, omdat er gezegd wordt terwijl niemand ziet.

9166. De eed van Jehovah zal tussen die beiden zijn; dat dit betekent de navorsing door de waarheden uit het Woord ten aanzien van al die dingen en elk afzonderlijk, staat vast uit de betekenis van de eed, namelijk de bevestiging door de waarheden, nrs. 2842, 3037, 3375, vandaar de eed van Jehovah, is door de waarheden uit het Woord, want daar zijn de waarheden van Jehovah of de Goddelijke Waarheden; en uit de betekenis van die beiden, dus in alle en de afzonderlijke dingen, want tussen beiden betekent in de innerlijke zin niet tussen twee, maar in alle en de afzonderlijke dingen.

Dat met twee, die dingen worden doorvat in de hemel, heeft als oorzaak, dat wanneer bij de engelen sprake is van twee waarheden die van elkaar afwijken, zich dan beneden twee geesten vertonen die redetwisten en dezen zijn de subjecten van verscheidene gezelschappen; alle en de afzonderlijke dingen die van het ene ware zijn, verschijnen bij de ene geest en alle en de afzonderlijke dingen die van het andere ware zijn, bij de andere; vandaar wordt het doorvat hoe die kunnen worden verbonden; dat dit zo is, is uit ondervinding te weten gegeven; vandaar komt het, dat met twee ook het volle wordt aangeduid, nr. 9103.

Dat het bij de Israëlitische en de Joodse natie geoorloofd was om bij Jehovah te zweren, kwam omdat zij niet innerlijke mensen waren maar uiterlijke en zij, wanneer zij in de Goddelijke eredienst waren, in het uiterlijke waren zonder het innerlijke; dat zij zodanig zijn geweest, zie de nrs. 4281, 4293, 4429, 4433, 4680, 4844, 4847, 4865, 4903, 6304, 8588, 8788, 8806; wanneer de bevestiging van het ware valt in de uiterlijke mens gescheiden van de innerlijke, dan vindt dit plaats door een eed; anders gebeurt het wanneer zij valt in de uiterlijke door de innerlijke; in de innerlijke mens immers verschijnt het ware in zijn licht, maar in de uiterlijke zonder de innerlijke verschijnt het ware in de duisternis.

Vandaar komt het, dat de hemelse engelen die in de binnenste of derde hemel zijn, omdat zij in het hoogste licht zijn, de waarheden zelfs niet door redeneren bevestigen, te minder daarover redetwisten of argumenteren, maar alleen zeggen ja of nee; de oorzaak hiervan is dat zij die dingen doorvatten en zien uit de Heer; vandaar komt het als volgt over de eden heeft gesproken: *‘Gij hebt gehoord dat gezegd is: Gij zult niet zweren, gij zult echter de Heer uw eden houden. Ik echter zeg u: Gij zult volstrekt niet zweren, noch bij de hemel, omdat hij is de troon van God, noch bij de aarde, omdat zij is de voetbank van Zijn voeten; noch bij Jeruzalem, omdat zij is de stad van de grote Koning; noch zult gij zweren bij uw hoofd, omdat gij niet één haar kunt wit of zwart maken. Laat echter uw woord zijn ja, ja, nee, nee; wat boven deze is, is uit het boze’*, (Mattheüs 5:33-37).

De dingen sluiten in dat de Goddelijke waarheden moeten worden bevestigd door de Heer en niet door de mens, wat plaatsvindt wanneer de mensen innerlijk zijn en niet uiterlijk; uiterlijke mensen immers bevestigen die dingen door eden, de innerlijke echter door redenen; degenen die nog innerlijker zijn, bevestigen ze niet, maar zeggen alleen maar dat iets zo is of niet zo is.

Uiterlijke mensen zijn degenen die natuurlijke mensen worden genoemd en innerlijke zijn degenen die geestelijke mensen worden genoemd; en de nog innerlijker mensen zijn zij die hemelse mensen worden genoemd; dat dezen, namelijk de hemelsen, uit de Heer doorvatten of iets al dan niet waar is, zie de nrs. 2708, 2715, 2718, 3246, 4448, 7877; hieruit blijkt, wat het insluit dat de Heer zei: *‘Gij zult volstrekt niet zweren’*; en verder, *‘laat uw woord zijn, ja, ja, nee, nee’*.

Maar het zal worden ontvouwd, waarom ook wordt gezegd dat zij niet zouden zweren bij de hemel, noch bij de aarde, noch bij Jeruzalem, noch bij het hoofd; en dat een woord boven ja, ja, nee, nee, uit het boze is.

Bij de hemel zweren is bij het Goddelijk Ware, dus bij de Heer daar, want de hemel is niet de hemel krachtens de engelen in zich beschouwd, maar krachtens het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, dus krachtens de Heer, in hen, want het Goddelijke in hen maakt dat zij zijn en worden genoemd engelen van de hemel; vandaar komt het, dat van hen die in de hemel zijn, wordt gezegd dat zij in de Heer zijn, en verder dat de Heer het al in alle en de afzonderlijke dingen van de hemel is en ook dat de engelen de Goddelijke waarheden zijn, omdat zij de ontvangers van het Goddelijk Ware zijn uit de Heer.

Dat de hemel is en wordt genoemd de hemel krachtens het Goddelijke van de Heer daar, zie de nrs. 552, 3038, 3700; en dat de engelen de Goddelijke waarheden zijn, nrs. 4295, 4402, 7268, 7873, 8301; en dat iets van de Heer wordt verstaan onder de engel in het Woord, nrs. 1925, 2821, 3039, 4085, 4295, 6280.

Omdat de hemel de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Ware, wordt daarom gezegd, gij zult niet zweren bij de hemel, omdat hij de troon van God is, want de troon van God is het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer, nrs. 5313, 6397, 9039.

Bij de aarde zweren echter is bij de Kerk, dus bij het Goddelijk Ware daar; want zoals de hemel de Heer is krachtens het Goddelijk Ware dat uit Hem voortgaat, zo is eveneens de Kerk dit, aangezien de Kerk de hemel van de Heer of Zijn rijk op aarde is; dat de aarde in het Woord de Kerk is, zie de nrs. 662, 1066, 1262, 1733, 1850, 2117, 2118, 2928, 3355, 4535, 4447, 5577, 8011, 8732; en omdat de aarde de Kerk is, waar het Goddelijke van de Heer beneden de hemel is, wordt er daarom gezegd, gij zult niet zweren bij de aarde, omdat zij is de voetbank van de voeten van God; de voetbank van de voeten is het Goddelijk Ware beneden de hemel, zodanig als het Woord is in de letterlijke zin, want hierop steunt en als het ware staat het Goddelijk Ware in de hemel, dus het Woord in de innerlijke zin; dat ware wordt met de voetbank van de voeten aangeduid bij David, (Psalm 99:5; Psalm 132:7; Jesaja 60:13; Jeremia Klaagliederen 2:1).

Bij Jeruzalem zweren echter is bij de leer van het ware uit het Woord, want Jeruzalem in de brede zin is de Kerk, nrs. 2117, 3654; maar wanneer er wordt gezegd de aarde, die de Kerk is en daarna Jeruzalem, dan is Jeruzalem de leer van de Kerk en dus de leer van het Goddelijk Ware uit het Woord.

Vandaar komt het dat er wordt gezegd *‘de stad van de grote God’*; met de stad immers wordt in het Woord in de innerlijke zin ervan de leer van het ware aangeduid, nrs. 402, 2449, 2943, 3216, 4478, 4492, 4493.

Bij zijn hoofd zweren echter is bij het ware waarvan de mens zelf gelooft dat het waar is en dat hij van zijn geloof maakt, dat immers maakt bij de mens het hoofd en het wordt eveneens met het hoofd aangeduid bij, (Jesaja 15:2, 29:10; Ezechiël 7:18, 13:18, 16:12, 29:18; Mattheüs 6:17) en elders; en daarom wordt er ook gezegd; omdat gij niet één haar kunt wit of zwart maken; het haar immers is het ware van de uiterlijke of natuurlijke mens, nr. 3301, zodanig als degenen hebben die in het geloof van het ware zijn, maar niet uit hoofde hiervan dat zij doorvatten dat het waar is, maar uit hoofde hiervan dat de leer van de Kerk het zo leert; en omdat zij het niet ergens anders vandaan weten, wordt er gezegd dat men niet bij dat moet zweren, omdat ze een haar niet wit of zwart kunnen maken; een haar wit maken is

zeggen dat het ware waar is uit zichzelf en een haar zwart maken is zeggen dat het valse vals is uit zichzelf; van het witte immers wordt gesproken met betrekking tot het ware, nrs. 3301, 3993, 4007, 5319 en vandaar van het zwarte met betrekking tot het valse.

Hieruit nu blijkt, wat daaronder wordt verstaan dat men volstrekt niet moet zweren, niet bij de hemel, niet bij de aarde, niet bij Jeruzalem, noch bij zijn hoofd, namelijk dat het Goddelijk Ware niet moet worden bevestigd door de mens, maar door de Heer bij de mens.

Daarom wordt er ook tenslotte gezegd, ‘uw woord zal zijn ja, ja, nee, nee; wat boven deze is, is uit het boze’; zij die immers uit de Heer het ware doervatten en zien, bevestigen dat niet anders; zoals de engelen van de binnenste of derde hemel doen, die hemelse engelen worden genoemd, waarover eerder.

Dat het woord dat boven die is, uit het boze is, komt omdat dat wat er boven is, niet uit de Heer is, maar uit het eigene van de mens, dus uit het boze, want het eigene van de mens is niets dan het boze, zie de nrs. 210, 215, 874-876, 987, 1023, 1044, 1047, 3812, 4328, 5660, 8941, 8944.

Hieruit blijkt opnieuw, hoe de Heer heeft gesproken, namelijk zo, dat er in alle en de afzonderlijke dingen een innerlijke zin is; omdat Hij sprak uit het Goddelijke; dus voor de engelen tegelijkertijd wanneer Hij voor de mensen sprak, want de engelen doervatten het Woord volgens de innerlijke zin ervan.

9167. Of hij niet zijn hand zal gelegd hebben aan het werk van zijn genoot en de heer ervan het zal genomen hebben; dat dit betekent de verbinding onder het goede, staat vast uit de betekenis van of hij niet zijn hand zal gelegd hebben aan het werk van zijn genoot, wanneer het wordt gezegd van het uiterlijk en innerlijk ware en goede, dus of zij het goede zullen zijn binnengegaan, nr. 9155, dus of zij onder het goede zijn verbonden; wat de verbinding onder het goede is, zie nr. 9154; en uit de betekenis van de heer, namelijk het goede, nr. 9154, dus is of de heer ervan het niet zal genomen hebben, of het goede ze door de verbinding tot de zijne zal gemaakt hebben.

Dat de heer het goede is, komt omdat het goede bij de geestelijke mens op de eerste plaats is, dit is de heer; volgens het hoedanige van het goede zijn ook alle waarheden geschikt bij de mens, zoals door de heer des huizes.

Vandaar komt het, dat onder de Heer in het Woord de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede wordt verstaan en onder God, Koning en Meester, de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware; zoals bij Mozes: *‘Jehovah uw God, Hijzelf de God der goden en de Heer der heren’*, (Deuteronomium 10:17); bij Johannes: *‘Het Lam zal hen overwinnen, omdat het de Heer der heren is en de Koning der koningen’*, (Openbaring 17:14).

Bij dezelfde: *‘Hij heeft op Zijn bekleedsel en op Zijn dij een Naam geschreven: Koning der koningen en Heer der heren’*, (Openbaring 19:16; dat de Heer wordt genoemd God ten aanzien van het Goddelijk Ware, zie de nrs. 2586, 2769, 2807, 2822, 4402, 7268, 8988; en eveneens dat Hij wordt genoemd Koning ten aanzien van het Goddelijk Ware, nrs. 2015, 3009, 3670, 4581, 4966, 5068, 6148; daaruit blijkt, dat de Heer wordt genoemd Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede, want waar wordt gesproken over het Ware in het Woord, daar wordt ook gesproken over het Goede, nrs. 683, 793, 801, 2516, 2618, 2712, 2803, 3004, 4138, 5138, 5502, 6343, 8339.

Bij Johannes: *‘Gij noemt Mij Meester en Heer en gij zegt het recht, want Ik ben het; Ik, gewassen heb Ik uw voeten, de Heer en de Meester’*, (Johannes 13:13,14); de Heer wordt daar ook Heer genoemd krachtens het Goddelijk Goede en Meester krachtens het Goddelijk Ware. Bij Maleachi: *‘Plotseling zal tot Zijn tempel komen de Heer, Die gijlieden zoekt en de Engel des verbonds, Die gijlieden verlangt’*, (Maleachi 3:1), daar ten aanzien van de Komst van de Heer, waar Hij Heer wordt genoemd krachtens het Goddelijk Goede en Engel krachtens het Goddelijk Ware, nrs. 1925, 2821, 3039, 4085, 4295, 6280.

Vandaar komt het dat in het oude Testament zo vaak wordt gezegd de Heer Jehovih en wel wanneer Hij wordt aangesmeekt, waarmee wordt aangeduid: O, goede Jehovah, nrs. 1793, 2921; en dat in het nieuwe Testament Heer wordt gezegd in plaats van Jehovah, nr. 2921. Hieruit kan men eveneens weten, wat er wordt verstaan onder deze dingen bij Mattheüs: *‘Niemand kan twee heren dienen; want òf hij zal de een haat toedragen en de ander liefhebben’*, (Mattheüs 6:24); twee heren zijn het goede en het boze; de mens zal immers òf in het goede òf in het boze zijn; in het ene en het andere kan hij niet zijn. Hij kan in verscheidene ware dingen zijn, maar die geordend zijn onder één goede; het goede immers maakt de hemel bij de mens, het boze echter de hel; hij zal zijn òf in de hemel, niet in het ene en tegelijk in het andere, noch tussen het ene en het andere. Daaruit nu blijkt wat in het Woord wordt verstaan onder de Heer.

9168. En hij zal niet vergoeden; dat dit betekent dat er geen schade is, staat vast uit de betekenis van vergoeden, namelijk de verbetering en eveneens het herstel, nrs. 9087, 9097; vandaar is niet vergoeden geen herstel en geen verbetering, omdat er geen schade is.

9169. En indien het al stelende door diefstal van hem zal weggenomen zijn; dat dit betekent, indien er verlies is, staat vast uit de betekenis van de diefstal, dus het wegnemen van het goede en het ware, nr. 9125; dus het verlies.

9170. Hij zal de heer ervan vergoeden; dat dit het herstel daarvoor betekent, staat vast uit de betekenis van vergoeden, dus het herstel, nr. 9087; en uit de betekenis van de heer, namelijk het goede, nr. 9167; dus wordt met hij zal de heer ervan vergoeden aangeduid het herstel van het ware aan het goede voor dat wat is weggenomen.

9171. Indien het al verscheurende zal verscheurd zijn; dat dit betekent indien de schade niet door schuld is, staat vast uit de betekenis van het verscheurde, dus de schade, aangedaan door de valsheden die uit het boze zijn zonder zijn schuld, nrs. 4171, 5828.

9172. Zo zal hij een getuige ervoor brengen; dat dit betekent dat bevestigd, staat vast uit de betekenis van de getuige, namelijk de bevestiging, nr. 4197.

9173. Het verscheurde zal hij niet vergoeden; dat dit geen straf betekent, namelijk voor de schade zonder schuld, staat vast uit de betekenis van het verscheurde, dus de schade zonder schuld, nr. 9171; en uit de betekenis van vergoeden, dus de straf, nr. 9102; hier geen straf, omdat er wordt gezegd dat hij niet zal vergoeden.

9174. En wanneer een man van zijn genoot ter leen zal gevraagd hebben; dat dit het ware uit een andere stam of afstamming betekent, staat vast uit de betekenis van ter leen vragen, dus het ware ergens anders vandaan ontvangen dan uit zichzelf, dus het ware vanuit een andere afstamming.

Dat ter leen vragen of lenen dat betekent, komt omdat in de geestelijke wereld er geen andere goedheden zijn, die worden gevraagd van anderen en die worden gegeven, dan die welke van het inzicht en van de wijsheid zijn.

Er zijn weliswaar verscheidene andere dingen die zich aan het gezicht voordoen, ja zelfs ontelbare, maar dat zijn verschijningen vanuit de dingen die van het inzicht en de wijsheid zijn; daaruit blijkt, dat ter leen vragen is onderricht worden door een ander en zo waarheden of erkenningen van het ware en het goede ergens anders vandaan ontvangen dan uit zichzelf; maar hoe het hiermee is gesteld, zal hierna worden ontvouwd.

Van de mens wordt gezegd dat hij de waarheden uit zich ontvangt, wanneer hij ze concludeert uit de waarheden die bij hem zijn; deze verbindt hij dan met de eerdere; maar wanneer hij dit doet, laat hij geen andere waarheden toe dan die welke samenstemmen onder hetzelfde goede; het is immers het goede dat de waarheden in reeksen schikt en ze aaneenschakelt.

Het goede is zoals de ziel in de mens en de waarheden zijn zoals de dingen waarmee de ziel zich bekleedt en waardoor zij handelt; dat alle en de afzonderlijke dingen in de mens vanuit zijn ziel leven, is bekend, dus eveneens de waarheden die van het geloof zijn vanuit het goede dat van de liefde tot de Heer en van de liefde jegens de naaste is; indien dat goede niet de ziel van de mens is, maar het goede van de eigenliefde of van de liefde van de wereld, dan is de mens geen mens, maar een wild dier; en eveneens in het andere leven in het licht van de hemel verschijnt hij zoals een wild dier, hoewel in zijn eigen licht, dat bij het licht van de hemel donkerheid wordt, als een mens.

Maar men moet verstaan, dat de Heer de waarheden schikt volgens het goede van het leven van de mens.

Van de mens wordt echter gezegd dat hij de waarheden ergens anders vandaan ontvangt, wanneer hij door een ander wordt onderricht; en indien zij niet samenstemmen onder het goede, waarin hij is, worden zij weliswaar weggelegd in zijn geheugen tussen de wetenschappelijke dingen, maar zij worden niet ván hem, dat wil zeggen, van zijn geloof, omdat zij vanuit een andere afstamming zijn; het zijn deze waarheden, waarover wordt gehandeld in dit vers en het volgende.

In het Woord wordt, waar gezegd wordt ter leen vragen en ter leen geven, aangeduid onderricht worden en onderricht geven vanuit de aandoening van de naastenliefde; zoals bij Mattheüs: *‘Aan een elk die van u vraagt, geef en van degene die begeert van u ter leen te ontvangen, keer u niet af’*, (Mattheüs 5:42); dat hier onder vragen niet werd verstaan vragen, is duidelijk, want er wordt gezegd aan een elk die vraagt geef, dus ook niet onder ter leen begeren en ontvangen; want indien gegeven werd aan elkeen die vraagt en eveneens aan elkeen die begeert ter leen te ontvangen, dan zou de mens worden beroofd van al zijn goederen; maar omdat de Heer uit het Goddelijke sprak, werd onder vragen en ter leen begeren en onder geven en ter leen ontvangen, verstaan de vergemeensching van de hemelse goedheden, die van de erkentissen van het goede en het ware zijn; want met deze vergemeensching is het als volgt gesteld: dat hoe meer de engel aan een ander geeft uit de aandoening van de naastenliefde, des te meer vanuit het gemeenschappelijke uit de hemel, dat wil zeggen, uit de Heer, bij hem invloeit, nr. 6478; dus wordt door te geven aan hem die vraagt de engel niet van goederen beroofd, maar met goederen verrijkt; eender eveneens de mens, wanneer hij de ander het goede doet vanuit de aandoening van de naastenliefde; maar de naastenliefde is aan de goeden geven en het is niet naastenliefde aan de bozen te geven die vragen en begeren, nr. 8120; volgens deze tekst bij David: *‘De goddeloze vraagt ter leen, maar geeft niet weder; de gerechte echter ontfermt zich en geeft’*, (Psalm 37:21).

Bij Lukas: *‘Indien gij leent degenen van wie gij hoopt weder te ontvangen, wat dank hebt gij; heb veeleer uw vijanden liefen doet wel en leent zonder iets weder te hopen; dan zal uw loon groot zijn en gij zult zonen des Allerhoogste zijn’*, (Lukas 6:34,35); hier eveneens wordt onder ter leen geven verstaan het goede doen vanuit de aandoening van de naastenliefde, dus de goede dingen van de hemel vergemeenschen en eveneens de goede dingen van de wereld, maar deze ter wille van eerdergenoemde als doel.

De aandoening van de naastenliefde is de goedheden vergemeenschen zonder het doel van een beloning, maar het is niet de aandoening van de naastenliefde de goedheden te vergemeenschen ter wille van de beloning als doel, nrs. 2373, 2400, 3816, 3956, 4943, 6388, 6389, 6390, 6392, 6478, 8002.

De vijanden liefhebben en de bozen weldoen, is de aandoening van de naastenliefde, maar de vijanden worden liefgehad en men doet hun wel, wanneer zij worden onderricht en eveneens wanneer zij door passende middelen worden verbeterd, nr. 8121.

De uitoefening van de naastenliefde, wordt ook met lenen aangeduid bij Mozes: *‘Indien gij van de stem van Jehovah zult gehoorzaamd hebben en zult waargenomen hebben om te doen Zijn geboden, zo zult gij lenen aan vele volken, gij echter zult niet ter leen vragen’*, (Deuteronomium 28:12); lenen aan vele volken, is een overvloed hebben van goede dingen van het inzicht en van de wijsheid en vanuit die overvloed vergemeenschappen en geen behoefte hebben aan die van anderen, omdat hem alle dingen door de Heer worden gegeven. Bij David: *‘Goed is de man die zich ontfermt en leent, hij zal zijn woorden in het gericht staande houden, want hij zal tot in het eeuwige niet wankelen’*, (Psalm 112:5,6); met zich ontfermen en lenen wordt zo de staat beschreven van hen, die in de echte naastenliefde zijn, eender in (Psalm 37:21) en ook elders.

9175. En het wordt gebroken of sterft; dat dit de schade daaraan of de uitblussing betekent, staat vast uit de betekenis van gebroken worden, namelijk de schade waarover nr. 9163; en uit de betekenis van sterven, dus de uitblussing.

9176. De heer ervan niet met hem zijnde; dat dit betekent, indien het goede van dat ware er niet tegelijk gezamenlijk is, staat vast uit de betekenis van de heer, namelijk het goede, nr.

9167 en uit de betekenis van niet met hem, dus niet tegelijk gezamenlijk.

Hoe het hiermee is gesteld, kan blijken uit wat eerder in nr. 9154 is getoond ten aanzien van de waarheden in het goede, namelijk dat alle waarheden gezamenlijk zijn geschikt onder het goede; hier echter wordt gehandeld over de geleende ware dingen, dat wil zeggen, van een ander aangenomen, nr. 9174; deze waarheden hebben of met zich hun goede, of zij hebben het niet; die welke wel met zich het goede hebben, zijn die welke, wanneer ze worden gehoord, aandoen, maar die welke het niet hebben, zijn die welke dan niet aandoen; de waarheden die hun goede met zich hebben, worden verstaan onder de geleende dingen, die gebroken worden of die sterven, indien de Heer met ze is.

Deze ware dingen kunnen weliswaar worden beschreven, maar niet echt begrijpelijk, dan alleen voor het bevattingsvermogen van hen die in het licht van de hemel uit de Heer zijn; de anderen die alleen in het licht van de wereld zijn, dat wil zeggen, vanuit een natuurlijk schijnsel zien, zouden ze, omdat ze in de donkerheid zijn ten aanzien van de hemelse dingen, niet begrijpen; en indien het hun toe zou schijnen dat zij ze wel begrepen, dan zou het toch zijn vanuit begoochelingen en vanuit stoffelijke dingen, die meer verduisteren en in schaduwen wikkelen, dan dat zij verlichten.

Het is voldoende te weten dat er wordt gehandeld over de waarheden van het geloof verbonden met hun goede en niet verbonden; de niet verbonden waarheden zijn die welke van anderen worden aangeleerd en niet dieper binnengaan dan in het geheugen en daar als wetenschappelijke zaken blijven en niet worden doorvat tussen de waarheden, die gezamenlijk zijn geordend onder het goede.

Hieruit kan men enigermate weten, hoedanig de wijsheid van de engelen is, want de engelen begrijpen niet alleen hoe het hiermee is gesteld, maar ook tegelijk ontelbare dingen die daar betrekking op hebben, dus de zaken waarvan de mens zelfs niet weet dat die er zijn, te minder wat zij zijn.

De engelen zijn immers in het licht van de hemel en het licht van de hemel heeft oneindige dingen in zich; want het licht van de hemel is het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer.

9177. Al vergoedende zal hij vergoeden; dat dit het herstel betekent, staat vast uit de betekenis van vergoeden, dus het herstel, nr. 9087.

9178. Indien de heer ervan erbij is, zal hij niet vergoeden; dat dit betekent dat indien het goede van het ware er tegelijk is, er geen herstel is, staat vast uit de betekenis van indien de heer er niet bij is, dus indien het goede van het ware er niet tegelijk is, nr. 9176; en uit de betekenis van vergoeden, namelijk het herstel, nr. 9177, dus is niet vergoeden niet herstellen.

9179. Indien een huurling erbij is; dat dit betekent indien ter wille van het goede van het gewin, staat vast uit de betekenis van de huurling, namelijk hij die het goede doet ter wille van het goede van gewin of loon, waarover nr. 8002; dus in de abstracte zin het goede van het gewin of het loon.

9180. Zo zal hij komen in zijn loon; dat dit de onderwerping en de dienstbaarheid betekent, staat vast uit de betekenis van in het loon komen, namelijk zich onderwerpen en dienen. Het is hiermee als volgt gesteld: zij die uit het Woord of uit de leer van de Kerk of eveneens uit anderen, wie dan ook, ja zelfs die uit zichzelf door gevolgtrekkingen, waarheden aanleren en putten, ter wille van gewin, dat wil zeggen, om eerbewijzen of schatten te verwerven of ook om de hemel te verdienen, zijn degenen die in de innerlijke zin worden verstaan onder de huurlingen die in hun loon zullen komen, dat wil zeggen, die zich onderwerpen en zullen dienen; de winsten immers zullen op de laatste plaats zijn voor de mens van de Kerk, niet op de eerste; wanneer zij op de laatste plaats zijn, dan zijn zij dienstknechten, maar indien zij op de eerste plaats zijn dan zijn zij heren.

Degene die het gewin op de eerste plaats beschouwt, is een omgekeerd mens en hij wordt eveneens als een omgekeerde in het andere leven uitgebeeld, met het hoofd in de hel; maar degene die de naastenliefde en het geloof, dus de Heer en de naaste, op de eerste plaats beschouwt, is een opgericht mens en hij vertoont zich ook opgericht in het andere leven, met het hoofd in de hemel; daaruit blijkt, wat er wordt verstaan onder het goede dat plaatsvindt ter wille van het gewin en dat dit zal worden onderworpen en zal dienen, wat wordt aangeduid met: indien een huurling erbij is, zo zal hij komen in zijn loon.

9181. vers 15,16 *En wanneer een man een maagd zal verleid hebben, die niet is ondertrouwd en met haar zal gelegen hebben, al bruidsschat gevende zal hij haar bruidsschat geven zich tot een vrouw. Indien al weigerende haar vader zal geweigerd hebben om haar aan hem te geven, zo zal hij zilver uitwegen volgens de bruidsschat der maagden.*

En wanneer een man een maagd zal verleid hebben, die niet is ondertrouwd, betekent het goede niet met het ware verbonden; en met haar zal gelegen hebben, betekent de onwettige verbinding; al bruidsschat gevende zal hij haar bruidsschat geven, zich tot een vrouw, betekent het kenteken van de instemming tot de wettige verbinding; indien al weigerende haar vader zal geweigerd hebben om haar aan hem te geven, betekent indien het innerlijk goede de verbinding niet toelaat; zo zal hij zilver uitwegen volgens de bruidsschat van de maagden, betekent een ander ware dat instemt in de plaats ervan.

9182. Indien een man een maagd zal overreed of verleid hebben, die niet is ondertrouwd; dat dit betekent het goede niet met het ware verbonden, staat vast uit de betekenis van overredenen, wanneer het van een man en een maagd wordt gezegd, dus verlokken tot verbinding; uit de betekenis van de man, namelijk het ware, nrs. 3134, 7716, 9007; uit de betekenis van een maagd, te weten de Kerk ten aanzien van het goede, nrs. 3081, 4638; dus het goede dat de Kerk is; en uit de betekenis van ondertrouwd zijn, dus de verbinding.

Hier zal in het kort worden gezegd, vanwaar de wet ten aanzien van de onwettige verbinding, waarover nu wordt gehandeld, de oorzaak en de oorsprong afleidt.

Alle aan de zonen Israëls gegeven wetten hebben hun oorzaak in de hemel en aan de wetten van de orde daar ontleen ze de oorsprong; de wetten van de orde in de hemel zijn alle uit het Goddelijk Ware en Goede die voortgaan uit de Heer, daarvandaan zijn de wetten van het goede van de liefde en van het ware van het geloof; de verbinding van het goede en het ware in de hemel wordt het hemels huwelijk genoemd; en dit wordt uitgebeeld in de huwelijken op aarde en eveneens wordt het met de huwelijken in het Woord aangeduid.

Daaruit blijkt wat de onwettige verbindingen behelzen en eveneens wat hoererijen en de echtbreuken; in deze beide verzen wordt gehandeld over de onwettige verbinding, die daarna òf wettig wordt, òf ontbonden wordt; over de onwettige verbinding die daarna wettig wordt, wordt gehandeld in dit vers en over de onwettige verbinding die daarna wordt ontbonden, wordt in het volgende vers gehandeld.

Een onwettige verbinding is die welke niet plaatsvindt vanuit een echtelijke aandoening, maar uit een andere aandoening, welke dan ook, zoals uit een aandoening van schoonheid, van gewin, uit de aandoening van de waardigheid van de persoon en eveneens die welke is vanuit wellust.

Deze verbindingen zijn onwettig in beginsel met als oorzaak dat het uiterlijke en uitwendige dingen zijn die verbinden en niet tegelijk innerlijke.

Toch kan daaruit als middel daarna de wettige verbinding plaatsvinden en dit gebeurt wanneer de gemoederen worden verbonden; en ook kan daaruit geen verbinding plaatsvinden, wat gebeurt wanneer beider gemoed wordt ontbonden.

Dat dit zo is, is in de wereld in het algemeen bekend.

De wettige verbinding, die er een is van het gemoed van beiden, vindt plaats wanneer beiden in een eender goede en ware zijn, want het goede en het ware maken het leven van de mens: het zedelijk en het burgerlijk goede en ware het leven van de uiterlijke mens en het geestelijk goede en ware het leven van de innerlijke mens.

Men moet weten dat het leven van de mens nergens anders vandaan is dan uit het goede en het ware, want het goede wordt genoemd alles wat de mens liefheeft en het ware alles wat de mens gelooft; of wat hetzelfde is, het goede wordt datgene genoemd wat de mens wil en het ware alles wat de mens verstaat; daaruit blijkt dat de wettige verbinding plaatsvindt, wanneer de ene partner in het ware is en de andere in het overeenstemmende goede; zo immers wordt in die beiden het hemels huwelijk uitgebeeld, dus dat van het goede en het ware.

Vandaar komt het dat de echtelijke liefde uit dat huwelijk neerdaalt, nrs. 2727, 2759, 2803, 3132, 4434, 4835.

Uit deze dingen als uit vooronderstellingen kan men weten, hoe het is gesteld met de verbindingen, waarover in dit en het volgende vers wordt gehandeld.

De ondertrouw vóór het huwelijk is vanaf oude tijden in gebruik geweest en die beeldde de eerste verbinding uit, welke is van de innerlijke mens zonder de uiterlijke; daarna beeldden de huwelijken zelf de tweede verbinding uit, welke die is van de innerlijke mens met de uiterlijke; want wanneer de mens wordt wederverwekt door de goedheden en de waarheden van het geloof, wordt eerst de innerlijke mens wederverwekt en daarna de uiterlijke, omdat deze uit de eerstgenoemde is, nrs. 3286, 3321, 3493, 3882, 8746.

Hieruit blijkt, wat met ondertrouw en met ondertrouwd worden en eveneens wat met bruidegom en bruid in het Woord wordt aangeduid: namelijk met de ondertrouw de verbinding van het ware en het goede in de innerlijke mens; en met de bruidegom, waar wordt gehandeld over de Heer en de Kerk, het goede en met de bruid het ware; zoals in de volgende plaatsen bij Jeremia: *'Ik gedacht voor u de barmhartigheid van uw jeugd, de liefde van uw ondertrouwingen, toen gij ging achter Mij, in de woestijn, in onbezaaid land'*, (Jeremia 2:2); daar over de Oude Kerk en ten aanzien van de restauratie ervan door de Heer;

de liefde van de ondertrouwingen is de aandoening van het geestelijk leven, dat vanuit de waarheden van het geloof en het goede van de liefde is; de staat van het verlangen toen zij nog in onwetendheid en gebrek hadden aan die dingen, wordt aangeduid met gaan achter Mij in de woestijn en in onbezaaid land.

Bij Hosea: *‘Ik zal te dien dage voor hen een verbond maken met het wilde dier des velds en met de vogel der hemelen en met het kruipende der aarde; en Ik zal de boog en het zwaard en de krijg verbreken en Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht en in barmhartigheid en in ontfermingen’*, (Hosea 2:17-19); daar wordt gehandeld over de restauratie van de nieuwe Kerk; een verbond maken met het wilde dier des velds, met de vogel en met het kruipende der aarde, is de verbinding van de Heer door het innerlijk en uiterlijk goede en ware bij de mens; het verbond is de verbinding, nrs. 665, 666, 1023, 1038, 1964, 1996, 2003, 2021, 6804, 8767, 8778; het wilde dier des velds is het leven uit het goede, nrs. 841, 908; de vogel is het leven van het ware, nrs. 40, 745, 776, 991, 3219, 5149, 7441; het kruipende der aarde zijn de goede en ware dingen van de uiterlijke of zinlijke mens, nrs. 746, 909; de boog en het zwaard en de krijg verbreken, is de leer en de krachten van het valse vernietigen; de boog is de leer van het valse, nrs. 2686, 2709; het zwaard is het valse dat strijdt tegen het ware, nrs. 2799, 4499, 6353, 7102; de krijg is de strijd zelf of de geestelijke strijd, nrs. 1664, 2686, 8273, die dingen verbreken, is vernietigen; ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, is verbonden worden met de Heer in het goede en het ware; ondertrouwen is met zich verbinden, van de gerechtigheid wordt gesproken met betrekking tot het goede en van gericht met betrekking tot het ware, nr. 2235.

Ondertrouwen in barmhartigheid en in ontfermingen, is uit liefde jegens hen die in de ontoereikendheid van en toch in het verlangen naar het goede zijn en van ontfermingen wordt gesproken jegens hen die in de onwetendheid van en toch in het verlangen naar het ware zijn; hieruit blijkt, dat de ondertrouw de verbinding is van het goede en het ware bij de mens uit de Heer; eenieder kan zien dat daar zulke dingen worden aangeduid, want voor de doorvatting alleen al vanuit het natuurlijk schijnsel is het duidelijk, dat Jehovah niet een verbond maakt met het wilde dier des velds, met de vogel en met het kruipende dier der aarde, maar met hen die in het goede en het ware van het geloof zijn, dus met het goede en ware bij de mens, en dus dat zulke dingen in die profetische uitspraak schuilen.

Bij Maleachi: *‘Juda heeft trouweloos gehandeld, omdat hij de heiligheid van Jehovah heeft ontwijfd, omdat hij heeft liefgehad en met zich heeft ondertrouwd de dochter van een vreemde god’*, (Maleachi 2:11); ondertrouwen de dochter van een vreemde god, is verbonden worden met het boze van het valse, de vreemde god is het valse, nrs. 4402, 4544, 7873.

Dat de bruidegom, waar gehandeld wordt over de Heer en over de Kerk, het goede is en de bruid het ware, bij Jesaja: *‘Jehovah heeft mij bekleed met de klederen des heils, met de mantel der gerechtigheid heeft Hij mij bedekt; zoals de bruidegom de tulband opzet en zoals de bruid zich versiert met haar sieraden’*, (Jesaja 61:10).

Bij Johannes: *‘Ik zag de heilige stad Jeruzalem neerdalend uit God vanuit de hemel, bereid zoals een bruid versierd voor haar echtgenoot’*, (Openbaring 21:1,2).

Bij dezelfde: *‘De engel zei: Kom, ik zal u tonen de bruid, de echtgenote van het Lam’*, (Openbaring 21:9,10); daar staat de bruid voor de Kerk.

Bij Mattheüs: *‘Jesus zei tot de discipelen van Johannes: Kunnen ook de zonen van de bruiloft treuren, zolang de Bruidegom met hen is; de dagen echter zullen komen, wanneer de Bruidegom van hen zal worden weggenomen en dan zullen zij vasten’*, (Mattheüs 9:15; Lukas 5:34,35); de zonen van de bruiloft worden degenen genoemd die in de waarheden van de Kerk zijn en het goede opnemen, want het goede dat uit de Heer is, is de bruidegom; dat de zonen van de bruiloft niet treuren zolang de Bruidegom met hen is, is dat zij in een gezegende en gelukzalige staat zijn, dus bij de Heer, wanneer zij zijn in de waarheden verbonden met het goede; zij zullen vasten wanneer de Bruidegom van hen zal worden weggenomen, is dat zij in

een rampzalige staat zijn wanneer het goede niet langer is verbonden met het ware; deze staat is de laatste staat van de Kerk, eerdergenoemde echter is de eerste staat.

Het eendere wordt met de bruidegom, die de tien maagden tegemoet gingen aangeduid bij (Mattheüs 25:1-12); de maagden immers die olie hadden in de lampen, zijn degenen die het goede in hun waarheden hebben; maar zij die geen olie in de lampen hadden, zijn zij die niet het goede in de waarheden hebben, nr. 4638; en dat olie het goede van de liefde is, nrs. 886, 3722, 4582.

Bij Johannes: *‘Johannes zei: Ik ben de Christus niet, maar ik ben gezonden vóór Hem; die de bruid heeft, is de bruidegom; de vriend echter van de bruidegom, die staat en Hem hoort, verheugt zich met vreugde om de stem van de bruidegom’*, (Johannes 3:28,29); de bruid voor het ware dat van het geloof van de Kerk is, beide uit de Heer; dus voor de mens van de Kerk, bij wie het goede is verbonden met de waarheden.

Hieruit blijkt ook, wat er in de innerlijke zin wordt verstaan onder de vreugde en de stem van de bruidegom en van de bruid, bij (Jesaja 62:5; Jeremia 7:34; 16:9; 25:10; 33:11; Openbaring 18:23), namelijk de hemel en de gelukzaligheid vanwege de verbinding van het goede en het ware bij de mens en de engel.

9183. En met haar zal gelegen hebben; dat dit de onwettige verbinding betekent, staat vast uit de betekenis van liggen met een maagd die niet ondertrouwd is, dus de onwettige verbinding; met de ondertrouw immers wordt de verbinding van de innerlijke mens aangeduid, met liggen echter de verbinding met de uiterlijke, nr. 9182.

9184. Al bruidsschat gevende zal hij haar bruidsschat geven, zich tot een vrouw; dat dit het kenteken van de instemming van zijn kant tot de wettige verbinding betekent, staat vast uit de betekenis van de bruidsschat en van een bruidsschat geven, namelijk het kenteken van de instemming, nr. 4456; en uit de betekenis van tot vrouw, dus tot de wettige verbinding; want iemand tot vrouw nemen is wettig verbonden worden.

De onwettige verbinding in de geestelijke zin is de verbinding van het ware met de aandoening vanuit de verkwikking van gewin of van eer, in welke aandoening diegenen zijn die de waarheden van de Kerk ter wille van die verkwikkingen aanleren; maar deze verbinding schaadt degenen niet die daarna door de Heer worden wederverwekt, aangezien bij dezen die aandoeningen aanblijven, maar ondergeordend onder de aandoening van het ware ter wille van het goede van het nut en van het leven en dienen; want zij zijn op de laatste plaats, hoewel het tevoren de schijn had dat zij op de eerste plaats waren; wanneer immers de mens wordt wederverwekt, wordt de orde van zijn leven omgekeerd; op deze wijze wordt uit een onwettige verbinding een wettige verbinding.

Dat dit kan plaatsvinden, komt omdat de waarheden die van het geloof zijn, binnenkomen door het gehoor, dus door de uitwendige en uiterlijke mens en de uiterlijke mens niet wijs is dan alleen in die dingen die van de wereld en die van hemzelf zijn, dus de verkwikkingen uit winsten en eerbewijzen; maar wanneer de innerlijke mens door de wederverwekking is geopend, dan vloeit door deze uit de Heer het goede in; dat de waarheden die door de uiterlijke mens binnenkomen, tot zich neemt en ze met zich verbindt; en volgens de verbinding wordt de orde omgekeerd, dat wil zeggen, wordt in de laatste plaats gesteld dat wat in de eerste plaats was geweest; dan trekt de Heer alle dingen die van het leven bij de mens zijn tot Zich, opdat zij omhoog schouwen; dan bezielt de mens de dingen die van de Heer en van de hemel zijn, als einddoelen en de Heer Zelf als het Einddoel ter wille waarvan alle dingen zijn en de vorige dingen, dus de verkwikkingen van gewin en eerbewijzen, als middelen tot dat einddoel.

Het is bekend dat de middelen het leven nergens anders vandaan hebben dan uit het einddoel en zonder het einddoel geen; dus hebben de verkwikkingen van gewin en eerbewijzen,

wanneer die middelen zijn geworden, dan het leven uit de hemel, dat wil zeggen, door de hemel uit de Heer; want het einddoel ter wille waarvan, is de Heer.

Wanneer de mens in zo'n orde van het leven is, dan zijn de winsten en de eerbewijzen voor hem zegeningen; maar indien hij in de omgekeerde orde is, dan zijn de winsten en eerbewijzen voor hem vervloeking; dat alle dingen zegeningen zijn wanneer de mens in de orde van de hemel is, leert de Heer bij Mattheüs: *'Zoekt eerst het koninkrijk der hemelen en zijn gerechtigheid; en alle dingen zullen u worden toegeworpen'*, (Mattheüs 6:33).

9185. Indien al weigerende de vader zal geweigerd hebben om haar aan hem te geven; dat dit betekent indien het innerlijk goede de verbinding niet toelaat, staat vast uit de betekenis van weigeren, dus niet toelaten; uit de betekenis van haar aan hem geven, namelijk tot vrouw, dus de wettige verbinding, nr. 9184; en uit de betekenis van de vader, te weten het goede, nrs. 3703, 3704, 5581, 5902, 6050, 7499, 8328, 8897; dat het innerlijk goede is, komt omdat uit het innerlijk goede als een vader en uit het innerlijk ware als een moeder de uiterlijke waarheden en goedheden worden ontvangen en geboren, die bij gevolg in het Woord zonen en dochters worden genoemd.

9186. Zo zal hij zilver uitwegen volgens de bruidsschat van de maagden; dat dit betekent een ander ware dat instemt in de plaats ervan, staat vast uit de betekenis van het zilver, namelijk het ware, nrs. 1551, 2954, 5658, 6112, 6914, 6917; uit de betekenis van uitwegen, dus het vervangen in de plaats van het vorige; want wie een bruidsschat uitweegt en de maagd niet aanneemt, die geeft iets anders voor haar in de plaats; en uit de betekenis van de bruidsschat van de maagden, te weten het kenteken van de instemming tot de verbinding, nr. 9184, welk kenteken het ware is dat instemt met het innerlijk goede; want de bruidsschat was vijftig zilverlingen die werden gegeven aan de vader van het meisje, (Deuteronomium 22:29), dus de waarheden die inwijdden tot de volle verbinding; het zilver immers is het ware, zoals eerder is getoond en vijftig is ten volle, nr. 2252, hier andere waarheden in de plaats van de vorige die instemden met het goede.

Hoe het hiermee is gesteld, blijkt uit wat eerder is getoond; waaraan dit moet worden toegevoegd: opdat een onwettige verbinding wettig zal worden, zal het goede dat door de innerlijke mens invloeit uit de Heer, met zich verbinden dat wat dat door de uitwendige en uiterlijke mens, dat wil zeggen, door zijn gehoor, binnenkomt; indien dit ware niet samenstemt met dat goede, dan zal in de plaats ervan een ander ware, dat wel tot de verbinding samenstemt of daarmee instemt, worden gesteld.

Dit zou met voorbeelden kunnen worden toegelicht, maar omdat de verbinding van het goede en het ware in de donkerheid is vanwege de verwijdering van het goede van de liefde vanuit de waarheden van het geloof en de verwerping ervan achter de waarheden en bijna tot de rug, zo zou deze zaak daarom door voorbeelden niet helderder uitkomen.

In het algemeen kan niemand de innerlijke zin van het Woord, dus ook niet de zaken die van de wijsheid van de engelen zijn, vatten, indien hij niet weet en verstaat, dat alle en de afzonderlijke dingen in de hemel betrekking hebben op het goede en het ware en dat daarin niets bestaat tenzij uit het ene verbonden met het andere; vandaar komt het dat degenen in de duisternis zijn, die het ene van het andere scheiden, namelijk het ware dat van het geloof is van het goede dat van de naastenliefde is, zoals degenen doen die zeggen dat de mens wordt gezaligd door het geloof-alleen, of door het vertrouwen-alleen dat van het geloof is, zij kunnen, omdat zij alle dingen terugbrengen tot het geloof en niets tot de naastenliefde, nooit iets vatten ten aanzien van het hemelse dat in de innerlijke zin van het Woord is; zij zijn immers in duisternis ten aanzien van het goede, en dus eveneens in duisternis ten aanzien van de verbinding van het goede en het ware en als gevolg daarvan ten aanzien van het ware zelf, want dit is dan in dezelfde duisternis gewikkeld; vandaar zovele en zo grote waanideeën en

ketterijen; zij die worden verlicht met betrekking tot de waarheden, zijn die weinigen die in de leer en tegelijk in het leven van het ware zijn.

Laten degenen die in het geloof-alleen zijn, weten dat alle denkbeelden van de engelen, die in de tweede hemel zijn en de geestelijke hemel wordt genoemd, zijn uit de waarheden die goedheden zijn geworden door het leven en dat alle denkbeelden van de engelen die in de derde hemel zijn en de hemelse engelen worden genoemd, uit het goede zijn; en dat dezen vandaar in de wijsheid zelf zijn, waarover, uit de Goddelijke barmhartigheid van de Heer elders wonderbaarlijke dingen zullen worden gezegd.

9187. vers 17-19 *Een toveres zult gij niet laten leven. Al wie met een beest ligt, al stervende zal hij sterven. Wie de goden slachtoffert, zal verwenst worden; behalve aan Jehovah alleen. Een toveres, betekent degenen bij wie iets van de Kerk verbonden is met de valsheden van het boze van de eigenliefde; zult gij niet laten leven, betekent de beroving van het geestelijk leven; al wie met een beest ligt, betekent de verbinding met de boosheden van de begeerten van de eigenliefde; al stervende zal hij sterven, betekent de verdoemenis; wie de goden slachtoffert, betekent de eredienst van de valsheden vanuit het boze; zal verwenst worden, betekent de uitwerping; behalve aan Jehovah alleen, betekent dat de Heer, Die alleen en de enige God is, moet worden vereerd.*

9188. Een toveres; dat dit degenen betekent bij wie iets van de Kerk verbonden is met valsheden van het boze van de eigenliefde, staat vast uit de betekenis van de toverijen, namelijk de valsheden van het boze van de eigenliefde, verbonden met zulke dingen die van de Kerk zijn.

Het zijn twee dingen die de hemel maken, dus het geestelijk leven bij de mens: het ware van het geloof in de Heer en het goede van de liefde tot Hem en het zijn twee dingen die de hel maken, dus de geestelijke dood bij de mens: namelijk het valse van het geloof en het boze van de zelfliefde; deze twee zijn verbonden bij hen die in de hel zijn en die maken het helse huwelijk; eerstgenoemde twee zijn verbonden bij hen die in de hemel zijn en die maken het hemels huwelijk.

De Heer houdt, voor zoveel als het kan plaatsvinden, de mens af van de verbinding van het ware en het goede met het valse en het boze, omdat deze verbinding een ontwijding is; toch kunnen verscheidenen van hen die in de Kerk zijn, niet daarvan worden afgehouden; de oorzaak hiervan is deze, dat zij vanaf hun kindertijd zulke zaken hebben opgenomen die van de Kerk zijn vanuit het Woord en uit de leer vanuit het Woord en sommigen van hen zich daarvan hebben doordrenkt en ze van hun geloof hebben gemaakt; dezen hebben, toen zij tot de volwassen leeftijd waren gekomen, waarop zij, niet als tevoren uit anderen, maar uit zichzelf begonnen te denken, de dingen die van hun geloof zijn geworden, voor niets geacht en in de plaats ervan valsheden aangegrepen en zich eveneens daarvan doordrenkt; diegenen zijn het die bij zich de waarheden met de valsheden hebben verbonden; want de waarheden die eenmaal van het geloof zijn geworden, blijven en kunnen ook niet worden uitgeroeid; en de valsheden die daarop van het geloof worden, verbinden zich daarmee; het is deze verbinding die in de innerlijke zin met toverijen worden aangeduid.

Dat die valsheden de valse dingen van het boze van de zelfliefde zijn, komt omdat elk boze uit die liefde voornamelijk opwelt en met het boze ook het valse, aangezien zij samenhangen. Daaruit blijkt, dat bij zulke mensen het geestelijk leven er niet is, omdat het is vernietigd door de valsheden van het boze en voor zoveel als zij die valsheden met de waarheden hebben verbonden, hebben zij het geestelijk leven bij zich uitgeblust; en omdat zij zo dood in plaats van levend zijn geworden, wordt er gezegd dat gij hen niet zult laten leven.

Dat die verbinding met toverijen in het Woord wordt aangeduid, blijkt bij Jesaja: *‘Zij zei: Ik zal geen weduwe zitten, noch kinderloosheid kennen; doch die twee dingen zullen u in één*

ogenblik overkomen, op één dag, de kinderloosheid en het weduwschap vanwege de veelheid van uw toverijen, vanwege de aanzienlijke grootte van uw magische dingen.

Gij hebt vertrouwd op uw boosheid, gij hebt gezegd: Niemand ziet mij; uw wijsheid en uw wetenschap heeft u verleid, toen gij in uw hart hebt gezegd: Ik, en geen zoals ik verder; daarom zal over u een boze komen dat gij niet zult weten te verbidden; en een onheil zal op u vallen, dat gij niet zult kunnen verzoenen; en er zal plotseling een verwoesting over u komen, gij zult het niet weten; volhardt nu in uw magieën en in de veelheid van uw toverijen, waarin gij gearbeid hebt van uw jeugd af.

Gij zijt vermoeid van de veelheid van uw raadslagen; laten zij nu staan en u redden, de hemelvorsers, de sterrenzieners en de kenners van de nieuwe manen, van de dingen die over u zullen komen; zie, zij zijn geworden zoals stoppels, het vuur heeft hen verzengd, zij ontrukken hun ziel niet aan de hand van de vlam', (Jesaja 47:8-14).

Dat de tovenaars degenen zijn die de valsheden van het boze van de zelfliefdde verbinden met de waarheden van het geloof en zo vergaan, blijkt uit de afzonderlijke teksten daar in de innerlijke zin beschouwd: zij worden immers daar beschreven; de uitblussing van hun geestelijk leven wordt beschreven met het weduwschap en de kinderloosheid; het weduwschap is de beroving van het ware en van het goede daaruit, de kinderloosheid is de beroving van het ware en het goede.

De oorsprong van het valse, dus vanuit het boze van de zelfliefdde, wordt hiermee beschreven: 'Uw wijsheid en uw wetenschap heeft u verleid, toen gij in uw hart hebt gezegd: Ik, en geen zoals ik verder'; en het boze zelf van de eigenliefdde met het volgende: 'Zie, zij zijn geworden zoals stoppelen, het vuur heeft hen verzengd; zij ontrukken hun ziel niet aan de hand van de vlam'; het vuur en de vlam is de zelfliefdde; dat het al van het geestelijk leven is uitgeblust, met het volgende: 'Over u zal een boze komen, dat gij niet zult kunnen verbidden en een onheil zal op u vallen, dat gij niet zult kunnen verzoenen'; zij worden genoemd hemelvorsers, sterrenzieners en kenners van de nieuwe manen, uit hoofde hiervan dat zij in uiterlijke dingen zijn zonder innerlijke; want zulke mensen zien vanuit de uiterlijke mens en niets vanuit de innerlijke, dus vanuit een natuurlijk schijnsel en niets vanuit het geestelijk licht.

De hemel immers, de sterren en de nieuwe manen, zijn in de innerlijke zin de erkentissen en de wetenschappen, hier die welke worden beschouwd vanuit de wereld en niet vanuit de hemel.

Dat toverijen zulke valsheden zijn, blijkt ook bij Micha: 'Ik zal de steden van uw land uitroeien en Ik zal uw vestingen vernietigen; Ik zal de toverijen uit uw hand uitroeien en gij zult geen wichelaars hebben', (Micha 5:10,11); de steden van het land zijn de valse leerstellingen van hun Kerk; en deze worden toverijen genoemd omdat zij de waarheden van het geloof vernietigen.

Bij Nahum: 'Vanwege de menigte der hoererijen der hoer, goed van gunst, meesteres der toverijen, verkopende de natiën in haar hoererijen en de familiën in haar toverijen', (Nahum 3:4); de hoererijen zijn de verdraaiingen van het ware, de toverijen zijn de valsheden daaruit; eender in boek 2 Koningen: 'Jehoram zei tot Jehu: Is het vrede, Jehu? En deze zei: Wat vrede, tot aan de hoererijen van uw moeder Isabel en haar vele toverijen', (2 Koningen 9:22).

Dat diegenen tovenaars zijn die uit zichzelf geleerd zijn, alleen op zichzelf vertrouwen, uit hoofde hiervan dat zij zichzelf liefhebben en als godheden vereerd willen worden, blijkt ook uit de plaatsen waar openlijk wordt gehandeld over de Komst van de Heer, Die hen zal leren en de tovenaars zal uitwerpen; want hij die geleerd zal zijn in de waarheden en de goedheden van het geloof, zal door de Heer geleerd zijn en geenszins door zichzelf; en daarom het volgende bij Maleachi: 'Zie, Ik ben zendende Mijn engel, die de weg vóór Mij zal bereiden; en plotseling zal tot Zijn tempel komen de Heer Die gijlieden zoekt en de Engel van het verbond die gij verlangt. En Ik zal naderen tot ulieden ten gerichte; en Ik zal een haastende

Getuige zijn tegen de tovenaars en tegen de echtbrekers en tegen hen die vals zweren, (Maleachi 3:1,5); de tovenaars voor hen die door zichzelf geleerd zijn en zo de waarheden die uit de Heer zijn vernietigen; de echtbrekers voor hen die de goedheden vernietigen en degenen die vals zweren voor hen die de valsheden bevestigen; dat het de Heer is Die hen zal uitwerpen, is duidelijk, want er wordt gezegd dat tot Zijn tempel zal komen de Heer en de Engel van het verbond.

Ook bij Mozes: *‘Wanneer gij komt tot het land, dat Jehovah God u zal geven, zo zal niet gevonden worden in u die zijn zoon of zijn dochter door het vuur doet doorgaan, die waarzeggerijen waarzegt en die hellen ondervraagt en een vogelwichelaar en een tovenaars en een bezweerder en die de python ondervraagt en een wichelaar en die de doden vraagt; want al wie die dingen doet, is Jehovah een gruwel; en om deze gruwelen verdrijft Jehovah uw God hen vóór u.*

Een profeet uit het midden van u, uit uw broeders, zoals mij, zal u Jehovah uw God opwekken; Hem zult gij gehoorzamen; Jehovah zei in Horeb: Een profeet zal Ik hun opwekken uit het midden van hun broeders, zoals u; en Ik zal Mijn woorden in Zijn mond geven, opdat Hij tot hen zal spreken alles wat Ik Hem zal gebieden; weswege het zal geschieden de man die niet Mijn woorden zal gehoorzaamd hebben, die Hij in Mijn Naam zal spreken, van die zal Ik het vragen, (Deuteronomium 18:9-19); onder waarzeggers, de vogelwichelaars en de overigen die daar worden genoemd worden in de innerlijke zin degenen verstaan die de waarheden en de goedheden van de Kerk vernietigen door verdraaide wetenschappelijke dingen, namelijk die vanuit het eigen inzicht zijn en door de valsheden vanuit de boosheden van de eigenliefde en de liefde van de wereld, dus die uit de begeerte naar gewin en eerbewijzen aanleren en onderwijzen en niet vanuit de aandoening van het ware van het geloof en van het goede van het leven; en omdat daaruit alle valsheden van de leer en alle boosheden van het leven ontstaan, wordt daarom gesproken van de Profeet Die zal komen en zal leren; dat die Profeet de Heer is, is in de Kerk bekend; en eveneens is het de Joden en de natiën in die tijd bekend geweest, zoals blijkt bij (Mattheüs 21:11; Lukas 1:76, 7:16, 13:33; Markus 6:4).

Wij worden door de Heer geleerd, wanneer men niet ter wille van zich en van de wereld, maar ter wille van het goede en ware zelf het Woord leest, dan wordt men verlicht; wanneer men het echter doet ter wille van zich en van de wereld, dan wordt men verblind.

De Profeet betekent degene die leert en in de zin los van de persoon, de leer, nrs. 2534, 7269, dus de Heer ten aanzien van het Woord of het Goddelijk Ware.

9189. Zult gij niet laten leven; dat dit de beroving van het geestelijk leven betekent, staat vast uit de betekenis van levend maken, namelijk met geestelijk leven begiftigen, nr. 5890; dus is niet levend maken of laten sterven, van het geestelijk leven beroven.

Dat diegenen zich van het geestelijk leven beroven, die de valsheden uit het boze van de zelfliefde met de waarheden van het geloof verbinden en met de tovenaars worden aangeduid, zie eerder in nr. 9188.

9190. Al wie met een beest ligt; dat dit de verbinding met de boosheden van de begeerten van de zelfliefde betekent, staat vast uit de betekenis van liggen, namelijk verbonden worden; en uit de betekenis van het beest, namelijk de goede aandoening bij de goede mens en de boze aandoening bij de bozen, waarover de nrs. 45, 46, 142, 143, 246, 714, 715, 719, 776, 2781, 3518, 3519, 5198, 7424, 7523m 7872, 9090; dus de begeerten, hier de begeerten van de zelfliefde; de boze aandoeningen worden begeerten genoemd.

9191. Al stervende zal hij sterven; dat dit de verdoemenis betekent staat vast uit de betekenis van sterven, dus de verdoemenis, nrs. 4507, 6119, 9008.

9192. Wie de goden slachtoffert; dat dit de eredienst van de valsheden vanuit het boze betekent, staat vast uit de betekenis van slachtofferen, namelijk de eredienst; dat slachtofferen de eredienst is, komt omdat de slachtoffers de voornaamste dingen van de eredienst waren bij het Israëlitische en Joodse volk, nrs. 923, 6905, 8680, 8936; en uit de betekenis van de goden, te weten de valsheden, nrs. 4402, 4544, 7873, 8941.

De eredienst van de valsheden vanuit het boze wordt gezegd omdat deze tegenovergesteld is aan de eredienst van de waarheden vanuit het goede, want elke eredienst heeft leerstellingen tot richtsnoeren en deze zijn waarheden voor zover zij uit het goede zijn en valsheden voor zover zij uit het boze zijn; want de waarheden hebben hun wezen en leven vanuit het goede en omgekeerd hebben valsheden hun dood vanuit het boze.

Maar het is hiermee als volgt gesteld: er zijn mensen die in de echte waarheden zijn en er zijn er die in niet-echte ware dingen zijn en er zijn er die in valsheden zijn; en toch worden degenen die in echte waarheden zijn vaak verdoemd en zij die in niet-echte ware dingen zijn en eveneens zij die in valsheden zijn, vaak gezaligd.

Dit zal voor de meesten als een paradox verschijnen, niettemin is het de waarheid; de ondervinding zelf heeft dat bevestigd; want er zijn er in de hel gezien, die meer dan anderen geleerd zijn geweest in de waarheden vanuit het Woord en vanuit de leer van hun Kerk, zowel voorgangers als anderen; en omgekeerd zijn er in de hemel gezien, die in niet-ware dingen en ook die in valsheden zijn geweest, zowel christenen als heidenen.

De oorzaak dat die in de hel waren, was deze, dat zij weliswaar in waarheden ten aanzien van de leer waren geweest, maar in boosheden ten aanzien van het leven; en dat genoemde anderen in de hemel waren, was omdat zij weliswaar in niet-ware dingen ten aanzien van de leer waren geweest, maar wel in het goede ten aanzien van het leven.

Enige nieuw aangekomen geesten, met wie het was gegeven te spreken, waren verwonderd, dat zij die meer dan de anderen geleerd waren geweest in het Word en in de leer van hun Kerk, onder de verdoemden waren, van wie zij toch hadden geloofd dat zij lichten in de hemel zouden zijn, overeenkomstig deze teksten bij Daniël: *‘De inzichtsvollen zullen blinken zoals de glans van het uitspansel en zij die velen rechtvaardigen zijn die in het ware zijn en de waarheden leren; en dat zij die rechtvaardigen degenen zijn die in het goede zijn en tot het goede leiden’*, (Daniël 12:3); en dat de Heer derhalve heeft gezegd, dat *‘de rechtvaardigen zullen glinsteren zoals de zon in het koninkrijk van Zijn Vader’*, (Mattheüs 13:43); dat de gerechtigheid wordt gezegd van het goede en dat zo de gerechten degenen zijn die in het goede zijn, zie nr. 2235.

Verder werd gezegd, dat onder die geleerden ten aanzien van de leer, maar boos ten aanzien van het leven, degenen zijn die worden verstaan door de Heer bij Mattheüs: *‘Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Heer, Heer, hebben wij niet door Uw Naam geprofeteerd en door Uw Naam demonen uitgeworpen en in Uw Naam vele krachten gedaan; maar dan zal Ik hun belijden: Ik ken u niet; wijkt van Mij, gij werkers der ongerechtigheid’*, (Mattheüs 7:22,23).

Bij Lukas: *‘Dan zult gij beginnen te zeggen: Wij hebben vóór U gegeten en gedronken, in onze straten hebt Gij geleerd; maar Hij zal zeggen: Ik zeg ulieden: Ik ken u niet, vanwaar gij zijt; wijkt van Mij, alle gij werkers der ongerechtigheid’*, (Lukas 13:26,27); en dat die ook werden verstaan onder de dwaze maagden, die geen olie in de lampen hadden, over wie bij Mattheüs: *‘Tenslotte kwamen die maagden, zeggende: Heer, Heer, doe ons open; Hij echter antwoordende, zei: Voorwaar, Ik zeg ulieden: Ik ken u niet’*, (Mattheüs 25:11,12); olie hebben in de lampen, is het goede in de waarheden die van het geloof van de Kerk zijn, nr. 4638; dat de olie het goede van de liefde is, zie de nrs. 886, 4582.

Verder, dat degenen die in niet-ware dingen zijn, ja zelfs zij die in onwaarheden of valsheden vanwege de onwetendheid zijn en toch in het goede en vandaar in de aandoening van het weten van het ware, door de Heer werden verstaan, bij Mattheüs: *‘Ik zeg ulieden dat velen uit het oosten tot aan het westen zullen komen en aanzitten met Abraham, Izaäk en Jakob, in het*

koninkrijk der hemelen; de zonen des koninkrijks echter zullen worden uitgeworpen in de uiterlijke duisternis, (Mattheüs 8:11,12).

Bij Lukas: *'Zij zullen komen van de opgangen en de ondergangen en van het noorden en het zuiden, aanzittende in het koninkrijk Gods; en zie, er zijn laatsten die de eersten zullen zijn en eersten die laatsten zullen zijn'*, (Lukas 13: 29,30); dat de heidenen die in het goede zijn, hoewel zij uit onwetendheid in onwaarheden zijn, in de hemel worden opgenomen, zie de nrs. 2589-2604, 2861, 2863, 3263, 4190, 4197.

Hieruit nu kan vaststaan, dat met hen die de goden slachtofferen, degenen worden aangeduid die in de eredienst van het valse vanuit het boze zijn en dat die het zijn die zullen worden verwenst, dat wil zeggen, uitgeworpen.

De valsheden immers vanuit het boze zijn boosheden in vorm, want het boze wordt, wanneer het zich in het licht vertoont en zich formeert, het valse genoemd.

Vandaar komt het dat degenen die in het boze zijn ten aanzien van het leven, hoewel in waarheden ten aanzien van de leer, toch in de valse dingen van hun boze zijn.

Dat dit zo is, openbaart zich duidelijk in het andere leven; wanneer zij aan zichzelf worden overgelaten, denken zij vanuit het boze tegen de waarheden die zij geweten en beleden hebben, dus de valsheden; eender doen dezelfde mensen in de wereld, wanneer zij aan zichzelf overgelaten denken; dan immers of verdraaien zij de waarheden of ontkennen zij die, om de boosheden van hun leven te verdedigen; maar zij die in het goede zijn en toch in niet ware dingen, ja zelfs in valsheden vanuit onwetendheid, zoals verscheidenen zijn binnen de Kerk en eveneens verscheidenen buiten de Kerk die heidenen worden genoemd; dezen beschouwen weliswaar hun valsheden als waarheden, maar omdat die valsheden uitgaan van het goede, buigen zij die tot het goede; daarom is er niets van boosaardigheid in gelegen, zoals die er wel is in de valsheden die vanuit het boze zijn; en omdat de valsheden vandaar zachtvaardig en buigzaam zijn, zijn zij in het vermogen van de waarheden op te nemen en zij nemen die ook op wanneer zij door de engelen zijn onderricht.

Die valsheden kunnen worden vergeleken met spijzen die voor het gezicht onrein zijn maar toch smakelijk; maar de valsheden vanuit het boze kunnen worden vergeleken met onreine spijzen die van binnen verrot zijn; de waarheden echter vanuit het boze kunnen worden vergeleken met spijzen die voor het gezicht rein zijn, maar die van binnen boosaardig zijn en indien er sprake is van huichelarij, giftig, zoals de Heer leert bij Mattheüs: *'Wee u, gij schriftgeleerden en farizeeërs, gij huichelaars, omdat gij de witgepleisterde graven gelijk zijt, die van buiten wel schoon schijnen, van binnen echter zijn zij vol doodsbeenderen en alle onreinheid'*, (Mattheüs 23:27).

9193. Zal verwenst worden; dat dit de uitwerping betekent, staat vast uit de betekenis van verwenst worden, wanneer er sprake is van hen die in de eredienst van de valsheden vanuit het boze zijn, dus uitgeworpen worden, namelijk uit de Kerk; dat de uitwerping uit de Kerk en zo de uitroeiing van zulke valsheden, wordt aangeduid met verwenst worden, blijkt bij Mozes: *'Indien mannen van Belial zullen zijn uitgegaan uit het midden van u en de bewoners van hun stad zullen hebben aangedreven al zeggende: Laat ons gaan en andere goden dienen, die gij niet hebt gekend; indien het de waarheid is en de zaak zeker is, zo is een gruwel gedaan in het midden van u; al slaande zult gij de bewoners van die stad slaan met de mond van het zwaard, door haar te verwensen en een lek die in haar is en ook haar beest, met de mond van het zwaard; al haar buit zult gij samendragen in het midden van de straat en de stad en al haar buit, met vuur verbranden voor Jehovah uw God, opdat zij een puinhoop der eeuwigheid zij; ook zal zij niet meer opgebouwd worden; dermate dat niet wat ook van de verwensing aan uw hand kleve'*, (Deuteronomium 13:14-19).

Dat het het valse uit het boze is, dat met het verwenste wordt aangeduid, blijkt uit de afzonderlijke dingen daar in de innerlijke zin; de steden immers die moesten worden

verwenst, zijn de leren, hier de valse leren, nrs. 2712, 2943, 3216; de mond van het zwaard waarmee de mensen en de beesten moesten worden geslagen, is het strijdende ware dat het valse dat uit het boze is, vernietigt, nrs. 2799, 4499, 7102, 8294; de straat in het midden waarvan de buit moest worden samengedragen, is het ware van de leer en in de tegengestelde zin het valse van de leer, nr. 2336; het vuur waarmee de buit met de stad verbrand zou worden, is het boze van de zelfliefde, nrs. 1297, 2446, 5071, 5215, 6314, 6832, 7324; daaruit blijkt dat de verwensing de uitwerping uit de Kerk en de uitroeiing is; daarom werd het ook bevolen, dat de natiën in het land Kanaän zouden worden verwenst, (Deuteronomium 7:2,24-26); de natiën immers hadden vroeger de Kerk in dat land samengesteld, daarom hadden zij ook altaren en slachtofferden ook, nrs. 3686, 4447, 4516, 4517, 5136, 6306, 6516, 8054, maar toen zij de uitbeeldende eredienst, die van de Oude Kerk was geweest, in een afgodische hadden verdraaid en zo de waarheden hadden vervalst en de goedheden geschonden, nr. 8317, werd het bevolen dat zij aan de verwensing zouden worden overgegeven, niet alleen de mensen, maar ook de steden en dat wat in de steden was; de oorzaak hiervan was dat alle dingen daar de valsheden vanuit het boze uitbeeldden: de steden zelf de leren van het valse, de beesten de boze aandoeningen, het goud en het zilver hun boze en valse dingen, eender de overige dingen.

Het voornaamste van de eredienst van de Oude Kerk was geweest: God onder de Menselijke vorm te vereren, dus de Heer; maar toen zij van het goede tot het boze waren afgeweken, begonnen zij de uitbeeldingen zelf te vereren, zoals de zon, de maan, de sterren en verder de bossen, de opgerichte tekenen en een god onder verschillende afgods gedaante, dus de uiterlijke dingen zonder de innerlijke.

Dit vindt plaats wanneer de innerlijke mens is gesloten en die wordt gesloten door het leven van het boze; door het goede immers vloeit de Heer in en opent de innerlijke mens; vandaar wordt die door het boze gesloten en wanneer die gesloten is, worden de waarheden in valsheden verdraaid; en waar zij blijven, dienen zij alleen de boosheden die van de liefde van zich en van de wereld zijn.

Het voornaamste van de innerlijke eredienst is de Heer erkennen, de allene en enige God en dat uit Hem al het goede en ware is; zij die Hem in de Kerk niet erkennen, kunnen niet in het goede zijn en dus ook niet in het ware; en diegenen erkennen die in het geloof zijn en tegelijk in het goede van het leven, niet echter zij die in het boze van het leven zijn, nr. 8878.

Dat de Heer erkennen en vereren is leven volgens Zijn geboden, dat wil zeggen, het leven van het geloof en van de naastenliefde, zie de nrs. 8252 tot 8257; het leven van het geloof is de geboden doen uit gehoorzaamheid en het leven van de naastenliefde is de geboden doen uit liefde.

9194. Behalve aan Jehovah alleen; dat dit betekent dat de Heer Die de allene en enige God is, moet worden vereerd, staat vast uit de betekenis van slachtofferen, hier aan Jehovah alleen, namelijk de eredienst, nr. 9192; dat aan Jehovah is aan de Heer, komt omdat onder Jehovah in het Woord geen ander wordt verstaan dan de Heer; zie de nrs. 1343, 1736, 2921, 3023, 3035, 4692, 5663, 6303, 6905, 8864; dat het Goddelijke, dat Hij de Vader noemde, het Goddelijk Goede in Hem is, nrs. 2803, 3704, 7499, 8897; dus dat de Heer de allene en enige God is, nrs. 1607, 2149, 2156, 2329, 2447, 2751, 3194, 3704, 3712, 3938, 4577, 4687, 5321, 6280, 6371, 6849, 6993, 7014, 7182, 7209, 8241, 8724, 8760, 8864, 8865.

9195. vers 20-23. *En de vreemdeling zult gij niet verdrukken en niet onderdrukken, omdat gij vreemdelingen zijt geweest in het land van Egypte. Enige weduwe en wees zult gij niet verdrukken. Indien gij hem al verdrukkende zult verdrukt hebben, dat indien hij al roepende tot Mij zal geroepen hebben, al horende zal Ik zijn geroep horen. En Mijn toorn zal ontsteken*

en Ik zal ulieden met het zwaard doden; en uw vrouwen zullen weduwen worden en uw zonen wezen.

En de vreemdeling zult gij niet verdrukken en niet onderdrukken, betekent dat zij die in de waarheden en goedheden van het geloof onderricht willen worden, niet met valsheden van de leer en met de boosheden van het leven bestookt moeten worden; omdat gij vreemdelingen zijt geweest in het land van Egypte, betekent dat zij tegen de valsheden en de boosheden waren beschermd toen zij werden bestookt door de helsen.

Enige weduwe, betekent degenen die in het goede zonder het ware zijn en toch het ware verlangen; en wees betekent hen die in het ware zijn en nog niet in het goede en toch het goede verlangen; zult gij niet verdrukken, betekent dat zij niet bedrogen moeten worden; indien gij hem al verdrukkende zult verdrukt hebben, betekent indien zij worden bedrogen; dat indien hij al roepende tot Mij zal geroepen hebben, betekent de smeekbede tot de Heer om hulp; al horende zal Ik hun geroep horen, betekent dat zij geholpen moeten worden; en Mijn toorn zal ontsteken, betekent de staat van hen die dat doen; en Ik zal ulieden met het zwaard doden, betekent dat zij zich beroven van het goede en het ware door de valsheden; en uw vrouwen zullen weduwen worden, betekent dat de goede dingen bij hen zullen vergaan; en uw zonen wezen, betekent dan tegelijk de waarheden.

9196. En de vreemdeling zult gij niet verdrukken en niet onderdrukken; dat dit betekent dat zij die in de waarheden en de goedheden van het geloof onderricht willen worden, niet met valsheden van het geloof en met boosheden van het leven bestookt moeten worden, staat vast uit de betekenis van de vreemdeling, namelijk degene die onderricht wil worden in de dingen die van de Kerk zijn, dus in de waarheden en goedheden van het geloof en die ze opneemt en daarnaar leeft, nrs. 1463, 8007, 8013; dat de vreemdeling deze is, komt omdat als vreemdeling verkeren, betekent onderricht worden en ook ernaar leven, nrs. 2025, 3672, 6095; en uit de betekenis van verdrukken, wanneer sprake is van hen die in de waarheden en de goedheden van het geloof onderricht willen worden en dus niet met de valsheden van het geloof bestookt worden; en uit de betekenis van onderdrukt worden, wanneer van dezelfde mensen sprake is, dus niet met de boosheden van het geloof bestoken; zij immers die zulke mensen met valsheden bestoken, verdrukken hen en zij die hen met boosheden bestoken, onderdrukken hen.

9197. Omdat gij vreemdelingen zijt geweest in het land van Egypte; dat dit betekent dat zij tegen de valsheden en de boosheden waren beschermd toen zij werden bestookt door de helsen, staat vast uit wat over de verdrukking en de onderdrukking van de zonen Israëls in Egypte en over de bescherming en tenslotte over de uitleiding daaruit, zijn gezegd in (Exodus 7–11, 13, 14), waar werd getoond, dat de verdrukkingen en de onderdrukkingen van de zonen Israëls in Egypte hebben betekend de bestokingen van de gelovigen, die van de geestelijke Kerk waren geweest, door de helsen vóór de Komst van de Heer; en dat de bescherming en de uitleiding van de zonen Israëls uit het land van Egypte, hebben betekend de bescherming en de bevrijding van hen die van de geestelijke Kerk waren, door de Heer toen Hij in de wereld was en toen Hij was wederopgestaan.

Maar het zou al te ver voeren om deze afzonderlijke dingen nu opnieuw uit te leggen; men zie wat bij de eerdergenoemde hoofdstukken van Exodus is getoond, vooral de artikelen in de nrs. 6854, 6914, 7035, 7091, 7474, 7828, 7932a, 8018, 8054, 8099, 8159, 8321.

9198. Enige weduwe; dat dit degenen betekent die in het goede zonder het ware zijn en toch het ware verlangen, staat vast uit de betekenis van de weduwe, namelijk het goede zonder het ware en toch het ware verlangend.

Dat de weduwe dit is, komt omdat met de man het ware wordt aangeduid en met zijn vrouw het goede en daarom betekent de vrouw van een man, wanneer zij weduwe is geworden, het goede zonder het ware.

Maar in een nog innerlijker zin betekent de weduwe het ware zonder het goede; de oorzaak hiervan is dat de echtgenoot in die zin het goede betekent en zijn echtgenote het ware, nrs. 3236, 4510, 4823; in deze zin wordt de Heer vanwege het Goddelijk Goede, Echtgenoot en Bruidegom genoemd en Zijn rijk en de Kerk vanwege de opneming van het Goddelijk Ware dat uit de Heer voortgaat, wordt Echtgenote en Bruid genoemd, nr. 9182; maar omdat hier niet over de hemelse Kerk van de Heer wordt gehandeld, maar over de geestelijke, wordt met de weduwe aangeduid, hij die in het goede en niet in het ware is en niettemin het ware verlangt; eerder is het gesteld met de wees; deze betekent in de binnenste of hemelse zin degenen die in het goede zijn en het ware verlangen, zie de teksten die over de betekenis van de weduwe en van de wees in de hemelse zin zijn aangevoerd en ontvouwd, nr. 4844; waaraan het is geoorloofd het volgende toe te voegen die de Heer ten aanzien van de weduwe in Sarepta zegt bij Lukas: *‘Voorwaar, Ik zeg u, dat geen profeet aanvaard is in zijn vaderland; in waarheid zeg Ik u: Er waren vele weduwen in de dagen van Elias in Israël, toen de hemel drie jaren en zes maanden gesloten was, terwijl er een grote honger was over de ganse aarde; tot geen evenwel van haar werd Elias gezonden dan alleen tot Sarepta van Sidon, tot een vrouw weduwe’*, (Lukas 4:25,26); omdat de Heer alle dingen die Hij heeft gesproken, vanuit het Goddelijke heeft gesproken, hebben zij daarom een innerlijke zin en in die zin wordt gehandeld over de Heer Zelf en over Zijn rijk en over de Kerk; dat wat dus in die zin door de Heer werd verstaan onder de woorden die Hij sprak over de weduwe in Sarepta van Sidon, is duidelijk wanneer ze worden onthuld.

Dat geen profeet aanvaard is in zijn vaderland, betekent dat de Heer en het Goddelijk Ware dat uit Hem is, minder wordt opgenomen en van harte geliefd binnen de Kerk, dan buiten haar; Hij sprak tot de Joden, bij wie toen de Kerk was; dat de Heer daar minder opgenomen is geweest dan door de natiën, die buiten de Kerk waren, is bekend.

Eerder in de Kerk heden ten dage, die naar Hem de christelijke wordt genoemd; in deze is de Heer weliswaar opgenomen met de leer, maar toch door weinigen met de erkenning van het hart en door nog minder lieden vanuit de aandoening van de liefde.

Anders wordt Hij opgenomen door de bekeerde natiën buiten de Kerk; deze vereren en aanbidden Hem als hun enige God en zeggen met de mond en denken met het hart, dat zij Hem als God erkennen, omdat Hij in de Menselijke vorm is verschenen, nr. 5256; het tegendeel is het geval binnen de Kerk; daar wordt Hij, omdat Hij als Mens werd geboren, ternauwernood erkend uit het hart; dezen maken Zijn Menselijke eerder aan hun eigen menselijke, hoewel zij weten dat Zijn Vader Jehovah was en niet een mens; hieruit blijkt wat in de innerlijke zin daaronder werd verstaan dat geen profeet aanvaard is in zijn vaderland. De Profeet in die zin is de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, dus ten aanzien van de leer van de Kerk; dat een profeet degene is die leert en in de abstracte zin de leer en wanneer over de Heer wordt gehandeld, het Goddelijk Ware of het Woord, zie nr. 9188.

Er waren vele weduwen in de dagen van Elias in Israël, betekent in de innerlijke zin de staat destijds van de erkenning van het Goddelijk Ware uit het Woord in de Kerk; de weduwen immers zijn zij die in het goede zonder het ware zijn, zoals eerder is gezegd; Elias is de Heer ten aanzien van het Woord; de dagen van Elias zijn de staten van opneming van het Goddelijk Ware uit het Woord in die tijd; en Israël is de Kerk; dat Elias de Heer heeft uitgebeeld ten aanzien van het Woord, zie de voorrede tot (Genesis 18) en de nrs. 2762, 5247, 8029; dat de dagen staten zijn, nrs. 893, 2788, 3462, 3785, 4850, 6110, 8426; en dat Israël de Kerk is, nrs. 4286, 6426, 6637, 8805.

Toen de hemel drie jaren en zes maanden lang gesloten was, betekent de volledige verwoesting van de innerlijke Kerk; de hemel immers is het innerlijke van de Kerk; drie jaren

en zes maanden is ten volle; dat de hemel het innerlijke van de Kerk is, zie de nrs. 1733, 1850, 3355, 4535; dit wordt gesloten genoemd wanneer het verwoest is of er niet langer is. Dat drie jaren en zes maanden is ten volle, staat vast uit de betekenis van 1260 dagen in (Openbaring 11:4; 12:6); welke dagen drie jaren en zes maanden maken, dus ten volle of tot het einde toe; eender uit de betekenis van drie en een halve dag, (Openbaring 11:9-11) en verder uit de betekenis van een tijd en tijden en een halve tijd, (Openbaring 12:14; Daniël 12:7), dus ten volle of tot aan het einde toe.

Terwijl er een grote honger was over de ganse aarde, betekent de verwoesting eveneens van de uiterlijke Kerk, want de honger is het gebrek aan en de verlating van het ware en het goede, nrs. 3364, 5277, 5279, 5281, 5300, 5360, 5376, 5415, 5576, 6110, 7102; en de aarde is de uiterlijke Kerk, nrs. 1262, 1413, 1733, 1850, 2117, 2118, 3355, 4535, 5577, 8011, 8732.

Tot geen van haar evenwel werd Elias gezonden, betekent de Heer ten aanzien van het Woord, dus het Woord van de Heer, niet tot anderen, omdat het elders niet werd opgenomen; Elias immers is, zoals eerder is gezegd, de Heer ten aanzien van het Woord.

Dan alleen tot Sarepta van Sidon tot een vrouw weduwe, betekent dan tot hen die in het goede zijn en het ware verlangen.

Er wordt gezegd Sarepta van Sidon, omdat Sidon betekent de erkentissen van het goede en het ware, nr. 1201.

Dat de vrouw weduwe degene is die in het goede is en het ware verlangt, blijkt hieruit, voornamelijk uit de teksten die worden vermeld in (1 Koningen), waar het volgende staat: *‘Elias kwam tot Sarepta van Sidon tot een vrouw weduwe, opdat zij hem zou ondersteunen; hij zei tot haar, dat zij voor hem slechts een weinig water zou nemen, opdat hij zou drinken; daarna dat zij voor hem een stuk brood in de hand zou nemen; zij zei dat zij slechts zo weinig meel in de kruik had en slechts zo weinig olie in de fles, dat er slechts was voor een koek voor haar en haar zoon; Elias zei: Maak voor mij een kleine koek in de eerste plaats en breng mij die uit; en maak voor u en uw zoon in de laatste plaats. Zij deed aldus en de kruik van het meel werd niet opgemaakt en de fles van de olie schoot niet tekort’*, ((1 Koningen 17:9-15).

De gehoorzaamheid en het verlangen van het goede naar het ware wordt daarmee beschreven, dat zij op bevel van de profeet water gaf en daarna van haar weinige voor hem in de eerste plaats een koek maakte en in de laatste plaats voor zich en haar zoon; en dat zij daarna verrijkt werd met het goede van het ware, aangezien de kruik van het meel niet werd opgemaakt en de fles van de olie niet tekortschoot; het water immers is in de innerlijke zin het ware, nrs. 2702, 3058, 3424, 4976, 5668, 8568; het meel is het ware vanuit het goede, nr. 2177; de olie is het goede van de liefde, nrs. 886, 4582, 4638; en de koek daaruit is het ware verbonden met zijn goede, nr. 7978.

Hieruit blijkt duidelijk, dat de weduwe degene is die in het goede is en het ware verlangt; het goede en het verlangen ervan naar het ware wordt beschreven met de naastenliefde jegens de profeet, die groter was dan jegens zichzelf en de zoon; de profeet is de leer van het ware, zoals eerder is getoond.

Hieruit blijkt, hoedanig het Woord is, namelijk dat het van binnen in zich de verborgenheden van de hemel verbergt, die niet verschijnen in de letterlijke zin, terwijl toch in de afzonderlijke dingen die de Heer Zelf sprak, toen Hij in de wereld was en die Hij tevoren heeft gesproken door de profeten, hemelse en geheel en al Goddelijke dingen zijn en opgeheven vanuit de zin van de letter; en dit niet alleen in de afzonderlijke woorden, maar ook in de afzonderlijk lettergrepen van de woorden, ja zelfs in de afzonderlijke haaltjes van elke lettergreep; maar dat dit zo is, wie gelooft het?

Niettemin is het een zekere zaak, voor mij geheel en al bewezen en onbetwifelbaar geworden, waarover vanuit de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, elders.

9199. En wees; dat dit betekent die in het ware zijn en nog niet in het goede, maar toch het goede verlangen, staat vast uit de betekenis van de wees, namelijk degenen die in het ware zijn en het goede verlangen; dat die met de wezen worden aangeduid, komt omdat de zonen die beroofd zijn van vader en moeder, dus die verstoken zijn van het innerlijk goede en ware, wezen zijn, want met de vader wordt in het Woord het innerlijk goede aangeduid en met de moeder het ware verbonden met dat goede, nr. 5581; met de zonen echter worden de daaruit afgeleide waarheden aangeduid; dat de zonen de waarheden zijn, zie de nrs. 489, 491, 533, 1147, 2813, 3373, 6583; en dat de zonen hier onder de wezen worden verstaan en niet de dochters, blijkt uit het volgende 23ste vers, waar gezegd wordt ‘en uw zonen zullen wezen zijn’.

Dat de zonen de wezen zijn die die het goede verlangen, komt omdat in de plaats van de vader dan de Heer is: *‘Vader der wezen en Rechter der weduwen God in het habitakel van Zijn heiligheid’*, (Psalm 68:6).

Dat de wezen degenen zijn die onderricht hebben ontvangen in de waarheden van het geloof van de Kerk uit het Woord en daardoor worden geleid tot het goede, blijkt ook uit de woorden van de Heer bij Johannes: *‘Ik zal de Vader bidden dat Hij u een andere Parakleet zal geven, opdat Hij met u zal blijven tot in het eeuwige, de geest der waarheid, welke de wereld niet kan ontvangen, aangezien zij Hem niet ziet, noch Hem kent; gij echter kent Hem, omdat Hij bij u blijft en onder u is; Ik zal u niet wezen laten, Ik zal komen tot u; deze dingen heb Ik tot u gesproken, bij u blijvende; de Parakleet echter, de Heilige Geest, Die zal u alle dingen leren’*, (Johannes 14:16-18, 24-26).

Dat diegenen wezen zijn, die in de waarheden zijn en het goede verlangen, kan uit de afzonderlijke dingen daar vaststaan; onder de Parakleet immers wordt het Goddelijk Ware verstaan, dat de Heer is geweest toen Hij in de wereld was en dat voortgaat uit de Heer, nadat Hij Zijn Menselijke heeft verheerlijkt en uit de wereld is heengegaan; daarom zegt Hij dat Hij de Parakleet zal zenden en dat Hijzelf zal komen; de Parakleet zenden is verlichten en onderrichten in de waarheden van het geloof; en tot hen komen is hen tot het goede leiden; daarom zegt Hij: *‘Ik zal u niet wezen laten’*.

Er werd gezegd dat onder de Parakleet het Goddelijk Ware wordt verstaan, dat de Heer is geweest toen Hij in de wereld was en dat voortgaat uit de Heer nadat Hij Zijn Menselijke heeft verheerlijkt en uit de wereld is heengegaan; dat dit zo is, heeft de Heer enige malen helder geleerd; maar zij die het Goddelijke in Personen onderscheiden en niet in Wezens, verenigd tot één, kunnen dit niet vatten; want het Woord wordt door de mens volgens zijn opgevatte ideeën ontvouwd en begrepen; dus eveneens waar de Heer zegt, dat Hij in de Vader is en de Vader in Hem; dat de Vader en Hij één zijn; en verder dat al Zijn dingen van de Vader zijn en alle dingen van de Vader de Zijne zijn, (Johannes 10:30, 14:1-11,20, 16:15, 17:10); maar hetgeen eerder is gezegd, zal verder worden ontvouwd.

Dat onder de Parakleet het Goddelijk Ware wordt verstaan, blijkt uit de woorden zelf van de Heer, want deze wordt de Geest der Waarheid genoemd en eveneens wordt gezegd: de Parakleet, de Heilige Geest zal u alle dingen leren.

Dat de Heer het Goddelijk Ware is geweest toen Hij in de wereld was, blijkt eveneens uit Zijn woorden daar, want Hij zegt, dat Hij een andere Parakleet, dat wil zeggen, in Zijn plaats, of de Geest der Waarheid zal zenden; en ten aanzien van Zich: dat zij Hem kennen, omdat Hij bij u blijft en onder u is; en eveneens: Ik zeg u de waarheid: Indien Ik niet zal heengegaan zijn, zo zal de Parakleet tot u niet komen; indien Ik echter zal heengegaan zijn, zo zal Ik Hem tot u zenden, (Johannes 16:7) en elders: *‘Dit zei Hij van de Geest, Die zij zouden ontvangen die in Hem geloven; de Heilige Geest immers was nog niet, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was’*, (Johannes 7:39) en nog elders: *‘Dat Hij is de weg en de waarheid’*, (Johannes 14:6); en ook *‘dat Hij het Woord is en dat God het Woord is en dat het Woord Vlees is geworden’*, (Johannes 1:1-3,14).

Het Woord is het Goddelijk Ware; dat de Heer het Goddelijk Ware is geweest toen Hij in de wereld was, zie de nrs. 3195, 4687, 4727, 6716, 6864, 7499, 8127, 8724.

Dat het Goddelijk Ware voortgaat uit de Heer, nadat Hij Zijn Menselijke heeft verheerlijkt en uit de wereld is heengegaan, blijkt ook uit de woorden van de Heer: ‘Wanneer Ik zal heengegaan zijn, zal Ik de Geest der Waarheid tot u zenden’; zenden is uitgaan en voortgaan, nrs. 2397, 4710; en eveneens: ‘Wanneer Hij zal gekomen zijn, zo zal Hij u leren in alle waarheid; niet immers zal Hij uit Zichzelf spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken; Hij zal Mij verheerlijken, omdat Hij uit het Mijne zal nemen en het u zal verkondigen’, (Johannes 16:7,13-15).

Dat de Heer toen Hij uit de wereld is heengegaan, het Goddelijk Goede is geworden, ook ten aanzien van het Menselijke, zie de nrs. 3704, 3712, 3737, 3969, 4577, 5704, 6864, 7014, 7499, 8241, 8724, 8760, 9167; en dat dan uit het Goddelijk Goede, dat Hijzelf is, het Goddelijk Ware voortgaat, zoals uit de Zon het Licht van het heelal, nrs. 3636, 3643, 3969, 5704, 7083, 8127; aan deze dingen mag het volgende worden toegevoegd die eerder in nr. 9194 zijn aangehaald.

9200. Zult gij niet verdrukken, dat dit betekent dat zij niet bedrogen moeten worden, staat vast uit de betekenis van verdrukken, wanneer er sprake is van hen die onderricht willen worden in de waarheden en tot het goede geleid willen worden, dus bedriegen, hier niet bedriegen, omdat er wordt gezegd: Zult gij niet verdrukken.

In het Woord worden hier en daar tegelijk genoemd: de vreemdeling, de wees en de weduwe, zoals bij David: ‘Jehovah, Die de vreemdeling, de wees en de weduwe behoedt’, (Psalm 146:7-9).

Bij Jeremia: ‘Bedriegt niet de vreemdeling, de wees en de weduwe’, (Jeremia 22: 3).

Bij Ezechiël: ‘Met de vreemdeling hebben zij door onderdrukkingen in u gehandeld, de wees en de weduwe hebben zij bedrogen in u’, (Ezechiël 22:6,7).

Bij Mozes: ‘Buigt niet het gericht van de vreemdeling, de wees en de weduwe’, (Deuteronomium 24:18, 27:19); bij dezelfde: ‘De achtergelaten dingen in de velden, de olijfgaarden en de wijngaarden zullen zijn voor de vreemdeling, de wees en de weduwe’, (Deuteronomium 24:19-22, 26:12,13); bij dezelfde: ‘Jehovah doet het gericht van de wees, van de weduwe en heeft de vreemdeling lief’, (Deuteronomium 10:18).

Eender hier: ‘De vreemdeling zult gij niet verdrukken en niet onderdrukken; enige weduwe en wees zult gij niet verdrukken’.

Deze drie vallen, wanneer zij zo tegelijk worden genoemd, in één zin bij de engelen, namelijk in de volgende: dat bij degenen die in de Kerk zijn, het goede en het ware verbonden moeten zijn volgens de orde, dus wederkerig het ware met het goede en het goede met het ware; want onder de vreemdeling worden verstaan, degenen die in zulke dingen die van de Kerk zijn, onderricht willen worden; onder de weduwen de verbinding van het goede met het ware en onder de wezen de verbinding van het ware met het goede, welke verbinding wederkerig is. Eender is het gesteld met de overige dingen in het Woord, die, wanneer zij ten aanzien van de innerlijke zin worden ontvouwd, als gescheiden verschijnen, maar bij de engelen verbonden zijn tot één zin, ja zelfs tot één idee.

9201. Indien gij hem al verdrukkende zult verdrukt hebben; dat dit betekent, indien zij worden bedrogen, staat vast uit de betekenis van verdrukken, dus bedriegen, zoals eerder in nr. 9200.

9202. Dat indien hij al roepende tot Mij zal geroepen hebben; dat dit de smeekbede tot de Heer om hulp betekent, staat zonder ontvouwing vast.

Dat de innige smeekbede in het Woord door geroep wordt uitgedrukt, komt omdat de smeekbede, ook al is zij stil, van hen die van harte smeken, zoals geroep wordt gehoord in de hemel; dit vindt plaats als de mensen alleen al denken en te meer wanneer zij zuchten, uit een oprecht hart; dit werd uitgebeeld door het geroep in de uitbeeldende Kerk; en vandaar is dat een ritueel geworden bij de Joden; eender is het gesteld met hen die onderwijzen; die worden in de hemel gehoord als roependen; niet slechts de gedachten, maar vooral de aandoeningen, die van het goede en het ware zijn, spreken in de hemel; dat deze spreken en indien het brandende aandoeningen zijn, die zij roepen, is uit ondervinding te weten gegeven, waarover, uit de Goddelijke barmhartigheid van de Heer, elders.

Maar de aandoeningen van het boze en het valse, worden in het geheel niet gehoord in de hemel, ook al roept de mens die daaruit smeekt, luid en ook al drukt hij dan tegelijk zijn handpalmen stijf samen en heft hij die met zijn ogen ten hemel; die aandoeningen worden in de hel gehoord en eveneens daar als geroep, indien zij brandend zijn.

9203. Al horende zal Ik hun geroep horen; dat dit betekent dat zij geholpen moeten worden, staat zonder ontvouwing vast.

9204. En Mijn toorn zal ontsteken; dat dit betekent de staat van degenen die dat doen, staat vast uit de betekenis van de toorn, wanneer die aan Jehovah, dat wil zeggen, aan de Heer, wordt toegekend, namelijk de mildheid en de barmhartigheid, nrs. 6997, 8875; dat het echter de staat is van hen die dat doen, namelijk de staat van hen die de vreemdeling, de weduwe en de wees verdrukken en onderdrukken, komt omdat de toorn bij hen is en dan schijnt het alsof die bij de Heer was; dat de toorn aan de Heer wordt toegekend, terwijl deze toch bij de mens is, zie de nrs. 6997, 8284, 8483, 8875; dat in het algemeen het boze dat aan de Heer wordt toegekend in het Woord, bij hen is die in het boze zijn, nrs. 1861, 2447, 6071, 6991, 7533, 7632, 7643, 7679, 7710, 6832, 7926, 8197, 8227, 8228, 8282.

9205. En Ik zal ulieden met het zwaard doden; dat dit betekent dat zij zich beroven van het goede en het ware door valsheden, staat vast uit de betekenis van doden, wanneer er sprake is van hen die degenen bedriegen die in het goede en het ware zijn, die worden aangeduid met de weduwen, de wezen en de vreemdelingen, dus degenen die van zulke dingen beroofd worden; dat doden is beroven van het geestelijk leven, nrs. 3607, 6768, 8902; en uit de betekenis van het zwaard, namelijk het strijdende ware dat het valse vernietigt en in de tegengestelde zin het valse dat het ware vernietigt, nrs. 2799, 4499, 6353, 7102, 8294, hier dus is doden met het zwaard, beroven van de goedheden en de waarheden door de valsheden.

9206. En uw vrouwen zullen weduwen worden; dat dit betekent dat de goede dingen bij hen zullen vergaan, staat vast uit de betekenis van de vrouwen, namelijk de goede dingen, nrs. 6014, 8337; dat de vrouwen de goede dingen zijn, komt omdat door het huwelijk van de man en de vrouw de verbinding van het ware en het goede wordt uitgebeeld; dat met de man het ware wordt aangeduid en met de vrouw het goede, nrs. 4510, 4823; en uit de betekenis van de weduwen, namelijk degenen die in het goede maar niet in waarheden zijn, maar wel naar de waarheden verlangen, nr. 9198; hier echter degenen die niet de waarheden verlangen, omdat het de bozen betreft die de weduwen verdrukken; vandaar komt het, dat hier worden verstaan degenen bij wie de goedheden vergaan.

Het is hiermee als volgt gesteld: zij die in het goede zijn en niet het ware verlangen, zijn niet in het goede; de oorzaak hiervan is, dat het goede het goede wordt door de waarheden, want het goede ontvangt zijn hoedanigheid door de ware dingen, nr. 9154.

Het is het goede verbonden met het ware dat wordt verstaan onder het geestelijk goede, daarom, wanneer het ware bij de mens vergaat, ook het goede vergaat, en omgekeerd,

wanneer het goede vergaat ook het ware vergaat, want de verbinding wordt uit elkaar getrokken en verstrooid, zie de nrs. 3804, 4149, 4301, 4302, 5835, 6917, 7835, 8349, 8356; vandaar wordt het goede daaraan gekend, dat het het ware verlangt en door het ware wordt aangedaan, ter wille van het goede nut, dus ter wille van het leven.

Het verlangen zelf of de aandoening zelf van het ware ter wille van het leven in zich beschouwd is de aandoening van de verbinding; het is hiermee gesteld als met spijs of brood, namelijk dat zij water of wijn verlangen, ter wille van de verbinding, de verbonden dingen immers voeden; het gedraagt zich ook als licht en warmte; licht verbonden met warmte brengen alle dingen op aarde voort en doet ze gedijen, maar indien de verbinding wordt verstrooid, vergaat wat is voortgebracht en heeft gedijd.

Zoals het gesteld is met het goede, zo is het eveneens gesteld met elke verkwikking, liefelijkheid, zoete, samenstemmende en harmonische dingen; die zijn niet zodanig uit zich, maar uit de dingen die daarin zijn; de verbinding maakt dat zij zodanig zijn en volgens de verbinding zijn zij.

Welke dingen echter daarin betrekking hebben op het goede en welke op het ware, kunnen degenen met inzicht weten, indien zij het in overweging nemen; want alle dingen die er ook maar in de wereld zijn en die er ook maar in de hemel zijn, dus die in het heelal zijn, hebben betrekking op het goede en het ware; alles wat door die is voortgebracht, heeft op het ene en het andere tegelijk betrekking, dus op de verbinding ervan; vandaar komt het, dat de Ouden alle dingen met huwelijken hebben vereenzelvigd, zie de nrs. 54, 55, 1432, 5194, 7022; en dat in de afzonderlijke dingen in het Woord het huwelijk van het goede en het ware is, nrs. 683, 793, 801, 2516, 2712, 4138, 5138, 5502, 6343, 7945, 8339.

9207. En uw zonen wezen; dat dit betekent, dan tegelijk de ware dingen, namelijk dat die zullen vergaan, staat vast uit de betekenis van de wezen, namelijk zij die in het ware en nog niet in het goede zijn, maar toch het goede verlangen, nr. 9198, hier degenen die in het ware zijn maar het goede niet verlangen, dus bij wie zij vergaan, want het wordt gezegd van de bozen, van wie de zonen wezen zullen worden.

Dat de waarheden vergaan bij hen die niet het goede verlangen, blijkt uit wat eerder in nr. 9206 is gezegd over de verbinding van het goede en het ware.

Hoe het met die verbinding is gesteld, moet nog verder worden gezegd; de waarheden die met het goede zijn verbonden, hebben in zich steeds het verlangen van het goede te doen en tegelijk het verlangen zich nauwer met hun ware dingen te verbinden, of wat hetzelfde is, zij die in waarheden zijn, verlangen steeds het goede te doen en zo dit met hun ware te verbinden; waarom zij die geloven in waarheden te zijn, en zij die niet verlangen het goede te doen, niet in waarheden zijn, dat wil zeggen, in het geloof ervan, hoezeer zij ook menen dat zij het zijn..

Dit wordt door de Heer beschreven met het zout, bij Mattheüs: *‘Gijlieden zijt het zout der aarde; indien nu het zout smakeloos wordt, waarmee zal het gezouten worden, het deugt nergens meer toe dan om buitengeworpen te worden en van de mensen vertreden te worden’*, (Mattheüs 5:13,14); deze dingen zegt de Heer tot de discipelen en tot het volk; onder het zout der aarde wordt het ware van de Kerk verstaan, dat het goede verlangt; onder het smakeloos geworden zout wordt verstaan het ware zonder het verlangen naar het goede; dat zo’n ware tot niets deugt, wordt daarmee beschreven dat het smakeloos geworden zout nergens meer toe deugt, dan om buitengeworpen en vertreden te worden.

Het goede verlangen is het verlangen het goede te doen en zo met het goede verbonden te worden.

Bij Markus: *‘Een elk zal met vuur gezouten worden en elk slachtoffer zal met zout gezouten worden; het goede is het zout; indien echter het zout zouteloos wordt, waarmee zult gij het kruiden; hebt zout in uzelf en onderhoudt de vrede onder elkaar over en weer’*, (Markus

9:49,50); met vuur gezouten worden is het verlangen van het goede naar het ware en met zout gezouten worden is het verlangen van het ware naar het goede; zouteloos zout is het ware zonder het verlangen naar het goede; zout in zich is dat verlangen.

Bij Lukas: *‘Een elk van u die niet al zijn vermogens verzaakt, kan Mijn discipel niet zijn; het zout is goed, indien echter het zout smakeloos geworden zal zijn, waarmee zal het gekruid worden; het is noch tot het land, noch tot de mesthoop bekwaam; men werpt het weg naar buiten’*, (Lukas 14:33-35); hier evenzo het zout voor het ware dat het goede verlangt; en het smakeloos geworden zout voor het ware dat zonder het verlangen naar het goede is; niet bekwaam tot het land noch tot de mesthoop, staat daarvoor dat het in het geheel niet bevorderlijk is tot enig nut, noch tot het goede, noch tot het boze; zij die in zo’n ware zijn, zijn degenen die de lauwen worden genoemd, wat blijkt uit wat voorafgaat, namelijk ‘dat hij niet een discipel van de Heer kan zijn, die niet al zijn vermogens verzaakt’, dat wil zeggen, die niet de Heer liefheeft boven alle dingen; zij immers die de Heer liefhebben en eveneens zichzelf in gelijke graad, zijn degenen die de lauwen worden genoemd en die niet bekwaam zijn tot een goed nut noch tot een boos nut.

Bij Mozes: *‘Elke offerande van uw spijsoffer zal met zout gezouten worden; ook zult gij niet doen ophouden het zout des verbonds van uw God op uw spijsoffer; op al uw offerande zult gij zout offeren’*, (Leviticus 2:13); dat er in elke offerande zout zou zijn, betekende dat het verlangen van het ware naar het goede en van het goede naar het ware er zou zijn in elke eredienst; vandaar eveneens wordt dat zout het zout des verbonds van God genoemd; het verbond immers is de verbinding, nrs. 665, 666, 1023, 1038, 1864, 1996, 2003, 2021, 2037, 6804, 8767, 8778 en het zout is het verlangen van de verbinding.

Wanneer het ene verlangt met het andere wederkerig verbonden te worden, dat wil zeggen, het goede met het ware en het ware met het goede, dan beogen zij elkaar wederzijds; wanneer echter het ware zich losscheurt van het goede, dan keren zij zich wederzijds van elkaar af en van hen die in onwetendheid van het ware en toch in het verlangen van het leren ervan zijn; zo zult gij niet zijn zoals een woekeraar schouwen achterwaarts of achter zich; dit wordt aangeduid met de echtgenote van Loth, die tot een zoutpilaar werd, bij Lukas: *‘Al wie op het huis zal zijn en zijn vaten in het huis, klimme niet af om die weg te nemen en al wie in het veld zal zijn evenzo kere niet weer tot de dingen die achter hem zijn; gedenkt aan de echtgenote van Loth’*, (Lukas 17:31,32); dat dit is achter zich of achterwaarts schouwen, zie de nrs. 3652, 5895, 5897, 7857, 7923, 8505, 8506, 8510, 8516; dat het zout het verlangen van het ware betekent, komt omdat het zout het land vruchtbaar en de spijs smakelijk maakt en omdat in het zout iets vurigs en tegelijk iets verbindend is, zoals in het ware een brandend verlangen naar het goede en tegelijk het verbindende.

De zoutpilaar is een ontbonden zijn van het ware, want het zout betekent in de tegengestelde zin de vernietiging en de verwoesting van het ware, zoals bij (Zefanja:2:9; Ezechiël 47:11; Jeremia 17:6; Psalm 107:33,34; Deuteronomium 29:20; Richteren 9:45; 2 Koningen 2:19-22). Deze dingen zijn aangevoerd, opdat men zal weten wat er wordt verstaan onder het verlangen van het ware naar het goede en onder het verlangen van het goede naar het ware, welke met de wees en met de weduwe worden aangeduid.

9208. vers 24-26. *Indien gij zilver zult geleend hebben aan Mijn volk, het behoeftige met u, zo zult gij hetzelve niet zijn zoals een woekeraar; niet zult gij op hetzelve woeker leggen. Indien gij al pand nemende het kleed van uw genoot te pand zult genomen hebben, tot aan het binnengaan der zon zult gij het hem wedergeven. Omdat het is zijn deksel alleen, dat is zijn kleed voor zijn huis, waarin hij slaapt; en het zal zijn, wanneer hij tot Mij zal geroepen hebben en Ik zal horen, omdat barmhartig Ik.*

Indien gij zilver zult geleend hebben aan Mijn volk, het behoeftige met u, betekent het onderricht van hen die in onwetendheid van het ware en toch in het verlangen van het leren

ervan zijn; zo zult gij niet zijn zoals een woekeraar, betekent dat het vanuit de naastenliefde zal plaatsvinden; niet zult gij daarop woeker leggen, betekent niet ter wille van het gewin daaruit; indien gij al pand nemende het kleed van uw genoot te pand zult genomen hebben, betekent indien het wetenschappelijk ware door begoochelingen vanuit het zinlijke zou worden verstrooid; tot aan het binnengaan van de zon zult gij het hem teruggeven, betekent dat het hersteld moet worden vóór de staat van de schaduw vanwege de verkwikkingen van de uiterlijke liefden; omdat het is zijn deksel of bekleding alleen, betekent omdat de zinlijke dingen aan de innerlijke dingen zijn onder uitgebreid; dat is zijn kleed voor zijn huid, betekent dat zij ook de uiterlijke dingen bekleeden; waarin hij slaapt, betekent de rust daarop; wanneer hij tot Mij geroepen zal hebben, betekent de smeekbede tot de Heer; en Ik zal horen, betekent de hulp; omdat barmhartig Ik, betekent dat uit Hem het al van de hulp is uit barmhartigheid.

9209. Indien gij zilver zult geleend hebben aan Mijn volk, het behoeftige met u; dat dit betekent het onderricht van hen die in onwetendheid van het ware en toch in het verlangen zijn van het leren ervan, staat vast uit de betekenis van zilver, namelijk het ware, nrs. 1551, 2048, 2954, 5658, 6112, 6914, 6917, 7999, 8932; uit de betekenis van lenen, namelijk vergemeenschappen de goedheden van de hemel vanuit de aandoening van de naastenliefde, nr. 9174, dus het onderricht; uit de betekenis van het volk, namelijk zij die in de waarheden zijn, hier in de onwetendheid van het ware omdat er wordt gezegd het behoeftige volk; dat diegenen het volk worden genoemd die in waarheden zijn, zie de nrs. 1259, 1260, 2928, 3295, 3581, 7207; en uit de betekenis van het behoeftige, namelijk zij die in de onwetendheid van het ware zijn en toch in het verlangen zijn om het te leren; dezen immers zijn in geestelijke behoeftigheid, die onderricht moeten worden.

In het Woord wordt herhaaldelijk gezegd, dat men de armen en de behoeftigen moet weldoen; zij die in de uiterlijke waarheden zijn en nog niet ingewijd in de innerlijke waarheden, geloven dat men hun die enige hulp behoeven, wie zij ook zijn, moet weldoen, vooral de bedelaars, die zich meer dan anderen armen noemen; zij die dit doen vanuit gehoorzaamheid, omdat het zo bevolen is, doen goed, want hierdoor wordt het uiterlijke ingewijd in het innerlijke van de naastenliefde en de barmhartigheid; het innerlijke van de naastenliefde en van de barmhartigheid is voorzien wie en hoedanig zij zijn wie men moet weldoen en hoe aan eenieder; zij die tenslotte in het innerlijke van de naastenliefde en van de barmhartigheid zijn ingewijd, weten dat het innerlijke zelf is wel willen en weldoen aan de innerlijke mens, dus met zulke dingen die tot het geestelijk leven bevorderlijk zijn en dat het uiterlijke is weldoen aan de uiterlijke mens, dus met zulke dingen die tot het lichamelijke en uitwendige leven bevorderlijk zijn; maar niettemin steeds met deze voorzichtigheid, dat men, wanneer men de uiterlijke mens weldoet, dan ook tegelijk de innerlijke weldoet; want wie de uiterlijke weldoet en de innerlijke boos doet, die betracht niet de naastenliefde, waardoor, wanneer het ene gebeurt, het andere beoogt zal worden.

Het is het uiterlijke van de naastenliefde, dat in de uiterlijke of letterlijke zin van het Woord daarmee wordt beschreven, dat men de armen en de behoeftigen moet weldoen; maar het is het innerlijke van de naastenliefde dat wordt beschreven in de innerlijke of geestelijke zin van het Woord; in die zin immers wordt de innerlijke mens verstaan die in armoede en behoeftigheid is, die men moet weldoen; want onder de armen en de behoeftigen worden in die zin degenen verstaan die in een gebrek aan en onwetendheid van het goede en het ware zijn maar toch het goede en het ware verlangen.

Hoe men dezen moet helpen, leert het Woord ook in de letter, vooral het Woord dat de Heer Zelf heeft geleerd toen Hij in de wereld was, want de Heer heeft toen zulke dingen geopend die van de innerlijke mens zijn, zoals overal blijkt bij de evangelisten; maar toch heeft Hij zo gesproken, dat de afzonderlijke zaken tegelijk een innerlijke zin zouden hebben, die voor de

engelen is en tegelijk voor de mens van de innerlijke Kerk; want de innerlijke zin bevat zulke dingen die de echte leer van de Kerk leert.

Tot voorbeeld mogen de woorden dienen die de Heer heeft gesproken tot de discipelen die door Johannes de Doper waren gezonden om te vragen of Hij de Heer was Die komen moest; aan wie Hij antwoordde: *'Gaande boodschap Johannes weder de dingen die gij gezien en gehoord hebt, dat de blinden zien, de kreupelen wandelen, de melaatsen gereinigd worden, de doven horen, de armen het Evangelie wordt gepredikt'*, (Lukas 7:20,22).

Deze woorden werden voor de uiterlijke en tegelijk voor de innerlijke mens gezegd: voor de uiterlijke, dat zulke wonderen hebben plaatsgevonden; voor de innerlijke, dat de Kerk wordt geïnstaureerd bij zulke mensen, die in de geestelijke zin blind, kreupel, melaats, doof en arm zijn; dus bij de natiën die in onwetendheid van het goede en het ware zijn en die er toch naar verlangen.

Blinden immers worden degenen genoemd die in de onwetendheid van het ware zijn, nr. 6990; kreupelen zij die in het goede zijn, maar niet in het echte, vanwege de onwetendheid van het ware, nr. 4302; melaatsen zij die onrein zijn, maar toch verlangen gereinigd te worden; doven zij die niet in het geloof van het ware zijn, omdat zij dit niet doorvatten; armen zij degenen die het Woord niet hebben en dus niets van de Heer weten, maar toch verlangen onderricht te worden; vandaar wordt er gezegd dat aan dezen het Evangelie wordt gepredikt.

Dat onder de armen en de behoeftigen in de innerlijke zin degenen worden verstaan die buiten de Kerk in de onwetendheid van het ware zijn, omdat zij het Woord niet hebben en toch verlangen om onderricht te worden en door hetgeen zij weten niettemin in een weinig goede zijn; en binnen de Kerk zij die vanuit verschillende oorzaken het ware niet kennen, maar toch vanuit enig goede dat verlangen, staat vast uit de plaatsen, waar de armen en de behoeftigen in het Woord worden genoemd, zoals bij David: *'Ik ben behoeftig en arm; o God, haast U tot mij, mijn Hulp en mijn Uitredder'*, (Psalm 70:6); deze dingen sprak David, die niet arm en behoeftig was, waaruit blijkt dat een geestelijke armoede en behoeftigheid werd verstaan.

Eender elders: *'Ik ben behoeftig en arm, o Heer, gedenk mijner, mijn Hulp en mijn Uitredder'*, (Psalm 40:18).

Bij dezelfde: *'God zal Zijn volk richten in gerechtigheid en Zijn behoeftigen in gericht; de bergen zullen het volk vrede dragen en de heuvels in gerechtigheid; Hij zal de behoeftigen van het volk richten, Hij zal de zonen van de arme redden, Hij zal de onderdrukker verbrijzelen'*, (Psalm 72:2-4); de behoeftigen hier zijn zij die in een geestelijke behoeftigheid zijn en zo in honger, dat wil zeggen, in het verlangen van onderricht te willen worden in de waarheden.

Bij dezelfde: *'Al mijn beenderen zullen zeggen: Jehovah, wie is zoals Gij, uitreddende de behoeftige van hem die sterker is dan hij en de behoeftige en de arme van hen die hem plunderen'*, (Psalm 35:10); de beenderen zijn de wetenschappelijke ware dingen, nr. 8005, de behoeftigen staan hier voor hen die in een weinig ware zijn en de armen voor hen die in een weinig van het goede zijn en bestookt worden door boosheden en valsheden; vanwege die bestokingen zijn de behoeftigen ook de verdrukten in de oorspronkelijke taal, want verdrukt worden is bestookt worden door valsheden, nr. 9196.

Eender bij dezelfde: *'De goddeloze belaagt in de tent om de behoeftige te roven; hij roofde de behoeftige en trekt hem in zijn net'*, (Psalm 10:9).

Bij Jesaja: *'Is dit niet het vasten, voor de hongerige het brood breken en de verbannen behoeftigen in huis te brengen'*, (Jesaja 58:7,8).

Bij dezelfde: *'Jehovah heeft Zijn volk vertroost en Hij zal Zich over Zijn behoeftigen ontfermen'*, (Jesaja 58:7,8).

Bij Zefanja: *‘Ik zal in het midden van u overlaten een volk behoeftig en teer, zij die hopen in de Naam van Jehovah’*, (Zefanja 3:12); in deze plaatsen zijn de behoeftigen zij die in de onwetendheid van het ware zijn en verlangen onderricht te worden.

9210. Zo zult gij niet zijn zoals een woekeraar; dat dit betekent dat het uit naastenliefde zal gebeuren, staat vast uit de betekenis van de woekeraar, namelijk degene die het goede doet ten wille van het gewin; want de woekeraar leent een ander geldsommen ter wille van de woeker en verleent een ander hulp ter wille van de beloning; en omdat de echte naastenliefde niet gewin of beloning als einddoel beoogt, maar het goede van de naaste, wordt daarom met, gij zult niet zijn zoals een woekeraar, aangeduid dat dit vanuit naastenliefde zal plaatsvinden. Wie niet weet, wat de christelijke naastenliefde is, die kan geloven dat die niet slechts is aan de armen en de behoeftigen geven, maar ook het goede doen aan de medeburger, aan het vaderland en aan de Kerk, ter wille van welke oorzaak of vanwege welk einddoel dan ook; maar men moet weten, dat het einddoel datgene is dat alle daden van de mens kwalificeert; indien het einddoel of de bedoeling is het goede te doen ter wille van roem of om eerbewijzen te behalen, dan is het goede dat hij doet niet het goede, omdat het is ter wille van hemzelf, dus eveneens uit zich; maar indien het einddoel is het goede te doen ter wille van de naaste, dan is het goede dat hij doet, het goede, want het is ter wille van het goede zelf, dat in het algemeen de naaste zelf is, nrs. 5025, 6706, 6711, 6712, 8123; zo is het ook ter wille van de Heer, want zo’n goede is niet uit de mens maar uit de Heer en dat wat uit de Heer is, is van de Heer.

Het is dit goede dat door de Heer wordt verstaan bij Mattheüs: *‘Voor zoveel als gij het een van deze Mijn minste broeders hebt gedaan, hebt gij het Mij gedaan’*, (Mattheüs 25:40). Zoals het gesteld is met het goede, zo is het eveneens gesteld met het ware; degenen die het ware doen ter wille van het ware, doen het eveneens ter wille van de Heer, omdat het uit de Heer is; het ware doen ter wille van het ware, is het goede doen; want het ware wordt het goede wanneer het uit het verstandelijke in de wil binnengaat en vanuit de wil uitgaat in de daad.

Zo is dus het goede doen, de christelijke naastenliefde.

Zij die het goede vanuit de christelijke naastenliefde doen, beschouwen soms de roem ervan ter wille van de eer of ter wille van gewin; maar geheel en al anders dan zij die deze dingen als einddoel beschouwen; zij beschouwen immers het goede en het gerechte als het wezenlijke en het enige, dus in de hoogste plaats en dan het gewin en de eer en ter wille daarvan de roem, als niet wezenlijk naar verhouding, dus op de laagste plaats; wanneer zij die zodanig zijn in de beschouwing van het gerechte en het goede zijn, dan zijn zij zoals degenen die in een slag voor het vaderland strijden en dan bekommeren zij zich in het geheel niet om hun leven, dus ook niet om hun waardigheid en hun rijkdommen in de wereld, die dan naar verhouding van geen waarde zijn; maar zij die zichzelf en de wereld op de eerste plaats beschouwen, zijn zodanig dat zij zelfs het gerechte en het goede niet zien, omdat zij in de beschouwing van zichzelf en van het gewin zijn.

Hieruit blijkt, wat is het goede doen ter wille van zichzelf of van de wereld en wat het goede doen is ter wille van de Heer of van de naaste en welk verschil er tussen die beide is; het verschil is zo groot als tussen twee tegengestelden, dus als tussen de hemel en de hel; ook zijn zij die ter wille van de naaste of de Heer het goede doen, in de hemel; maar zij die het doen ter wille van zichzelf en de wereld, zijn in de hel; want zij die ter wille van de naaste en de Heer het goede doen, hebben de Heer lief boven alle dingen en de naaste zoals zichzelf en deze geboden zijn de eerste en belangrijkste van alle geboden, (Markus 12:28-31); maar zij die ter wille van zich en van de wereld alle dingen doen, hebben zichzelf boven alle anderen lief, dus meer dan God en de naaste verachten zij niet alleen, maar dragen hem ook haat toe indien hij niet één met hen maakt en van hun is.

Dit wordt verstaan onder dat wat de Heer leert bij Mattheüs: *‘Niemand kan twee heren dienen, want of hij zal de een haat toedragen en de ander liefhebben; of hij zal de een aankleven en de ander verachten; gij kunt niet God dienen en de Mammon’*, (Mattheüs 6:24). Er zijn er ook die de een en de ander dienen en die worden de lauwen genoemd, *‘zij zijn noch koud, noch warm en worden uitgespuwd’*, (Openbaring 3:15,16).

Hieruit nu blijkt, wat werd uitgebeeld door de woekeraars die woeker namen, namelijk zij die ter wille van de winsten het goede doen; daaruit blijkt duidelijk vanwaar dit is, dat men niet zou zijn zoals een woekeraar en op de broeder geen woeker zou leggen, zoals eveneens elders bij Mozes: *‘Gij zult uw broeder niet opleggen woeker van zilver, woeker van spijs, woeker van enig ding, dat wordt opgelegd; de vreemde zult gij woeker opleggen; opdat Jehovah uw God u zegene in alles waaraan gij uw hand slaat op het land, waarheen gij komende zijt om dat te bezitten’*, (Deuteronomium 23:20,21; Leviticus 25:36-38); de broeder woeker van zilver opleggen, is ter wille van het gewin de waarheden lenen of onderrichten; woeker van spijs opleggen, is ter wille van gewin de goede dingen van het ware lenen; het zilver immers is het ware, nrs. 1551, 2954, 5658, 6914, 6917; en de spijs is het goede van het ware, nrs. 5147, 5293, 5340, 5342, 5410, 5426, 5487, 5576, 5582, 5588, 5655, 5915, 8562; dat Jehovah hen die dit niet doen, zegent in alles waaraan zij hun hand slaan in het land, is omdat die in de aandoening van het goede en het ware zijn, dus in de gelukzaligheid die de engelen in de hemel hebben, want in die aandoening, of in het goede van die liefde is de hemel voor de mens, nrs. 6478, 9174; dat het geoorloofd was om de vreemde woeker op te leggen, kwam omdat met de vreemden degenen worden aangeduid die niets van het goede en ware erkennen en opnemen, nr. 7996, dus die alleen ter wille van het gewin het goede doen; dezen zullen de mens dienen, omdat zij naar verhouding knechten zijn, nr. 1097.

Bij David: *‘Die volkomen wandelt en die de gerechtigheid doet en de waarheid spreekt in zijn hart, zijn zilver niet geeft op woeker en geen geschenk tegen de onschuldige aanneemt; die dit zal gedaan hebben, zal tot in het eeuwige niet geschokt worden’*, (Psalm 15:2,5); zijn zilver op woeker geven, is ter wille van het gewin alleen leren, dus het goede doen om de beloning. Eender bij Ezechiël: *‘De gerechte man die gericht en gerechtigheid doet, geeft niet op woeker en neemt geen overwinst’*, (Ezechiël 18:8).

Bij dezelfde: *‘Die van de behoeftige zijn hand afhoudt, woeker en overwinst niet aanneemt, Mijn gerichten doet, in Mijn inzettingen wandelt, al levende zal hij leven’*, (Ezechiël 18:17).

Bij dezelfde: *‘Zij hebben een gave in u aangenomen om bloed te vergieten; woeker en overwinst hebt gij aangenomen en gij hebt gewin behaald aan uw genoten door geweld’*, (Ezechiël 22:12); deze dingen worden gezegd van de stad der bloeden, waarmee het valse wordt aangeduid dat het ware en het goede vernietigt, nr. 9127; woeker en overwinst aannemen, is om het gewin en de beloning het goede doen, dus niet vanuit naastenliefde. Dat de echte naastenliefde zonder het op de verdienste gerichte is, zie de nrs. 2371, 2373, 2400, 4007, 4174, 4943, 6388-6390, 6392, 6478.

9211. Niet zult gij op hetzelfde woeker leggen; dat dit betekent zo niet ter wille van het gewin daaruit, staat vast uit de betekenis van woeker op iemand leggen, namelijk het goede ter wille van gewin doen, nr. 9210, hier niet ter wille van het gewin, omdat er wordt gezegd, niet zult gij op hetzelfde woeker leggen.

Uit deze wet ten aanzien van overwinst en woeker kan men zien, hoe het is gesteld met de wetten die de gerichten werden genoemd, bij het Israëlitische volk, namelijk dat zij hebben opgehouden, tezamen met de slachtoffers en de overige rituelen, toen de Heer in de wereld kwam en de innerlijke dingen van de eredienst en in het algemeen de innerlijke dingen van het Woord opende.

De innerlijke zaken van die wet zijn, dat men de naaste het goede moet doen vanuit het hart en moet geloven dat er niets van verdienste is gelegen in de daden die men uit zichzelf doet,

maar slechts de daden die zijn uit de Heer bij de mens; de Heer Zelf alleen immers heeft verdienste en is alleen de gerechtigheid en wanneer de mens dit gelooft, stelt hij uit de daden uit zich niets van verdienste en van loon, maar kent alle goedheden aan de Heer toe en omdat de Heer dit vanuit Goddelijke Barmhartigheid doet, kent de mens alle dingen toe alleen aan de barmhartigheid.

Vandaar eveneens komt het, dat degene die door de Heer wordt geleid, in het geheel niets denkt over een beloning en niettemin de naaste het goede doet.

Dit zijn de innerlijke dingen waaruit de wet met betrekking tot woekerwinsten bij de Israëlitische en Joodse natie is neergedaald; daarom houdt die wet op, wanneer de mens in innerlijke dingen is, tezamen met eendere dingen die de gerichten werden genoemd; want de Israëlitische en Joodse natie waren alleen in uiterlijke zaken, die de innerlijke uitbeeldden; vandaar was die wet toen voor die natie bindend; zij is echter niet bindend voor christenen aan wie de innerlijke dingen door de Heer zijn onthuld.

Dat dit zo is, weet de mens van de Kerk heden ten dage, daarom zijn de wetten ten aanzien van woeker geheel andere in deze tijd.

Toch houdt de heiligheid van deze wet niet op, of is dit Woord afgeschaft, want de heiligheid ervan blijft vanwege de innerlijke dingen die daarin zijn; dit heilige doet de engelen aan wanneer het Woord wordt gelezen.

Laat men zich toch daarvoor wachten, te geloven dat de wetten van het leven zodanig als zij in de Decaloog staan en hier en daar elders in het Oude Testament, zijn afgeschaft; die zijn immers zowel in de innerlijke als in de uiterlijke vorm bevestigd; de oorzaak hiervan is dat zij niet kunnen worden gescheiden.

9212. Indien gij al pand nemende het kleed van uw genoot te pand zult genomen hebben; dat dit betekent indien de wetenschappelijke waarheden door begoochelingen vanuit de zinlijke dingen zouden worden verstrooid, staat vast uit de betekenis van te pand nemen, namelijk voor de vergemeenschapte goedheden een merkteken ontvangen, het pand immers is het merkteken voor de goede dingen die worden geleend; wanneer in de plaats van deze, geestelijke dingen worden verstaan, dan is de goedheden vergemeenschappen, het onderrichten in waarheden en is het merkteken of het pand hier het zinlijk ware, want met het kleed hier dat te pand wordt gegeven, wordt het laatste van het natuurlijke aangeduid, dus het zinlijke; omdat dit overvloeit van begoochelingen en deze begoochelingen de waarheden uitblussen, wordt daarom met het kleed van uw genoot te pand nemen, de verstrooiing van de waarheden door begoochelingen vanuit het zinlijke aangeduid.

Dat deze woorden worden aangeduid, staat vast uit de reeks van het volgende in de innerlijke zin.

Met een kleed wordt in het algemeen al datgene aangeduid wat iets anders bekleedt, dus alles wat naar verhouding uiterlijk is; vandaar wordt de uiterlijke of natuurlijke mens een kleed genoemd ten opzichte van de innerlijke of geestelijke mens; eender wordt het ware een kleed genoemd ten opzichte van het goede, omdat het ware het goede bekleedt; evenzo het wetenschappelijk ware ten opzichte van het ware van het geloof dat van de innerlijke mens is. Het zinlijke, dat het laatste van het leven bij de mens is, is een kleed ten opzichte van het wetenschappelijk ware.

Dat de klederen de lagere dingen zijn die de hogere bedekken, of wat hetzelfde is, dat zij de uiterlijke zaken zijn die de innerlijke bedekken, zie de nrs. 2576, 5248; in het algemeen dat zij de waarheden zijn, nrs. 4545, 4763, 5319, 5954, 6914, 6917, 9093; dat zij de wetenschappelijke waarheden zijn, nr. 6918; en dat zij de zinlijke dingen zijn, nr. 9158; dat het zinlijke het laatste van het leven bij de mens is, nrs. 4009, 5077, 5125, 5128, 5767, 5774, 6201, 6313, 7442, 7693; en dat het zinlijke in de begoochelingen is, nrs. 5084, 5089, 6201, 6948, 6949, 7442.

Dat de klederen de waarheden zijn, ontleent zijn oorsprong aan de uitbeeldingen in het andere leven; daar verschijnen de engelen en de geesten met klederen bekleed volgens de staat van hun geloof of van het ware waarin zij zijn; en hun klederen wisselen naar gelang van die veranderingen van die staat.

Zij die in het echte ware zijn verschijnen in witte klederen; en zij die in waarheden vanuit het goede zijn, in glanzende klederen; en degenen die alleen in het goede zijn, zoals de engelen van de binnenste hemel, die hemelsen worden genoemd, verschijnen naakt.

Vandaar nu is het, dat de klederen de waarheden zijn; en dat met de klederen in het Woord waarheden worden aangeduid, zoals kan vaststaan uit de eerder getoonde plaatsen, waaraan het is geoorloofd deze toe te voegen bij de evangelisten; bij Mattheüs: *‘Toen Jezus van gedaante was veranderd, blonk Zijn aangezicht zoals de Zon en Zijn bekleedselen werden zoals het Licht’*, (Mattheüs 17:2); met het aangezicht worden in het Woord de innerlijke dingen aangeduid, vooral de aandoeningen, nrs. 358, 1999, 2434, 3527, 3573, 4066, 4796, 4797, 5102, 5695, 6604, 6848, 6849; en met het Aangezicht van God het Goede Zelf, nrs. 222, 223, 5585; met de Zon de Goddelijke Liefde, nrs. 2441, 2495, 3636, 3643, 4060, 4321, 4696, 7083, 8644; daaruit blijkt wat het betekent dat de Heer naar het aangezicht blonk zoals de Zon, namelijk dat zijn innerlijke dingen het Goede van de Goddelijke Liefde waren; dat Zijn bekleedselen werden zoals het Licht, betekent het Goddelijk Ware dat voortgaat uit Hem; dit verschijnt eveneens in de hemel zoals het Licht, nrs. 1521, 1619-1632, 3195, 3222, 3485, 3636, 3643, 4415, 5400, 8644.

Bij dezelfde: *‘Toen Jezus tot Jeruzalem naderde, brachten zij de ezelin en het veulen en legden hun bekleedselen erop en plaatsten Hem daarop; de meesten van de schare echter spreidden hun bekleedselen op de weg; anderen echter hieuwen takken van de bomen en spreidden ze op de weg’*, (Mattheüs 21:1,7,8); rijden op een ezelin en haar veulen, was het uitbeeldende van de hoogste rechter en de koning, nr. 2781; zoals eveneens blijkt uit wat in vers 5 voorafgaat: *‘Zegt tot de dochter Zions: Zie, uw Koning komt u zachtmoedig, gezeten op een ezelin en op een veulen, de zoon van een jukdragende’*; en verder eveneens bij (Markus 11:1-12; Lukas 19:28-41; Johannes 12:12-16; Zacharia 9:9,10), waar van de Heer wordt gezegd dat Hij zou rijden op een ezel en op een ezelsveulen, de zoon van de ezelingen en daar wordt Hij Koning genoemd en daaraan wordt toegevoegd dat Zijn heerschappij zal zijn van de zee tot aan de zee en van de rivier tot aan de einden der aarde; dat de hoogste rechter op een ezelin reed en zijn zonen op ezelsveulens, zie (Richteren 5:9,10; 10:3,4; 12:14) en dat de koning op een muilezelin reed en de zonen van de koning op muilezels, (1 Koningen 1:33,38,44,45; 2 Samuël 13:29).

Dat de discipelen op de ezelin en haar veulen hun bekleedselen legden, beeldde uit dat de waarheden in de gehele samenvatting aan de Heer als hoogste Rechter en Koning waren onder uitgebreid; de discipelen immers beeldden de Kerk van de Heer uit ten aanzien van de waarheden en de goedheden, nrs. 2129, 3488, 3858, 6397; en hun bekleedselen de waarheden zelf, nrs. 4545, 4763, 5319, 5954, 6914, 6917, 9093; eender dat de schare haar bekleedselen spreidde op de weg en eveneens de takken van de bomen; en dat zij die op de weg spreidden, kwam eveneens omdat met de weg het ware wordt aangeduid, waardoor de mens van de Kerk wordt geleid; zie de nrs. 627, 2333, 3477; dat zij ook de takken van de bomen spreidden, kwam omdat de bomen de doorvattingen en ook de erkenningen van het ware en het goede betekenden, nrs. 2682, 2722, 2972, 4552, 7692; vandaar zijn de takken de waarheden zelf. Dat dit zo heeft plaatsgevonden, was ook vanwege een plechtige rite, dat wanneer de hoogste rechters en de koningen in hun pracht en praal uitreden, de vorsten van het volk dan op de ezelingen en muilieren van de rechters en koningen hun bekleedselen legden en het volk zelf zijn bekleedselen op de weg spreidde of in de plaats daarvan takken van de bomen; want het Rechterlijke in de hemel is het Goddelijk Ware uit het Goede en het Koninklijke is het Goddelijk Ware, nrs. 1728, 2015, 2069, 3009, 4581, 4966, 5044, 5068, 6148.

Bij Lukas: *‘Niemand zet een lap van een nieuw bekleedsel op een oud bekleedsel, anders scheurt het nieuwe en met het oude komt de lap van het nieuwe niet overeen’*, (Lukas 5:36); de Heer gebruikte deze gelijkenis om het ware van de nieuwe Kerk en het ware van de oude Kerk te beschrijven, want het bekleedsel is het Ware; het ene aan het andere naaien of lappen, is beide vernietigen; het ware immers van de nieuwe Kerk is het innerlijk ware, dus het ware voor de innerlijke mens, maar het ware van de oude Kerk is het uiterlijk ware, dus het ware voor de uiterlijke mens; in dit ware was de Joodse Kerk; deze immers beeldde door de uiterlijke dingen de innerlijke uit; maar de Kerk heden ten dage is in de innerlijke ware dingen, die werden uitgebeeld, want de Heer heeft die waarheden onthuld; dat deze niet overeenkomen met de uiterlijke zodat ze tezamen kunnen zijn, wordt met die woorden van de Heer aangeduid.

Daaruit blijkt eveneens dat het bekleedsel het ware van de Kerk betekent.

Bij Johannes: *‘Jezus zei tot Petrus: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Toen gij een knaap waart, gordde gij uw lenden en wandelde waarheen gij wilde; wanneer gij echter zult oud geworden zijn, zo zult gij uw handen uitstrekken; een ander zal uw lenden gorden en leiden waarheen gij niet wilt’*, (Johannes 21:18); wie de innerlijke zin van het Woord niet kent, kan niet weten wat deze teksten betekenen; dat het verborgenheden zijn, is duidelijk; in de innerlijke zin wordt met Petrus het geloof van de Kerk aangeduid; zie de voorrede tot de hoofdstukken (Genesis 18 en 22) en de nrs. 3750, 6000, 6073, 6344; vandaar wordt met Petrus als knaap het geloof van de Kerk aangeduid zodanig als het in zijn begin is; en met Petrus als grijsaard, het geloof van de Kerk zodanig als het is in zijn einde; daaruit blijkt wat betekent *‘toen gij een knaap waart, gordde gij uw lenden en wandelde waarheen gij wilde’*, namelijk dat het geloof van de Kerk in zijn begin het geloof van het ware uit het goede is, dus het geloof van de liefde jegens de naaste en van de liefde tot de Heer en dat dan de mens van de Kerk vanuit het vrije het goede doet, omdat hij het uit de Heer doet; de lenden immers zijn de goede dingen van de liefde, nrs. 3021, 3294, 4280, 4575, 5050-5062; vandaar is de lenden gorden het goede met waarheden bekleden; wandelen is leven, nrs. 519, 1794, 8417, 8420; vandaar is wandelen waarheen gij wilt, leven in het vrije; diegenen immers leven in het vrije of handelen vanuit het vrije, die in het geloof zijn uit de liefde tot de Heer en de liefde jegens de naaste, want zij worden door de Heer geleid, nrs. 892, 905, 2879-2893, 6325, 9096.

‘Wanneer gij oud geworden zult zijn, zo zult gij uw handen uitstrekken en een ander zal uw lenden gorden en leiden waarheen gij niet wilt’, betekent dat het geloof van de Kerk in haar einde er niet meer zal zijn en dat dan de valsheden van het boze vanuit de liefden van zich en van de wereld zullen opvolgen en aan het knechtschap onderwerpen.

Dit is de verborgenheid die in deze woorden van de Heer schuilt en die men alleen vanuit de innerlijke zin kan zien.

Daaruit blijkt opnieuw, hoe de Heer heeft gesproken, namelijk zo, dat er in de afzonderlijke woorden een innerlijke zin was, te dien einde dat de hemel met de wereld verbonden zou zijn door het Woord, want zonder het Woord is er geen verbinding, dat wil zeggen, zonder het onthulde Goddelijk Ware; en indien er geen verbinding is, vergaat het menselijk geslacht.

9213. Tot aan het binnengaan van de zon zult gij het hem teruggeven; dat dit betekent dat het hersteld moet worden vóór de staat van schaduw vanwege de verkwikkingen van de uiterlijke liefden, staat vast uit de betekenis van het binnengaan of het ondergaan van de zon, te weten de staat van schaduw vanwege de verkwikkingen van de uiterlijke liefden.

Het is hiermee als volgt gesteld: in de hemel zijn beurtwisselingen van de warmte ten aanzien van de dingen die van het goede van de liefde zijn en van het licht ten aanzien van de dingen die van het ware van het geloof zijn; in de hel zijn ook beurtwisselingen, maar aan eerdergenoemde tegenovergesteld, omdat zij daar die van de liefde van het boze en van het geloof van het valse zijn.

Die beurtwisselingen stemmen overeen met de beurtwisselingen van de tijden van het jaar op aarde, namelijk: lente, zomer, herfst en winter en dan weer lente enzovoort; maar in de geestelijke wereld zijn er in de plaats van tijden staten, want daar zijn geen wisselingen van de warmte en het licht, maar van de liefde en van het geloof.

Maar men moet weten, dat die beurtwisselingen niet eender zijn voor de een zoals voor de ander, maar verschillen bij eenieder volgens de staat van zijn leven die hij in de wereld heeft verkregen.

De ondergang van de zon in de hemel stemt overeen met de staat van schaduw ten aanzien van de waarheden van het geloof en met de staat van koude ten aanzien van het goede van de liefde tot de Heer en jegens de naaste; zij komen dan immers in de verkwikkingen van de uiterlijke liefden, die schaduw met zich meebrengen ten aanzien van het geloof; want wanneer een engel of geest in uiterlijke dingen is, dan is hij ook in de schaduw; maar wanneer hij in innerlijke dingen is, dan is hij in de verkwikkingen en zegeningen van de hemelse liefden en dan tegelijk in de liefelikheden van het geloof of in het licht van het ware; het zijn deze staten, waarmee de lentetijden en de zomertijden op aarde overeenstemmen.

Hieruit kan nu vaststaan, vanwaar het is, dat het binnengaan of het ondergaan van de zon de staat van schaduw betekent vanwege de verkwikkingen van de uiterlijke liefden; over deze beurtwisselingen zie de nrs. 5097, 5672, 5962, 6110, 7083, 8426, 8615, 8644, 8812.

Uit het eerdergenoemde kan men zien, wat daaronder wordt verstaan dat de wetenschappelijke ware dingen door de begoochelingen worden verstrooid vanwege de zinlijke dingen, hersteld moeten worden vóór de staat van schaduw vanwege de verkwikkingen van de uiterlijke liefden, die worden aangeduid met, indien gij het kleed van uw genoot te pand zult genomen hebben, tot aan het binnengaan van de zon zult gij het hem wedergeven.

Er wordt immers verstaan, dat de waarheden die door de begoochelingen zijn weggenomen, hersteld moeten worden, wanneer de mens nog in het licht van het ware is, want dan kan hij die dingen terughalen en eveneens de door de begoochelingen binnengebrachte valsheden uiteenslaan; niet echter wanneer hij in de staat van schaduw is vanwege de verkwikkingen van de uiterlijke liefden, omdat deze verkwikkingen eerstgenoemde verwerpen en de schaduw ze niet opneemt; zo blijven dus de begoochelingen aankleven en worden toegeëigend.

Dat die uiterlijke verkwikkingen of die van de uiterlijke mens, zodanig zijn, komt omdat die met de wereld samenhangen en eveneens worden opgewekt en als het ware levend gemaakt door haar warmte; anders is het gesteld met de innerlijke verkwikkingen of zegeningen of die van de innerlijke mens; deze hangen samen met de hemel en zij worden eveneens opgewekt en levend gemaakt door de warmte ervan, die de liefde uit de Heer is.

Dit gericht of deze wet wordt elders als volgt beschreven bij Mozes: *‘Gij zult niet te pand nemen een molen of een molensteen, want de ziel neemt hij te pand’*, (Deuteronomium 24:6); met de molen worden zulke dingen aangeduid die van dienst zijn om het geloof en daarna de naastenliefde te verwerven, nr. 7780 en met de ziel het leven van het geloof uit de naastenliefde, nr. 9050; daaruit blijkt, wat het is om niet een molen te pand te nemen, want hij neemt de ziel te pand.

Bij dezelfde: *‘Gij zult het recht van de vreemdeling en van de wees niet buigen, noch het kleed van de weduwe te pand nemen’*, (Deuteronomium 24:17); het kleed van de weduwe te pand nemen, is de waarheden die het goede verlangen wegnemen op welke wijze dan ook; het kleed immers is het ware, nr. 9212 en de weduwe is degene die in het goede is en de waarheden verlangt of in de abstracte zin: het goede dat de waarheden verlangt, nr. 9198; want indien het ware wordt weggenomen, vergaat het goede met zijn verlangen.

Bij dezelfde: *‘Indien gij aan uw genoot iets zult geleend hebben, zo zult gij tot zijn huis niet binnengaan om een pand te nemen; buiten zult gij staan; de man echter aan wie gij geleend hebt, zal het pand naar buiten brengen.*

Indien hij een behoeftig man is, zo zult gij niet in zijn pand nederliggen, al wedergevende zult gij hem het pand wedergeven bij het ondergaan van de zon, opdat hij in zijn kleed nederligge en hij u zegene en het zal gerechtigheid zijn voor uw God’, (Deuteronomium 24:10-13); dat de schuldeiser buiten zou staan en het pand tot hem naar buiten gebracht zou worden, betekent hoe men moet antwoorden op de vergemeenschapte waarheden, want met het lenen wordt de vergemeenschapping van het ware aangeduid en met een pand nemen het antwoord; dat deze dingen worden aangeduid, kan niemand weten dan alleen uit zulke dingen die in het andere leven gebeuren, dus tenzij hij weet wat binnengaan in het huis is en wat buiten staan is en zo wat naar buiten brengen is; zij die in het andere leven in het huis van een ander binnengaan en in één kamer samen spreken, vergemeenschappen zo hun gedachten met allen daar, zodat zij in het geheel niet anders weten dan dat zij vanuit zichzelf die dingen denken; maar indien zij buiten staan, worden de gedachten weliswaar doorvat, maar zoals uit een ander en niet uit henzelf; dit vindt elke dag plaats in het andere leven; en daarom verschijnen zij die één van mening of één van gevoel zijn, tezamen in één huis en te meer indien zij in één kamer van het huis zijn en wanneer zij niet samenstemmen dan verdwijnen zij uit de ogen van hen die niet samenstemmen.

Zulke schijnbaarheden zijn er overal en bij voortduur in het andere leven; de oorzaak ervan is dat de gelijkheid van het denken verbindt en de tegenwoordigheid bewerkt; het denken immers is het innerlijk gezicht en de afstanden van plaatsen zijn daar niet zoals in de wereld. Daaruit blijkt, wat niet binnengaan in het huis, is, maar buiten staan en het pand nemen, namelijk dat het is niet een ander verplichten of aandrijven om zijn waarheden te bevestigen, maar hem aanhoren en de antwoorden opvatten, zodanig als zij in hemzelf zijn; want wie een ander verplicht en aandrijft om zijn waarheden te bevestigen, maakt dat de ander niet denkt of spreekt uit zich, maar uit hem; en wanneer iemand uit een ander denkt of spreekt, worden de waarheden bij hem verstoord en wordt hij toch niet verbeterd, tenzij het is bij een zodanig iemand die deze dingen nog niet kent.

Hieruit wordt opnieuw duidelijk, dat er in de afzonderlijke teksten van het Woord, dingen zijn die overeenstemmen met die zaken die in de geestelijke wereld zijn.

9214. Omdat het is zijn bedeksel alleen; dat dit betekent omdat de zinlijke dingen aan de innerlijke zijn onder uitgebreid, staat vast uit de betekenis van het bedeksel of het kleed, namelijk het zinlijke, nr. 9212; dat het zinlijke aan de innerlijke dingen is onder uitgebreid, omdat dit het laatste van het leven van de mens is, zie ook daar.

9215. Dat is zijn kleed voor zijn huid; dat dit betekent dat zij ook de uiterlijke dingen bekleden, staat vast uit de betekenis van het kleed, namelijk het zinlijke in het algemeen of de zinlijke dingen, zoals eerder; en uit de betekenis van de huid, te weten het uiterlijke dat eveneens de innerlijke dingen bekleedt, maar toch binnen het zinlijke.

Wat de huid is en wie met de huid in het andere leven overeenstemmen, zie de nrs. 3540, 5552-5559, 8977, 8980.

Er is een innerlijk natuurlijke van de mens, er is een uiterlijk of middelst natuurlijke en er is een uiterst natuurlijke; het innerlijk natuurlijke heeft gemeenschap met de hemel; het middelst of uiterlijk natuurlijke heeft gemeenschap enerzijds met het innerlijke en daardoor met de hemel en anderzijds met het uiterste en daardoor met de wereld, nrs. 4009, 4570, 5118, 5126, 5497, 5649, 5707.

Het uiterst natuurlijke is het zinlijke, dat hier met het kleed wordt aangeduid; dit neemt de zaken en objecten van de wereld op en is zo de innerlijke dingen van dienst; dit wordt zijn

enige bedekking genoemd, omdat het het laatste is, dus het gezamenlijke voor allen; het uiterlijk of het middelst natuurlijke is dat wat met de huid wordt aangeduid.

Daaruit blijkt, dat met zijn kleed voor zijn huid, wordt aangeduid dat het zinlijke ook de uiterlijke dingen bekleedt.

Dat het zinlijke het laatste van het leven van de mens is, dus de algemene bedekking, zie de nrs. 4009, 5077, 5125, 5128, 5767, 5774, 6201, 6313, 7442, 7693.

9216. Waarin hij slaapt; dat dit betekent de rust daarop, staat vast uit de betekenis van slapen, dus rusten, hier op het uiterlijk zinlijke dat met het kleed wordt aangeduid, nr. 9212, want het wordt een kleed genoemd waarin hij slaapt.

Hoe het moet worden verstaan dat de innerlijke dingen rust hebben op het zinlijke, zal gezegd worden: het zinlijke is het laatste van het leven van de mens, zoals eerder is getoond; dat wat het laatste is, houdt alle innerlijke dingen samen en het is het algemene of gezamenlijke ervan, want daarin houden zij stil en rusten dus daarop; zoals bijvoorbeeld de huid, die de laatste bedekking van het lichaam is; hierin houden de innerlijke dingen van het lichaam stil, omdat zij die samenhoudt, dus rusten zij eveneens daarop.

Eender in het lichaam het buikvlies; omdat dit de ingewanden van de buik samenhoudt, rusten deze ook daarop en eveneens hebben zij een gemeenschappelijk verband daarmee; evenzo het borstvlies ten opzichte van de ingewanden van de borstholte.

Eender is het gesteld met alle dingen die van het leven van de mens zijn, zoals met die welke betrekking hebben op zijn verstand en die welke betrekking hebben op zijn wil; deze volgen eveneens in de orde op elkaar van de innerlijke tot de uiterlijke; de uiterlijke zijn de wetenschappen met hun bekoringen en de uiterste zijn de zinlijke die gemeenschap hebben met de wereld, door: gezicht, gehoor, smaak, reuk en tast; hierop rusten de innerlijke dingen, want daarin houden zij stil.

Het zijn deze dingen die in de geestelijke zin worden aangeduid met de bedekking of het kleed, waarin hij slaapt.

Dat de zinlijke dingen het kleed of de bedekking zijn, is vanwege de overeenstemming, want, zoals eerder in nr. 9212 is gezegd, de geesten en de engelen verschijnen met klederen bekleed volgens de waarheden van hun geloof: met glanzende diegenen die in het ware vanuit het goede zijn, zoals de engelen aan het graf van de Heer, (Lukas 24:4; Mattheüs 28:3); en eveneens met witte klederen van fijn lijnwaad, zoals zij over wie wordt gesproken in (Openbaring 19:14) en anderen met klederen van verschillende kleur.

Bovendien moet men weten, dat alle en de afzonderlijke dingen van het eerste of het binnenste achtereenvolgens voortgaan tot hun laatste dingen en daar rusten; ook hebben de vorige of de innerlijke dingen met de laatste in de opeenvolgende orde een verband; daarom indien die laatste dingen verdwijnen, ook de innerlijke worden verstrooid; vandaar eveneens zijn er drie hemelen: de binnenste of derde hemel vloeit in de middelste of tweede hemel en de middelste of tweede hemel vloeit in de eerste of laatste hemel en deze vloeit weer bij de mens in; vandaar is het menselijk geslacht het laatste in de orde, waarin de hemel stilhoudt en waarin hij rust; daarom voorziet de Heer ook steeds vanuit Zijn Goddelijke, dat bij het menselijk geslacht een Kerk is, waarin het Goddelijk Ware is onthuld, dat op onze wereld het Woord is; hierdoor is er een samenhoudend verband van het menselijk geslacht met de hemel; vandaar komt het dat in de afzonderlijke dingen van het Woord een innerlijke zin is, die voor de hemel is en die zodanig is, dat deze de gemoederen van de engelen met de gemoederen van de mensen verbindt door een zo nauwe band, dat zij als één optreden. Daaruit blijkt opnieuw, hoe het is gesteld met de rust van de innerlijke dingen op de laatste dingen.

9217. Wanneer hij tot Mij zal geroepen hebben; dat dit de smeekbede tot de Heer betekent, staat vast uit de betekenis van tot Jehovah roepen, namelijk de smeekbede tot de Heer, nr. 9202.

9218. En Ik zal horen; dat dit betekent de hulp, zoals eveneens in nr. 9203.

9219. Omdat barmhartig Ik; dat dit betekent dat van Hem alles van de hulp is uit barmhartigheid, staat vast uit de betekenis van barmhartig zijn, wanneer het de Heer betreft, namelijk dat van Hem alle hulp komt; dat het is vanuit barmhartigheid, komt omdat alle dingen die van de Heer zijn, uit barmhartigheid zijn; het Zijn zelf van de Heer immers is de Goddelijke Liefde en de Liefde wordt de barmhartigheid genoemd, wanneer zij is jegens hen die in ellende zijn, dus met betrekking tot het gehele menselijke geslacht, want dit verkeert in ellende; het eigene immers van de mens is niet dan het boze, nrs. 210, 215, 874-876, 987, 1581, 5660, 5786, 8480.

9220. vers 27-30. *God zult gij niet vervloeken en de vorst in uw volk zult gij niet verfoeien. De eerstelingen van uw koren en de eerstelingen van uw wijn, zult gij niet vertragen; de eerstgeborene uwer zonen zult gij Mij geven. Aldus zult gij doen met uw os, met uw kudde van kleinvee, zeven dagen zal het met zijn moeder zijn, op de achtste dag zult gij dat Mij geven. En mannen der heiligheid zult gij Mij zijn; en het vlees in het veld gescheurd zult gij niet eten, de hond zult gij het voorwerpen.*

God zult gij niet vervloeken, betekent dat men de Goddelijke waarheden niet moet lasteren; en de vorst in uw volk zult gij niet verfoeien, betekent ook niet de leer van het ware; en de eerstelingen van uw koren en de eerstelingen van uw wijn zult gij niet vertragen, betekent omdat alle goedheden en waarheden van het geloof uit de Heer zijn, zij aan Hem moeten worden toegekend en niet aan zichzelf.

De eerstgeborene van uw zonen zult gij Mij geven, betekent alle dingen van het geloof die daardoor zijn; aldus zult gij doen met uw os, met uw kudde van kleinvee, betekent ten aanzien van het uiterlijk en het innerlijk goede; zeven dagen zal het met zijn moeder zijn, betekent hun eerste staat met de ware dingen; op de achtste dag zult gij dat Mij geven, betekent de aanvang van de volgende staat wanneer men vanuit het goede leeft, dat men dan bij de Heer is; en mannen der heiligheid zult gij Mij zijn, betekent de staat van het leven dan, vanuit het goede; en het vlees in het veld gescheurd zult gij niet eten, betekent dat het vervalste goede van het geloof niet verbonden zal worden, betekent dat het onrein is.

9221. God zult gij niet vervloeken; dat dit betekent dat men de Goddelijke Waarheden niet moet lasteren, staat vast uit de betekenis van vervloeken, namelijk lasteren, want degenen die lasteren, vervloeken.

Dat men de Goddelijke Waarheden niet moet lasteren, komt omdat God in de innerlijke zin is het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer; daarom wordt, wanneer in het Woord over het Ware wordt gehandeld, de Heer God genoemd en wanneer over het Goede wordt gehandeld, Hij Jehovah wordt genoemd, nrs. 2769, 2807, 2822, 3921, 4287, 4402, 7010, 7268, 8988, 9160; vandaar zijn de engelen de waarheden, omdat zij opnemingen zijn van het Goddelijk Ware uit de Heer, nrs. 4295, 4402, 7268, 7873, 8192, 8301, 8867; en eveneens de rechters, nr. 9160.

9222. En de vorst in uw volk zult gij niet verfoeien; dat dit betekent ook niet de leer van het ware, namelijk dat men haar niet moet lasteren, staat vast uit de betekenis van de vorst, namelijk de voornaamste en eerste waarheden van de Kerk, nr. 5044; uit de betekenis van het

volk, namelijk degenen die in de waarheden van de leer zijn, nrs. 1259, 1260, 2928, 3295, 3581, 7207; en uit de betekenis van verfoeien, dus lasteren.

Hoe deze dingen samenhangen, blijkt uit de innerlijke zin, want met God niet vervloeken, wordt aangeduid het Goddelijk Ware niet lasteren en met niet verfoeien de vorst, wordt aangeduid de leer van het ware niet lasteren; het Goddelijk Ware is het Woord en de leer van de Kerk is het Ware daaruit.

Het is geoorloofd in het kort te zeggen, hoe het is gesteld met de lastering van het Goddelijk Ware: het Goddelijk Ware is het Woord en het is de leer uit het Woord; zij die deze in hun hart ontkennen, lasteren die ook al prijzen en prediken zij het met de mond; in de ontkenning schuilt de lastering, die ook uitbreekt, wanneer zij aan zichzelf overgelaten, denken, vooral in het andere leven, want daar spreken de harten want de uiterlijkheden zijn daar verwijderd. Zij die het Woord lasteren of ontkennen, kunnen niets van het ware en het goede van het geloof opnemen, want het Woord leert dat de Heer is, dat de hemel en de hel zijn, dat het leven na de dood er is, dat het geloof en de naastenliefde zijn en verscheidene andere zaken, die zonder het Woord of de onthulling ervan in het geheel niet geweten zouden worden, nr. 8944; en daarom kunnen degenen die het Woord ontkennen, niets opnemen van hetgeen het Woord leert, want wanneer zij dat lezen of dat horen, schiet het ontkenkende toe dat òf het ware uitblust, òf in het valse verdraait.

Daarom is het allereerste bij de mens van de Kerk, dat hij het Woord gelooft en dit is het belangrijkste bij degene die in het ware van het geloof en het goede van de naastenliefde is; maar bij hen die in de boosheden van de liefde van zich en van de wereld zijn, is het belangrijkste dat zij het Woord niet geloven, want zij verwerpen dat onmiddellijk wanneer zij daarover denken en eveneens lasteren zij het.

Indien de mens zou zien hoe groot en hoedanig de lasteringen zijn tegen het Woord van degenen die in de boosheden van die liefden zijn, dan zou hij huiveren; de mens zelf, wanneer hij in de wereld is, weet dit niet, omdat zij schuilen achter de ideeën van het actieve denken, dat uitgaat in het spreken met de mensen; niettemin worden zij onthuld in het andere leven en zij verschijnen dan huiveringwekkend.

De lasteringen zijn tweevoudig van aard: er zijn er die vanuit het verstandelijke en niet tegelijk vanuit de wil voortgaan en er zijn er die voortgaan vanuit de wil door het verstand; deze laatste lasteringen zijn het die zo huiveringwekkend zijn, eerstgenoemde echter niet. Die welke vanuit de wil door het verstand voortgaan, zijn uit het boze van het leven; maar die welke alleen uit het verstand en niet tegelijk uit de wil voortgaan, zijn uit het valse van de leer of uit de begoochelingen van de uitwendige zinnen, die de mens die in onwetendheid verkeert, bedriegen.

Deze woorden zijn gezegd, opdat men zal weten hoe het is gesteld met de lastering van het Goddelijk Ware, dat wil zeggen, van het Woord en van de leer daaruit, die worden aangeduid met God vervloeken en de vorst van het volk verfoeien.

9223. De eerstelingen van uw koren en de eerstelingen van uw wijn, zult gij niet vertragen; dat dit betekent dat omdat alle goe dheden en waarheden uit de Heer zijn, die aan Hem moeten worden toegekend en niet aan zichzelf, dit staat vast uit de betekenis van de eerstelingen, dus die dingen die op de eerste plaats zullen zijn en dus de belangrijkste van alle zijn, waarover hierna; uit de betekenis van het koren, te weten het goede van het ware van het geloof, nrs. 5295, 5410, 5959; en uit de betekenis van de wijn, namelijk het ware van het goede, nrs. 1798, 6377; en uit de betekenis van niet vertragen, wanneer over het goede en het ware van het geloof wordt gehandeld, dus toekennen vanuit de aandoening, want dat wat niet traag maar haastig plaatsvindt, komt voort uit de aandoening van de liefde, nrs. 7695, 7866; dat het is toekennen aan de Heer, komt omdat de eerstelingen, zoals eveneens de eerstgeboorten, aan Jehovah werden gegeven en door Jehovah aan Aharon en diens zaad; en

onder Jehovah wordt in het Woord de Heer verstaan, nrs. 1736, 2921, 3023, 3035, 5663, 6303, 6945, 6956, 8274, 8864; en daarom wordt, aangezien de eerstelingen van het koren en van de wijn de goedheden en de waarheden van het geloof zijn, verstaan, dat die dingen aan de Heer moeten worden toegekend, omdat zij uit Hem zijn.

Dat alles van het denken en van het willen bij de mens invloeit, zie de nrs. 2886-2888, 3142, 3147, 4151, 4249, 5119, 5147, 5150, 5259, 5482, 5649, 5779, 5854, 5893, 6027, 6982, 6985, 6996, 7004, 7055, 7056, 7058, 7270, 7343, 8321, 8685, 8701, 8717, 8728, 8823, 8864, 9110, 9111; en hetzelfde uit ondervinding, nrs. 6053-6058, 6189-6215, 6307-6327, 6466-6495, 6598-6626.

De eerstelingen die aan de Heer moesten worden geofferd, waren de eerstelingen van de oogst en de eerstelingen van de wijnoogst en verder de eerstelingen van het scheren en ook de eerstelingen van de vrucht.

De eerstelingen van de oogst waren de geroosterde en de groene aren en verder een schoof die gewiegeld moest worden en daarna de dingen van de dorsvloer, die koeken waren; de eerstelingen van de wijnoogst echter waren de eerstelingen van de wijn, de most en de olie en behalve die waren er de eerstelingen van het scheren van het kleinvee en eveneens de eerstelingen van de vrucht; deze werden geofferd in een korf.

Bovendien werden ook alle eerstgeboorten aan de Heer geofferd en met deze werden de eerstgeborenen van de mensen verlost, verder eveneens de eerstgeboorten van de beesten, die niet als slachtoffers werden geofferd, zoals die van de ezels, de muilieren, de paarden en eendere dieren.

De eerstelingen en de eerstgeboorten werden aan Jehovah geofferd en door Jehovah gegeven aan Aharon en diens zaad, omdat Aharon en zijn zonen, die het ambt van hogepriester vervulden, de Heer uitbeeldden.

Onder de eerstelingen van het koren en van de wijn in dit vers worden alle eerstelingen van de oogst en van de wijnoogst verstaan, waarover nu hiervoor is gehandeld; want in de oorspronkelijke taal wordt gezegd de volheid van het koren en de traan van de wijn; de volheid is de rijpe en eveneens de verzamelde oogst en de tranen zijn de dingen die men laat druppelen.

Wat de eerstelingen in het bijzonder uitbeeldden – want alle inzettingen en rituelen die aan de zonen Israëls waren bevolen door de Heer, beeldden de innerlijke dingen van de Kerk uit - dit kan vaststaan uit de afzonderlijke dingen, waarvan de eerstelingen werden gegeven, in de innerlijke zin beschouwd; dat het koren het goede van het geloof is en de wijn het ware van het geloof, zie in de eerder aangehaalde plaatsen.

Dat de eerstelingen aan Jehovah zouden worden gegeven, betekende dat het het eerste van de Kerk zou zijn om alle goedheden en waarheden van het geloof aan de Heer toe te kennen en niets aan zichzelf.

Toekennen aan de Heer is weten, erkennen en geloven dat die dingen uit de Heer zijn en niets ervan uit zichzelf, want zoals eerder is getoond, alles van het geloof is uit de Heer.

Dat de eerstelingen dit betekenen, komt omdat de eerstelingen offeranden en gaven waren, die de dankzeggingen waren voor de opbrengst en de erkenning van de zegeningen uit Jehovah, dat wil zeggen, uit de Heer, dus de erkenning dat alle dingen uit Hem zijn; in de innerlijke zin de erkenning van de goedheden en waarheden van het geloof, die worden aangeduid met de oogst, het koren, de olie, de most, de wijn, de wol en de vruchten, waarvan de eerstelingen werden gegeven; zie over de eerstelingen (Exodus 23:19; 34:26; Leviticus 23:10,11,20; Numeri 15:19-21; 18:12,13; Deuteronomium 18:4; 26:1-11); het eendere wordt aangeduid met de eerstelingen bij (Ezechiël 20:40; Micha 7:1,2).

9224. De eerstgeborene van uw zonen zult gij Mij geven; dat dit betekent ook alle dingen van het geloof die daardoor zijn, namelijk dat zij moeten worden toegekend aan de Heer en niet

aan zichzelf, staat vast uit de betekenis van de eerstgeborene van de zonen, namelijk alle dingen van het geloof van de Kerk, nrs. 2435, 6344, 7035, 7039, 7778, 8042; en uit de betekenis van Mij geven, namelijk aan de Heer toekennen, want onder Jehovah wordt in het Woord de Heer verstaan.

Alle dingen van het geloof, die met de eerstgeborene van de zonen worden aangeduid, zijn die welke uit het goede van de naastenliefde zijn, want het geloof ontstaat uit dit goede; de waarheden immers, hetzij zij uit het Woord, dan wel uit de leer van de Kerk worden genomen, kunnen geenszins van het geloof worden, tenzij er het goede is waaraan zij worden ingeplant; de oorzaak hiervan is dat het verstandelijke is dat het eerst de waarheden opneemt, aangezien het die ziet en ze binnenbrengt tot de wil; en wanneer zij in de wil zijn, dan zijn zij in de mens; de wil immers is de mens zelf; daarom dwaalt degene die meent dat het geloof bij de mens geloof is, voordat hij die dingen wil, schromelijk; de waarheden zelf van het geloof hebben ook niet eerder het leven.

Al datgene wat van de wil is, wordt het goede genoemd, omdat het wordt geliefd; zo wordt dus het ware het goede of het geloof de naastenliefde in de wil.

Er zijn tweeërlei twisten die de Kerk vanaf de vroegste tijden hebben bestookt: de ene, of het geloof het eerstgeborene van de Kerk is, dan wel de naastenliefde; de tweede of het geloof gescheiden van de naastenliefde zaligt.

Dat die twisten zijn ontstaan, had als oorzaak, dat de waarheden die van het geloof zullen zijn, door de mens worden waargenomen, maar niet het goede van de naastenliefde, voordat de mens is wederverwekt; de waarheden van het geloof immers komen binnen volgens de uitwendige weg, namelijk door het gehoor en leggen zich neer in het geheugen en daaruit verschijnen zij in het verstandelijke; het goede van de naastenliefde echter vloeit in langs de innerlijke weg, namelijk door de innerlijke mens, uit de hemel, dat wil zeggen, door de hemel uit de Heer en daarom komt het niet tot de waarneming, voordat de waarheden die van het geloof worden genoemd, geliefd beginnen te worden ter wille van het goede nut en ter wille van het leven, wat plaatsvindt wanneer zij van de wil worden.

Vandaar nu is het dat zij hebben gezegd dat het eerstgeborene van de Kerk het geloof is en eveneens aan dit het eerstgeboorterecht hebben toegekend, dat wil zeggen, het recht van de voorrang en van de voortreffelijkheid boven het goede van de naastenliefde; terwijl toch het goede van de naastenliefde daadwerkelijk eerder en hoger is en het ware van het geloof slechts schijnbaar, nrs. 3325, 3494, 3539, 3548, 3556, 3563, 3570, 3576, 3603, 3701, 4925, 4926, 4928, 4930, 4977, 5351, 6256, 6269, 6272, 6273.

Dat de mens van de Kerk in het duister is geweest ten aanzien van deze dingen, komt omdat hij niet had doorvat dat alle dingen in het heelal betrekking hebben op het ware en op het goede en dat zij op het ene en het andere betrekking moeten hebben om iets te zijn; ook had hij niet begrepen dat er in de mens twee vermogens zijn: het verstand en de wil; en dat het ware betrekking heeft op het verstand en het goede op de wil; en dat het, indien het niet op het ene en het andere betrekking heeft, de mens niet is toegeëigend.

Omdat deze dingen in het duister zijn geweest en de denkbeelden van de mens niettemin op zulke dingen worden gegrondvest, kon daarom de dwaling voor de natuurlijke mens niet getoond worden, terwijl toch de mens van de Kerk, indien dit eenmaal geopenbaard was geweest, ontelbare dingen ten aanzien van het goede van de naastenliefde gezien zou hebben zoals in het heldere licht uit het Woord, dat de Heer Zelf heeft gesproken en dat dit goede het voornaamste van de Kerk is; en dat het geloof nergens dan in dat goede is.

Het goede van de naastenliefde is het goede doen vanuit het goede willen.

Hij zou ook de dwalingen hebben gezien, die de van de naastenliefde gescheiden leer van het geloof veroorzaakt; zoals dat de mens het boze kan willen en het ware geloven, dus dat het ware met het boze zou kunnen samenstemmen.

Verder eveneens dat het geloof het leven van de hemel kan maken bij een mens van wie het leven hels is, dus dat het ene leven kan worden overgeschreven in het andere en dat zo degenen die in de hel zijn, in de hemel opgeheven kunnen worden en onder de engelen een leven kunnen leven dat tegengesteld is aan het vorige leven; daarbij nemen zij niet in aanmerking dat een leven leven dat tegengesteld is aan het leven waarvan de mens zich in de wereld had doordrenkt, gelijk staat met van het leven beroofd worden en hun leven eindigen onder afgrijpselijke martelingen.

Zulke dwalingen en zeer vele andere worden veroorzaakt door de leer van het geloof dat gescheiden is van de naastenliefde.

9225. Aldus zult gij doen met uw os, met uw kudde van kleinvee; dat dit betekent ten aanzien van het uiterlijk en innerlijk goede, staat vast uit de betekenis van de os, namelijk het uiterlijk goede en uit de betekenis van de kudde van kleinvee, namelijk het innerlijk goede, nrs. 5913, 8937, 9135.

9226. Zeven dagen zal het met zijn moeder zijn; dat dit de eerste staat met de waarheden betekent, staat vast uit de betekenis van zeven dagen, dus de eerste staat van hen die worden wederverwekt; dagen zijn immers staten, nrs. 23, 487, 488, 493, 893, 2788, 3462, 3785, 4850, 5672, 5962, 8426, 9213; en zeven is van de aanvang tot het einde, dus het volle, nrs. 728, 6508; en uit de betekenis van de moeder, namelijk de Kerk ten aanzien van het ware, dus eveneens het ware van de Kerk, nrs. 289, 2691, 2717, 3703, 4257, 5581, 8897.

Daaruit volgt dat met zeven dagen zal het met zijn moeder zijn, wordt aangeduid de eerste staat ten volle of volledig van de aanvang tot het einde, wanneer zij in de ware dingen zijn. Hoe het hiermee is gesteld, zal in het volgende artikel worden gezegd.

9227. Op de achtste dag zult gij dat Mij geven; dat dit betekent de aanvang van de volgende staat, wanneer men vanuit het goede leeft, dat men dan bij de Heer is, staat vast uit de betekenis van de achtste dag, namelijk de aanvang van de volgende staat, nrs. 2044, 8400; en uit de betekenis van aan Jehovah geven, dus aan de Heer, want onder Jehovah wordt in het Woord de Heer verstaan, nrs. 1736, 2921, 3023, 3035, 5663, 6303, 6945, 6956, 8274, 8864; dat men, wanneer men vanuit het goede leeft, dan bij de Heer is, komt omdat in de innerlijke zin wordt gehandeld over de beide staten van de mens die wordt wederverwekt: de eerste staat is daar wanneer hij door de waarheden van het geloof tot het goede van het geloof wordt geleid en de tweede staat is daar, wanneer hij in dat goede is; omdat hij dan bij de Heer is, daarom wordt dat aangeduid met ‘zult gij dat Mij geven’.

Dat er voor de mens wanneer hij wordt wederverwekt, twee staten zijn, de eerste wanneer hij door de waarheden van het geloof tot de goedheden van de naastenliefde wordt geleid en de tweede wanneer hij in het goede van de naastenliefde is, zie de nrs. 7923, 7992, 8505, 8506, 8510, 8512, 8516, 8643, 8648, 8658, 8685, 8690, 8701; en dat de mens in de hemel is, dus bij de Heer, wanneer hij in het goede van de naastenliefde is, nrs. 8516, 8539, 8722, 8772, 9139. Het zal nog in het kort worden gezegd hoe het is gesteld met die beide staten bij de mens die wordt wederverwekt; eerder in nr. 9224 is getoond, dat de waarheden die van het geloof worden genoemd, langs de uitwendige weg bij de mens binnenkomen en dat het goede dat van de naastenliefde en de liefde is, langs de innerlijke weg binnentreedt.

De uitwendige weg is door het gehoor in het geheugen en uit het geheugen in het verstand; het verstand immers is het innerlijk gezicht van de mens; langs deze weg treden de waarheden die van het geloof zijn binnen, met het doel dat zij worden binnengeleid in de wil en zo de mens worden toegeëigend.

Het goede dat uit de Heer invloeit langs de innerlijke weg, vloeit in de wil in, want de wil is het innerlijke van de mens; het goede dat uit de Heer is, treedt in de grensscheiding daar de

waarheden tegemoet die langs de uitwendige weg zijn binnengegaan en door die verbinding maakt het dat de ware dingen het goede worden; en voor zoveel als dit plaatsvindt, wordt de orde omgekeerd, dat wil zeggen, wordt de mens voor zoveel niet door de waarheden geleid, maar door het goede en zo wordt hij voor zoveel door de Heer geleid.

Hieruit kan vaststaan, hoe de mens uit de wereld in de hemel wordt opgeheven, wanneer hij wordt wederverwekt; alle dingen immers die door het gehoor binnenkomen, treden vanuit de wereld binnen; en de dingen die in het geheugen zijn weggelegd en in het geheugen verschijnen voor het verstand, verschijnen in het licht van de wereld, dat het natuurlijk schijnsel wordt genoemd; maar de dingen die de wil binnegaan of die van de wil worden, zijn in het licht van de hemel; het licht van de hemel is het ware van het goede uit de Heer. Wanneer deze dingen daaruit tot de daad komen, keren zij terug in het licht van de wereld, maar in dit licht verschijnen zij dan onder een geheel en al andere vorm; tevoren immers was in de afzonderlijke zaken de wereld van binnen, daarna echter is in de afzonderlijke dingen de hemel van binnen.

Hieruit blijkt eveneens, waarom de mens niet eerder in de hemel is dan wanneer hij de waarheden doet vanuit zijn willen, dus vanuit de aandoening van de naastenliefde.

9228. Dat zeven betekent een volledige periode van de aanvang tot het einde, dus het volle, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord, zoals bij Jesaja: *‘Het licht van de maan zal zijn zoals het licht van de zon en het licht van de zon zal zijn zevenvoudig, zoals het licht van zeven dagen, ten dage als Jehovah de breuk van Zijn volk zal verbinden’*, (Jesaja 30:26); daar wordt gehandeld over de zaliging van de gelovigen en over het inzicht en de wijsheid van hen in het rijk van de Heer.

De maan is het geloof uit de Heer, dus het geloof in de Heer en de zon is de liefde uit de Heer, dus de liefde tot de Heer, nrs. 30-38, 1521, 1529-1531, 2441, 2495, 3636, 3643, 4060, 4321, 4696, 5377, 7078, 7083, 7171, 8644; het licht van de zon zevenvoudig, zoals het licht van zeven dagen, is de staat vol van inzicht en wijsheid uit de liefde tot en het geloof in de Heer.

Bij Ezechiël: *‘De bewoners van de steden van Israël zullen uitgaan en aansteken en verbranden de wapenen en het schild en de rondas, met de boog en met de pijlen en met de stok van de hand en met de spies; zij zullen daarmee een vuur stoken zeven jaren, zodat zij geen brandhout aandragen uit het veld, noch houwen uit de wouden en zij zullen het land reinigen zeven maanden’*, (Ezechiël 39:9,10,12); daar wordt gehandeld over de vernietiging van het valse; de wapenen, die daar worden opgesomd zijn de valsheden waardoor de bozen strijden tegen de waarheden van de Kerk; daarmee een vuur stoken zeven jaren, betekent de volledige vernietiging door de begeerten van de liefden van zich en van de wereld; zodat zij geen brandhout aandragen uit het veld, noch houwen uit de wouden, betekent totdat niets van het goede over is, noch in de innerlijke mens, noch in de uiterlijke; het land reinigen zeven maanden, betekent het volledige herstel van het goede en het ware in de Kerk.

Dat de wapenen de strijdende waarheden zijn tegen de valsheden en in de tegengestelde zin de leerstellingen van het valse; dat de stok van de hand de macht van het ware is en in de tegengestelde zin de macht van het valse; dat aansteken en verbranden is verwoesten door de begeerten van de liefden van zich en van de wereld; dat het brandhout uit het veld de innerlijke goedheden van de Kerk zijn en uit de wouden de wetenschappen van het goede en het ware; en dat het land de Kerk is, is in zeer vele plaatsen getoond.

Eenieder kan zien, dat daar andere dingen worden aangeduid dan die in de letterlijke zin uitkomen, zoals dat zij de wapenen zouden verbranden en een vuur stoken zeven jaren, zodat zij geen brandhout aandragen uit het veld en houwen uit de wouden; dat er toch heilige en Goddelijke dingen worden aangeduid, weet men, omdat het Woord heilig en uit het Goddelijke is; maar welke heilige en Goddelijke dingen in die woorden zijn bevat, kan men

geenszins weten, tenzij men weet, wat betekenen de wapenen, de zeven jaren en zeven maanden, wat het brandhout uit het veld en het brandhout uit de wouden.

Daaruit blijkt, dat die profetieën zonder kennis vanuit de innerlijke zin in het geheel niet kunnen worden begrepen.

Bij David: *‘Zevenmaal in de dag loof ik U over de gerichten van Uw gerechtigheid’*, (Psalm 119:164).

Bij dezelfde: *‘Vergeld de naburen zevenvoudig in hun schoot’*, (Psalm 79:12); zevenvoudig is ten volle.

Eender bij Mozes: *‘Dat zij zevenvoudig zouden gestraft worden, indien zij de geboden en inzettingen zouden overtreden’*, (Leviticus 26:18,21,24,28).

Wie niet weet dat zeven een volle periode betekent van de aanvang tot het einde en vandaar ten volle, zal geloven dat zeven weken zeven tijden betekenen, bij Daniël: *‘Weet en doorvat: van de uitgang van het Woord tot het moeten herstellen en opbouwen van Jeruzalem, tot op Messias de Vorst, zeven weken’*, (Daniël 9:25); maar zeven weken tot op Messias de Vorst, betekent dat wat van de Heer wordt gezegd, namelijk dat Hij zal komen in de volheid der tijden; dus betekenen zij een volledige periode.

Daaruit blijkt, dat *‘de zeven geesten voor de troon Gods’*, (Openbaring 1:4); *‘het Boek gezegeld met zeven zegelen’*, (Openbaring 5:1) en *‘de zeven engelen, hebbende zeven fiolen, zijnde de zeven laatste plagen’*, (Openbaring 15:1,6,7; 21:9) niet zijn zeven geesten, noch zeven zegelen, noch zeven engelen, zeven fiolen en zeven plagen, die worden aangeduid, maar dat zij alle dingen zijn tot aan het volle toe.

Evenzo dat *‘de onvruchtbare zeven zou baren’*, (1 Samuël 2:5) is niet zeven, maar veel tot aan het volle toe.

Omdat zeven zulke dingen betekende, was het ingesteld *‘dat de priester zeven dagen met de klederen bekleed zou zijn, wanneer hij zou worden ingewijd’*, (Exodus 29:30); *‘dat zeven dagen zijn handen zouden gevuld worden’*, vers 35 daar; dat *‘zeven dagen het altaar zou geheiligd worden’*, vers 37 daar; *‘dat de ingewijden in het priesterschap zeven dagen niet zouden wijken van de tent’*, (Leviticus 8:33,34)

Eender *‘de onreine geest uitgaande van de mens en wederkerende met zeven andere’*, (Mattheüs 12:43-45; Lukas 11:26) en ook dat *‘indien de broeder zevenmaal in de dag gezondigd zal hebben en zevenmaal zal zijn wedergekeerd, hem zal vergeven worden’*, (Lukas 17:4); dat het hart van Nebukadnezar veranderd zou worden van een mens en hem het hart van een beest gegeven zou worden, tot *‘zeven tijden zullen zijn voorbijgegaan’*, (Daniël 4:16,23,25); vandaar was het eveneens, dat de vrienden van Job *‘zeven dagen en zeven nachten met hem op de aarde zaten en iets tot hem spraken’*, (Job 2:13).

Dat zeventig eender het volle betekent, zie nr. 6508; en verder eveneens de week, nrs. 2044, 3845.

Hieruit nu kan vaststaan, dat met de achtste dag de aanvang van de volgende staat wordt aangeduid.

9229. En mannen der heiligheid zult gij Mij zijn; dat dit de staat van het leven dan vanuit het goede betekent, staat vast uit de betekenis van de mannen der heiligheid, namelijk zij die door de Heer worden geleid, want het Goddelijke uit de Heer dat voortgaat is het Heilige Zelf, nrs, 6788, 7499, 8127, 8302, 8806; vandaar worden degenen die dat opnemen met het geloof en eveneens met de liefde, heilig genoemd.

Wie gelooft, dat de mens ergens anders vandaan heilig is, dan dat wat uit de Heer is en wordt opgenomen, bedriegt zich ten zeerste; want wat van de mens is en zijn eigene wordt genoemd, dat is boos; dat het eigene van de mens niets anders dan het boze is, zie de nrs. 210, 215, 694, 874-876, 987, 1047, 4328, 5660, 5786, 8480, 8944.

En dat voor zoveel als de mens van zijn eigene kan worden afgehouden, de Heer aanwezig kan zijn en dus dat de mens voor zoveel het heilige heeft, nrs. 1023, 1044, 1581, 2256, 2388, 2406, 2411, 8206, 8393, 8988, 9014.

Dat alleen de Heer heilig is en dat datgene alleen heilig is wat voortgaat uit Hem, dus dat wat de mens opneemt uit de Heer, blijkt overal uit het Woord, zoals bij Johannes: *‘Ik heilig Mijzelf, opdat ook zij mogen zijn geheiligd in de waarheid’*, (Johannes 17:19); Zichzelf heiligen is Zich Goddelijk maken uit eigen macht; vandaar worden degenen in de waarheid geheiligd genoemd, die het Goddelijk Ware voortgaande uit Hem opnemen met het geloof en het leven.

Daarom sprak de Heer ook na de wederopstanding met de discipelen deze woorden en *‘in hen blies’*, *‘ontvangt de Heilige Geest’*; het inblazen was het uitbeeldende van de levendmaking door het geloof en de liefde, zoals ook in Genesis: *‘Jehovah blies in zijn neusgaten de adem der levens en de mens werd tot een levende ziel’*, (Genesis 2:7) eender elders, zoals in (Psalm 33:6; 104:29,30; Job 32:8; 33:4; Johannes 3:8); daarom wordt het Woord ook geïnspireerd genoemd, omdat het uit de Heer is en werden degenen geïnspireerd genoemd die het Woord hebben geschreven; dat de adem, dus de inspiratie, overeenstemt met het leven van het geloof, zie de nrs. 97, 1119, 1120, 3883-3896; vandaar is het dat geest in het Woord genoemd is naar wind en dat het heilige uit de Heer de Wind van Jehovah wordt genoemd, nr. 8286 en dat de Heilige Geest het Heilig Voortgaande is uit de Heer, nrs. 3704, 4673, 5307, 6788, 6982, 6993, 8127, 8302, 9199; zoals ook bij Johannes, dat de Heer *‘doopt met de Heilige Geest’*, (Johannes 1:33); en bij Lukas: *‘dat Hij doopt met de Heilige Geest en met vuur’*, (Lukas 3:16); dopen in de innerlijke zin betekent wederverwekken, nrs. 4255, 5120, 9088; dopen met de Heilige Geest en met vuur, is wederverwekken door het goede van de liefde; dat het vuur het goede van de liefde is, zie de nrs. 934, 4906, 5215, 6314, 6832, 6834, 6849, 7324.

Bij Johannes: *‘Wie zal U niet vrezen, Heer en niet Uw Naam verheerlijken, omdat Gij alleen heilig zijt’*, (Openbaring 15:4).

Door de engel wordt over de Heer bij Lukas gezegd: *‘Geboren zal worden uit u het Heilige’*, (Lukas 1:35); en bij Daniël: *‘Ik was ziende in de gezichten van mijn hoofd op mijn legerstede, en zie, de Wakende en Heilige van de hemel daalde neer’*, (Daniël 4:10,13); het Heilige en de Heilige daar voor de Heer.

Omdat de Heer alleen heilig is, wordt Hij daarom genoemd de Heilige Israëls, de verlosser, de Redder, de Wederverwekker, in het Oude Testament, zoals in, (Jesaja 1:4; 5:19,24; 10:20; 17:7; 22:6; 29:19; 30:11,12,15; 31:1; 37:23; 41:14,16,20; 43:3,14; 45:11; 47:4; 48:17; 49:7; 54:5; 55:5; 60:9,14; Jeremia 50:29; 51:5; Ezechiël 39:7; Psalm 71:22; 78:41; 89:19).

Daarom wordt de Heer in de hemel en vandaar de hemel zelf, genoemd: *‘Habitakel der Heiligheid’*, (Jeremia 31:23; Jesaja 63:15; Jeremia 25:30; verder *‘Heiligdom’*, (Ezechiël 11:16; 24:21; en eveneens *‘Berg der Heiligheid’*, (Psalm 3:5).

En daarom werd het midden van de tent, waar ook de ark was waarin de Wet lag, ‘het Heilige der Heiligen’ genoemd, (Exodus 26:33,34); want door de Wet in de ark in het midden van de tent werd de Heer ten aanzien van het Woord uitgebeeld, want de Wet is het Woord, nrs. 6752, 7463.

Hieruit kan vaststaan, vanwaar het is dat de engelen heilig worden genoemd, (Mattheüs 25:31; Markus 8:38; Lukas 9:26; Psalm 149:1; Daniël 8:13; en ook de profeten, (Lukas 1:70) en ook de apostelen, (Openbaring 18:20); niet dat zij heilig zijn uit zich, maar uit de Heer, Die alleen Heilig is en uit Wie alleen het Heilige is; met de engelen immers worden de waarheden aangeduid, omdat zij de opnemingen van het Ware uit de Heer zijn, nrs. 1925, 4085, 4295, 4402, 7268, 7873, 8192, 8301; met de profeten de leer van het Ware dat door de Heer uit het Woord is, nrs. 2534, 7269; en met de apostelen alle waarheden en goedheden van het geloof die uit de Heer zijn, in een samenvatting, nrs. 3488, 3858, 6397.

De heiligingen bij het Israëlitische en het Joodse volk waren er, opdat de Heer Die alleen Heilig is, werd uitgebeeld en opdat werd uitgebeeld het Heilige dat uit Hem alleen is; vandaar de heiliging van Aharon en zijn zonen, (Exodus 29:1) e.v.; (Leviticus 8:10,11,13,30); de heiliging van hun klederen, zie vers 21 daar e.v.; de heiliging van het altaar, opdat het de heiligheid van de heiligheden zou zijn, zie vers 37 daar e.v.; *de heiliging van de tent der samenkomst, van de ark der getuigenis, van de tafel, van alle vaten, van het reukaltaar, van het brandofferaltaar en van de vaten ervan en van het wasvat en van het voetstuk ervan*, (Exodus 30:26) e.v.

Dat de Heer het Heilige Zelf is dat werd uitgebeeld, blijkt ook uit de woorden van de Heer bij Mattheüs, in de innerlijke zin beschouwd: *'Gij dwazen en blinden, wat is groter, het goud of de tempel, die het goud heiligt; en wat is groter, de gave of het altaar dat de gave heiligt'*, (Mattheüs 23:17,19); door de Tempel werd de Heer Zelf uitgebeeld en eveneens door het Altaar; en met het goud werd het goede aangeduid dat uit de Heer is en met de gave of het slachtoffer werden de dingen aangeduid die van het geloof en van de naastenliefde zijn uit de Heer; dat de Heer door de Tempel werd uitgebeeld, zie de nrs. 2777, 3720; en door het Altaar, nrs. 2777, 2811, 4489, 8935, 8940; dat met het goud het goede uit de Heer werd aangeduid, nrs. 1551, 1552, 5658; en met het slachtoffer de eredienst uit het geloof en de naastenliefde die uit de Heer zijn, nrs. 922, 923, 2805, 2807, 2830, 6905, 8680, 8682, 8935. Hieruit blijkt nu, vanwaar het is dat de zonen Israëls een heilig volk werden genoemd, (Deuteronomium 26:16,19) en elders; en hier mannen der heiligheid, namelijk vanwege, dat in de afzonderlijk dingen van hun eredienst werden uitgebeeld de Goddelijke dingen van de Heer en de hemelse en de geestelijke dingen van Zijn rijk en Zijn Kerk; daarom werden zij in de uitbeeldende zin heilig genoemd; zij zelf waren dus niet heilig, omdat de uitbeeldingen de heilige dingen beschouwden die werden uitgebeeld en niet de persoon die uitbeeldde, nrs. 665, 1097, 1361, 3147, 3881, 4208, 4281, 4288, 4292, 4307,4444, 4500, 6304, 7048, 7439, 8588, 8788, 8806.

Vandaar eveneens werd Jeruzalem heilig genoemd en Zion de berg der heiligheid, (Zacharias :3) en elders; en verder bij Mattheüs: *'En de graven werden geopend en vele lichamen van de gestorven heiligen werden opgewekt en uitgegaan zijnde uit hun graven na de wederopstanding van de Heer, schreden zij binnen in de Heilige Stad en verschenen aan velen'*, (Mattheüs 27:52,53).

Jeruzalem wordt daar de heilige stad genoemd, terwijl zij toch veeleer profaan is geweest, omdat de Heer daar toen gekruisigd is en vandaar wordt zij Sodom en Egypte genoemd bij Johannes: *'Hun lichamen op de straat van de grote stad, die geestelijk genoemd wordt Sodom en Egypte, waar ook onze Heer gekruisigd is'*, (Johannes 11:8), maar zij werd heilig genoemd omdat zij het rijk van de Heer en de Kerk betekent, nrs. 402, 2117, 3654; dat gestorven heiligen daar zijn verschenen, wat voor sommigen in een gezicht heeft plaatsgevonden, betekende de zaliging van hen die van de geestelijke Kerk waren geweest en de verheffing in het heilige Jeruzalem, dus de hemel, van hen die tot aan die tijd toe waren vastgehouden in de lagere aarde, nrs. 6854, 6914, 7091, 7828, 3932a, 8049, 8054, 8159, 8321.

9230. En het vlees in het veld gescheurd zult gij niet eten; dat dit betekent dat het vervalste goede van het geloof niet verbonden zal worden, staat vast uit de betekenis van het vlees, namelijk het goede, nrs. 7850, 9127; uit de betekenis van het veld, namelijk de Kerk ten aanzien van het goede, dus het goede van de Kerk, nrs. 2971, 3766, 7502, 7571, 9139, 9141; uit de betekenis van het gescheurde, namelijk het door het valse vernietigd, dus eveneens het vervalste, nr. 5828; en uit de betekenis van eten, dus toe-eigenen en verbinden, nrs. 2187, 3168, 3596, 4745, 5643, 8001; daaruit blijkt, dat met het vlees in het veld gescheurd zult gij niet eten, wordt aangeduid dat het vervalste goede van de Kerk of het vervalste goede van het geloof niet toegeëigend of verbonden moet worden.

Hier zal in het kort worden gezegd, wat het goede van het geloof en wat het ware van het geloof is.

Het goede van het geloof wordt datgene genoemd alles wat van de Kerk is wat betreft het leven en het nut uit de leringen van het geloof van de Kerk leert; in één woord, wat betreft die dingen willen en doen vanuit gehoorzaamheid, want de waarheden van het geloof van de Kerk worden door die te willen en te doen goedheden.

Maar het ware van het geloof wordt al datgene genoemd wat nog is zonder einddoel van het nut of ter wille van het leven, dus alles wat wordt geweten en in het geheugen wordt gehouden en vandaar gevat met het verstand en daaruit geleerd.

De waarheden immers van de Kerk, zolang zij niet verder gaan, zijn slechts erkentissen en wetenschappelijke zaken en zij zijn ten opzichte van de goede dingen buiten de mens zelf; want het geheugen en het verstand van de mens zijn als het ware voorhoven en de wil is als het ware de woonkamer, want de wil is de mens zelf.

Daaruit blijkt wat het ware van het geloof en wat het goede van het geloof is.

Maar het goede dat de mens doet in de eerste staat, wanneer hij wordt wederverwekt, wordt het goede van het geloof genoemd; maar het goede dat de mens doet in de tweede staat, namelijk wanneer hij is wederverwekt, wordt het goede van de naastenliefde genoemd.

Daarom doet de mens, wanneer hij het goede doet uit het goede van het geloof, het goede uit gehoorzaamheid, maar wanneer hij het goede doet vanuit het goede van de naastenliefde, dan doet hij het goede vanuit aandoening; over die beide staten bij de mens die wordt wederverwekt, zie 7923, 7992, 8505, 8506 8510, 8512, 8516, 8643, 8648, 8658, 8690, 8701, 9224, 9227.

9231. De honden zult gij het voorwerpen; dat dit betekent dat het onrein is, staat vast uit de betekenis van de hond, namelijk degenen die het goede van het geloof onrein maken door vervalsingen; alle dieren immers in het Woord betekenen aandoeningen en neigingen zodanig als die zijn bij de mens: de zachtvaardige en nuttige dieren de goede aandoeningen en neigingen; de wreedaardige en onnutte dieren de boze aandoeningen en neigingen.

De oorzaak dat zulke zaken door dieren worden aangeduid, is dat de uiterlijke of natuurlijke mens zich in eendere aandoeningen en neigingen verheugt en eveneens in eendere lusten en in eendere zinnen als waarin de dieren zich verheugen.

Maar het onderscheid is dat de mens een innerlijk heeft, dat de innerlijke mens wordt genoemd; en deze is dus onderscheiden van de uitwendige en uiterlijke mens, zodanig dat hij de dingen kan zien die daarin bestaan en die kan regeren en bedwingen; en eveneens in de hemel geheven kan worden tot aan de Heer en zo met Hem verbonden worden met zijn denken en aandoeningen, dus met het geloof en de liefde; en deze is ook zozeer onderscheiden van de uiterlijke, dat hij van hem wordt gescheiden na de dood en daarna leeft tot in het eeuwige; hierdoor wordt de mens onderscheiden van de dieren.

Maar deze dingen zien degenen niet die louter natuurlijke en zinlijke mensen zijn; hun innerlijke mens immers is naar de hemel toe gesloten; daarom kunnen zij ook geen ander onderscheid weten te maken tussen mens en dier, dan dat de mens kan spreken, wat de louter natuurlijke mensen ook nog voor heel gering achten.

Dat honden degenen betekenen die het goede van het geloof onrein maken door vervalsingen, komt omdat honden onreine dingen eten en eveneens naar mensen blaffen en bijten.

Vandaar komt het eveneens, dat de natiën die buiten de Kerk in het valse vanuit het boze waren, door de Joden honden werden genoemd en voor zeer minderwaardig werden gehouden.

Dat die honden werden genoemd, blijkt uit de woorden van de Heer tot de Griekse vrouw, de Syrofenicische, van wie de dochter door een demon werd mishandeld: *'Het is niet goed het brood van de zonen te nemen en de honden voor te werpen. Zij echter zei: Zeker, Heer, doch*

de honden eten ook van de brokjes die er vallen van de tafel van hun heren’, (Mattheüs 15:26,27; Markus 7:26,27).

Dat hier met de honden degenen worden aangeduid die buiten de Kerk waren en met de zonen zij die binnen de Kerk waren, is duidelijk.

Eender bij Lukas: *‘Er was een zeker rijk mens, die bekleed was met purper en fijn lijnwaad en zich dagelijks heerlijk verlustigde; er was echter een arme, met name Lazarus, die neergeworpen lag aan zijn deur, vol zweren en verlangende verzadigd te worden van de kruimels die van de tafel van de rijke vielen; maar ook de honden komende likten zijn zweren*’, (Lukas 16:19-21); met de rijke, bekleed met purper en fijn lijnwaad, worden degenen aangeduid die binnen de Kerk zijn; het purper en fijn lijnwaad, waarmee hij bekleed was, zijn de erkenningen van het goede en het ware vanuit het Woord; met de arme worden degenen aangeduid die buiten de Kerk zijn, en ook diegenen die binnen de Kerk in weinig goede zijn vanwege onwetendheid omtrent het ware en toch verlangen om onderricht te worden, nr. 9209; dat hij Lazarus werd genoemd, was vanwege de Lazarus die door de Heer werd opgewekt, van wie wordt gezegd dat de Heer hem heeft liefgehad, (Johannes 11:1-3,36); en dat hij Zijn vriend is geweest, (Johannes 11:11) en dat hij met de Heer aan de tafel aanzat, (Johannes 12:2); dat hij verzadigd wilde worden van de kruimels die van de tafel van de rijke vielen, betekende zijn verlangen om enige waarheden te leren van hen die binnen de Kerk in een overvloed waren; de honden die zijn zweren likten, zijn degenen die buiten de Kerk in het goede zijn hoewel niet in het echte goede van het geloof; de zweren likken is die genezen op zo’n manier als in hun vermogen is.

Bij Johannes: *‘Buiten zijn de honden, de bezweerders en de hoereerders*’, (Openbaring 22:15); de honden, de bezweerders en de hoereerders, voor degenen die het goede en het ware van het geloof vervalsen; van hen wordt gezegd dat zij buiten zijn, aangezien zij buiten de hemel of de Kerk zijn.

Dat het vervalste en dus het onrein geworden goede, met de honden wordt aangeduid, blijkt ook bij Mattheüs: *‘Geeft het heilige de honden niet, werpt uw paarlen niet voor de zwijnen*’, (Mattheüs 7:6).

Bij Mozes: *‘Niet zult gij indragen hoerenloon en hondengeld in het huis van Jehovah, tot enige gelofte, omdat een gruwel van uw God beide*’, (Deuteronomium 23:19); het hoerenloon voor de vervalste waarheden van het geloof; dat hoererij de vervalsing van het ware van het geloof is, zie de nrs. 2466, 2729, 4865, 8904.

Bij David: *‘Honden hebben mij omgeven, een schare van boosdoeners hebben mij omsingeld, doorborende mijn handen en mijn voeten; bevrijd van het zwaard mijn ziel en uit de hand van de hond mijn enige*’, (Psalm 22:17,21); de honden hier voor hen die de goedheden van het geloof vernietigen en dezen worden daarom een schare van boosdoeners genoemd; de ziel bevrijden van het zwaard, is bevrijden van het valse dat het ware van het geloof verwoest, nrs. 2799, 4499, 6353, 7102, 8294; en dat de ziel het leven van het geloof is, nr. 9050; vandaar blijkt eveneens, dat de enige bevrijden uit de hand van de hond, is bevrijden van het valse dat het goede van het geloof verwoest.

Dat *‘zij weggesleept en gegeten weren door de honden*’, (1 Koningen 14:11; 16:4; 21:23,24; 2 Koningen 9:10,36; Jeremia 15:2), betekende dat zij door de onreine dingen vergingen.

Dat zij zich hebben vergeleken met dode honden, (1 Samuël 24:15; 2 Samuël 3:8; 9:8; 16:9), betekende dat zij zouden worden gehouden voor de allergeingsten, die moesten worden verworpen.

Wat verder met de honden wordt aangeduid, zie nr. 7784.

Over de geesten van de maan

9232. Bepaalde geesten verschenen boven het hoofd en daarvandaan werden stemmen gehoord zoals donderslagen, want hun stemmen dreunden niet anders dan zoals donderslagen uit de wolken na de bliksemschichten.

Ik meende dat het een ontzaglijke menigte van geesten was die het hadden aangeleerd hun stem met zo'n gedreun te laten horen.

De meer eenvoudige geesten die bij mij waren, bespotten hen, wat mij zeer verwonderde; de oorzaak van die bespottung werd weldra ontdekt en die was, dat de geesten die donderden, niet met velen waren maar weinigen en eveneens klein van stuk zoals knapen; en dat zij hun tevoren met dat gedreun schrik hadden aangejaagd en toch in het geheel niets van nadeel hadden kunnen berokkenen.

9233. Opdat ik zou weten hoedanig zij waren, werden sommigen uit de hoogte waar zij donderden, neergelaten, en wat wonderlijk was, de een droeg de ander op de rug en zo naderden er twee tot mij; zij verschenen niet onbekoorlijk van aangezicht, maar het was langer dan de aangezichten van de overige geesten; hun gestalte was eender aan de gestalte van een knaap van zeven jaren, maar steviger van lichaam; het waren dus dwergen.

Door de engelen werd mijn gezegd, dat zij uit de maan waren.

9234. De een die door de ander werd gedragen, kwam, nadat hij was neergezet, tot mij en voegde zich toe aan mijn linkerzijde onder de elleboog, en van daar sprak hij en zei, dat zij, wanneer zij hun stem uitstoten, zo donderen en dat zij zo de geesten die hun het boze willen aandoen, verschrikken en sommigen op de vlucht jagen en dat zij zo veilig kunnen gaan waarheen zij willen.

Opdat ik het voor zeker zou weten, dat hun geluid zodanig was, trok hij zich van mij naar enige anderen terug, maar niet volledig buiten de gezichtskring en donderde toen op eendere wijze.

Verder toonden zij, dat hun stem die vanuit het onderlichaam werd uitgezonden, zoals een oprisping zo donderend voortrolde.

9235. Het werd doorvat, dat dit daaruit ontstond, dat de inwoners van de maan dus niet vanuit de long spraken zoals de inwoners van andere werelden, maar vanuit het onderlichaam en zo uit enige verzamelde lucht daar; de oorzaak ervan was dat de maan niet met een eendere atmosfeer als de andere aardbollen is omgeven.

9236. Ik werd onderricht, dat de inwoners van de maan betrekking hebben in de Grootste Mens op het schildvormige of zwaardvormige kraakbeen waaraan van voren de ribben zijn gehecht en waarvan de peesvliesband neerdaalt, die steun geeft aan de spieren van het onderlichaam.

9237. Dat er ook inwoners op de maan zijn, weten de geesten en de engelen, want zij spreken vaak met hen; evenzo dat er zijn op de manen of satellieten rondom de planeet Jupiter en de planeet Saturnus.

Zij die hen niet gezien en met hen gesproken hebben, twijfelen echter niet daaraan, dat ook daarop mensen zijn, omdat het evenzeer planeten zijn; en waar een aardbol is, daar is de mens; de mens immers is het einddoel ter wille waarvan de aarde is en door de hoogste Schepper is niets zonder een einddoel gemaakt.

Dat het einddoel van de schepping het menselijk geslacht is, opdat daaruit de hemel zal zijn, kan voor eenieder die vanuit de rede denkt, vaststaan.

De engelen zeggen ook, dat een aarde zonder menselijk geslacht niet kan blijven bestaan, omdat het Goddelijke in alle dingen op de aardbol voorziet ter wille van de mens.

9238. Aan het einde van het volgende hoofdstuk zal gezegd worden, waarom de Heer op onze aarde en niet op een andere geboren heeft willen worden.

Einde hoofdstuk 22

